

Dve muhi na en mah

VLASTA BERNARD

Dve muhi z enim samim zamahom. Možnost je bila najbrž preveč privlačna, da bi se ji Silvio Berlusconi odpovedal in prodal vse svoje televizijsko kraljestvo v zameno za politično legitimacijo in seveda tudi za nezamisljiv kup denarja. Tako pa je z eno samo, očitno temeljito premišljeno potezo prišel do dveh rezultatov: do svežega denarja, s katerim bo pokrtil kakih dva tisoč milijard lir finančnega dolga televizijskega holdinga Mediaset in si zagotovil podlago za nujen tehnološki razvoj, po drugi strani pa po izvedbi trifaznega projekta ne bo več večinski lastnik svojih televizij.

Ce bo slo po nacrtih, bo prihodnje leto ostalo v njegovih rokah le se 30 ali 40 odstotkov televizijskega holdinga, pa se to udeležbo bi bil pripravljen v primeru vrnitve v palaco Chigi »zamrzniti« in prepustiti nadzor svojim partnerjem. To je povedal včeraj v Milanu, čeprav je v isti sapi z običajnim vitimističnim tonom dodal, da njegovim političnim nasprotnikom niti ta poteza ne bo zadostovala, saj jim ni do drugega, kot da mu zaplenijo premoženje.

Ne da bi se spuščali v utemeljenost kritik Berlusconijevih političnih nasprotnikov, pa vendarle ne moremo mimo vsaj dveh preprostih dejstev. Prvic: znano je, da je močeno podjetje nadzorovati tudi z manjšinskim lastniškim deležem. Drugic: zamrznjenje aktivne glasovalne pravice nekega delničarja niti približno ne jamči, da ne bo ta svoje politične funkcije izkoriščal v korist podjetja, katerega delni lastnik je in mu torej ne more biti vseeno, kako to podjetje posluje. Ze iz tega lahko sklepamo, da Berlusconi z včeraj oznanjeno operacijo ni niti približno začel kake »revolucije« svojega politično-medijsko-ekonomskega položaja in se manj resil konflikta interesov, ampak da so ga vodile v prvi vrsti potrebe po likvidnosti. Priznati pa mu gre pogum, da se je vendarle locil od ekskluzivne družinske podobe svojega imperija, kar ga je glede na njegovo prirojeno nečimrnost najbrž kar precej stalo. Za skrupuloznost je to seveda popolnoma nepomembno, saj konflikt ostaja in z njim vse občutljive politične in moralne implikacije.

»Nerazumni ukrep RTV Slovenije«

TRST - Gre za dejanje, ki krši pravice italijanske manjšine v Istri, istocasno pa izničuje vlogo manjšin kot posrednic pretoka informacij in utrjevanja mednarodnih odnosov. Tako piše v protestnih notah, s katerimi SKGZ, podpredsednik deželnega sveta FJK Budin, deželni svetovalci SKP in predstavnik Zelenih Ghersina obsojajo odločitev vodstva RTV Slovenija o izklopitvi srednjevalovnega radijskega oddajnika na Belem krizu.

Na 3. strani

Izredno vroče bo

RIM - Po katastrofalnem vročinskem valu v ZDA, ki je terjal 738 življenj, nam meteorologi nekaj podobnega napovedujejo tudi v Evropi. Prva zaskrbljujoča znamenja prihajajo iz Spanije, kjer je v zadnjih treh dneh zaradi vročine umrlo enajst oseb. Izredno visoke temperature pa so tudi

na Portugalskem, v Franciji in Nemčiji (do 30°), danes pa bo vročinski val dosegel tudi Italijo, kjer smo prva znamenja občutili že včeraj. Najhuje bo v srednji in severni Italiji, kjer bodo temperature do 38°, nekoliko hladneje bo na Siciliji (33°) in v vsej južni Italiji. Za razliko od Spanije bo

vročina manj soparna, noči pa bodo hladnejše, izjeme bodo le obmorska mesta, saj bo v Genovi minimalna temperatura 24°, v Trstu pa 23°. Od ponedeljka dalje bo nekoliko hladneje, a se vedno izredno toplo in postopoma tudi bolj soparno. Dlje napovedi ne sežejo, a že to ni spodbudno.

Na 13. strani

BOSNA IN HERCEGOVINA / PRED DANAŠNJIM SESTANKOM KONTAKTNE SKUPINE V LONDONU

Nov eksodus žensk, otrok in ostarelih iz Žepe, hrvaški Srbi pa so zasedli Šturlić pri Bihaću

Granate na predsedniško palačo v Sarajevu, ko je bil v njej evropski pogajalec Bildt

SARAJEVO - Pred današnjim londonskim sestankom skupine za stike so bile vesti iz Bosne do skrajnosti dramatične. Zepe je dokončno padla. Začel se je nov eksodus civilnega prebivalstva proti Tuzli in Zenici. Karadžićev general Mladić je na pogajanjih s predstavniki Zepe (na sliki AP) kot vedno zagotovil, da ljudje lahko svobodno zapustijo srbsko Zepe. Kaj se v resnici dogaja, bomo izvedeli sele čez kak dan, saj je prav včeraj v Sarajevu neki funkcionar OZN priznal, da so v uniforme OZN preoblečeni Srbi iz gozdov zvaljali begunce iz Srebrenice in jih nato pobijali. To pa ni bila edina včerajšnja dramatična vest. Hrvatski Srbi so ob podpori odpadniških abdiccev s tanki in težkim topništvom vdrl v Šturlić, kakih 35 kilometrov severo-

zahodno od Bihaća. Pred tem je več kot tisoč ljudi zbežalo proti jugu.

Včeraj pa ni bilo miru niti v Sarajevu. Ubite so bile štiri osebe, srbska granata pa je zadela predsedniško palačo, ko se je v njej predsednik Izetbegović pogovarjal z evropskim pogajalcem Carlom Bildtom. Ta bo lahko danes s prve roke v Londonu predstavnikom velesil poročal, kako Srbi spostujejo dane besede. Za popotnico v London pa mu je Izetbegović dal pomenljiv stavek: »Kdor ne prepreči genocida, je v njem sokriv.«

Prav očitni genocid nad nesrbskim prebivalstvom je kot kaže zbudil otopelo vest ljudi v Zahodni Evropi, a se vedno ne dovolj. Pentagon je včeraj sporočil, da je za umik Unproforja iz BiH dovolj tisoč vojakov in ne 60 tisoč.

Na 15. strani

Berlusconi prodal 20 odstotkov svojega TV imperija in se rešil dolgov

MILAN - Silvio Berlusconi je z navezo tujih finančnikov sklenil sporazum o prodaji 20-odstotnega deleža Fininvestovega televizijskega holdinga Mediaset, do katere bo prišlo s povišanjem kapitalnega glavnice za 1.800 milijard lir. Toliko mu bo do za partnerstvo plačali nemški telekomunikacijski mogotec Leo Kirch, ki bo odkupil 10% delnic, južnoafriški industrijec in finančnik Johan Rupert (5,7%) in najbogatejši saudski princ Al Waleed, ki so mu pustili zgolj 4,1-odstotno participacijo.

Druga »televizijska« vest je prišla zvečer, ko je florentinski finančnik Cecchi Gori kupil od finančne družbe Ferruzzi postajo Telemontecarlo. Zanj bo odstel 75 milijard lir.

Na 2. strani

RIM / TRETJA SEJA OMIZJA

Pola soglasna o minimalnih pravilih igre

RIM - V tretje gre rado. Pregovor je potrdilo tudi omizje o pravilih, ob katerem sedijo predstavniki Kartela svobosčin in Leve sredine. Predstavniki obeh političnih polov so se včeraj dogovorili o jamstvih, ki naj bi jih nudili političnim manjšinam (predsedstvo enega od domov parlamenta, predsedstvo jamstvenih in nadzornih komisij, enega od dveh evropskih komisarjev), o televizijski »par condicio« med predvolilnimi kampanjami in o kriterijih za imenovanje novega upravnega sveta Raia.

Predstavniki obeh kartelov so z zadovoljstvom ocenili dogovor, obenem pa poudarili, da so se zelo narazen o vprašanju ustavne reforme. Soočanje o tem problemu in predvsem o morebitni spremembi 138. člena, ki določa kvorum za spremembo ustavnih pravil, se bo začelo ob koncu meseca v poslanski zbornici. Potek soočanja bo najbrž odločilnega pomena tudi za določitev datuma predcasnih volitev, saj je možno, da bi volitve zdrknile na prihodnjo pomlad.

Dogovor o minimalnih pravilih igre pa ni odpravil napetosti med karteloma. Trd oreh je vprašanje televizijskih monopolov, ob katerem sta se pola razšla. Leva sredina je v Napolitano-vi komisiji izglasovala predlog poročevalca Giorgia Bogija, Kartel svobosčin pa iz protesta zapustil sejo.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Andreotti pred sodnike zaradi umora Pecorellija?

Sodniki iz Perugia so zahtevali sodni pregon bivšega premiera Giulia Andreottija in bivšega ministra Claudia Vitaloneja zaradi umora novinarja Mina Pecorellija.

Stran 2

Danes v Rimu odločilni sestanek o škedenjski železarni

Na ministrstvu za delo v Rimu bo danes verjetno odločilni sestanek o prihodnosti škedenjske železarne.

Stran 5

Konferenca ustanov na delu

V Trstu je bil včeraj prvi sestanek ustanov za koordinirane nastope na krajevni ravni in pri vladi za reševanje problemov razvoja na Trzaskem.

Stran 5

O dodatnem bencinu v Gorici

Razširjeni odbor Trgovinske zbornice v Gorici je z novim sklepom potrdil odločitev o dodatnem kontingentu bencina.

Stran 8

Goriški bančni zavodi

Casopis Il Mondo objavlja lestvico najbolj uspešnih kreditnih zavodov.

Stran 8

Druga zmaga Nemca Zabela

Na kolesarski dirki po Franciji je v 17. etapi, že drugič letos na Touru, slavil zmago Nemec Erik Zabel.

Stran 17

Berlusconi si je izbral partnerje, ki mu bodo pokrili dolgove

To so Kirch (10%), Rupert (5,7%) in Al Waleed (4,1%), ki bodo odšteli 1.800 milijard lir

MILAN - Berlusconijev Fininvest spreminja podo- bo in se pripravlja, da se iz družinskega podjetja preobrazí v «public company». Na včerajšnji tiskovni konferenci v Milanu sta Silvio Berlusconi in njegov naslednik na celu imperija Fedele Confalonieri podrobno orisala operacijo z nazivom »projekt val«, ki bo potekala v treh fazah, in prodajo prvega deleža Fininvestovega televizijsko-reklamnega holdinga Mediaset. Kot smo že napovedali, bodo novi partnerji Silvia Berlusconija trije mednarodni finančni mogotci, ki bodo skupaj prevzeli 19, 8 odstotka delnic Mediaseta, za kar bodo odšteli 1.800 milijard in tako pokrili skoraj ves, približno 2.000 milijard lir visok dolg, ki pesti Fininvestovo televizijsko dejavnost.

Nemski telekomunikacijski mogotec Leo Kirch in južnoafriški finančník Johan Rupert, ki že nadzirata tri mreže Telepiù (prvi s 40 in drugi s 25 odstotki), bosta imela v Mediasetu 10 oziroma 5, 7-odstotno udeležbo, saudskemu princu Al Waleedu pa so pustili le 4, 1-odstotno »drobtinico«. Kirch bo dobil v upravnem svetu holdinga dve mesti, Rupert in Al Waleed pa po eno. Vstop tujih partnerjev pa se ne pomeni, da jim bo Berlusconi prodal svoje deleže, ampak bo do njega prišlo po klasični metodi zvisanja kapitalne glavnice za 1.800 milijard lir, ki bo v celoti rezervirana za nove družabnike. Pred koncem leta pa naj bi prišlo do drugega zvisanja kapitala, tokrat za 1.833 milijard lir, katerega naj bi vplačali italijanski in tuji institucionalni investitorji. Če se bo načrt uresničil, bo Mediaset zbral 3.633 milijard lir svežega denarja, s katerim bo ne samo zapolnil luknje v svoji bilanci, ampak bo lahko začel tudi nov tehnološki vzpon v tekmi z državno radiotelevizijsko hišo.

»Projekt val«, ki naj bi ga v celoti realizirali do konca prihodnjega leta, pa po Berlusconijevem zagotovu ne bo rešil samo ekonomskih problemov njegovega imperija, ampak bo tudi avtomatično odstranil z dnevnega reda problem »konflikta med interesi«, seveda v primeru, ko bi liderju Forza Italie uspelo znova osvojiti palaco Chigi. Po prvi fazi oddaje 20 odstotkov Mediaseta tuji navezi in po drugi fazi prodaje nadaljnjih 20 odstotkov institucionalnim vlagateljem, bo prihodnje leto na vrsti se tretja faza s kotacijo holdinga na domaći in tujih borzah in z osnovanjem razširjenega drobnega delničarstva. Družini Berlusconi naj bi na koncu ostalo le se 35 do 40 odstotkov Mediasetove glavnice, pa se temu deležu bi lahko v primeru vrnitve liderja Forza Italie na čelo vlade - kot je sam izjavil - zamrznil glasovalno pravico v upravnem svetu, tako da bi vso odgovornost za upravljanje podjetja prevzeli njegovi partnerji.

Sicer pa je konflikt med interesi »lepa izmiselnost naših političnih nasprotnikov«, je na koncu pribil Silvio, ki je skupaj s Confalonierjem prepričan, da ta problem po sedanjih zakonih sploh ne obstaja.

Silvio Berlusconi in Fedele Confalonieri na včerajšnji tiskovni konferenci (AP)

»Pokasiral je denar in ohranil lastnino«

MILAN, RIM - Reakcije na prodajo 20-odstotnega deleža Fininvestovega televizijskega holdinga so vse prej kot uglasene, čeprav večina komentatorjev priznava, da je korak vendarle pomemben. Tega mnenja je npr. Gianni Agnelli, ki pa opozarja, da je pravi problem to, kdo bo Mediaset upravljal, kajti nek posel je privaten ali javen glede na to, kdo imenuje menedžment. Za vodjo Krščansko demokratskega centra (CCD) Casinija je vstop novih družabnikov v Fininvest prvi korak proti rešitvi konflikta med interesi, medtem ko so progresisti precej skeptični. Senator Casadei Monti sicer priznava, da je prodaja 20-odstotnega deleža korak naprej, vendar samo v političnem smislu reševanja interesnega konflikta. V smislu zadevnega zakonskega osnutka

pa to se ni dovolj, kajti predsednik vlade ne more imeti več kot 5 odstotkov delnic v RTV družbah, prav tako kot ne zadostuje zamrzovanje njegov lastnino, ker ni nobeno jamstvo, da premier ne bo favoriziral svojih podjetij. Za predstavnika DSL Vito pa prodaja deleža Mediaseta odpira še nekaj drugih problemov, kot npr. antitrust, glede na to, da Kirch in Rupert že nadzirata Telepiù.

Najpomembnejši kometa pa je prisel sinoci iz daljne Avstralije, kjer je očitno nekoliko poparjeni Rupert Murdoch izjavil, da je imel Berlusconi dve možnosti: ali prodati vse (sam je bil pripravljen kupiti), ali pa pokasirati sveži denar in ohraniti lastništvo. »Kralj« Fininvesta, je dodal avstralski magnat, je očitno izbral drugo možnost.

Vsi trije novi družabniki se ukvarjajo s televizijo

MILAN - Kdo so novi partnerji Silvia Berlusconija? Kot smo zapisali že včeraj, sta dva, Leo Kirch in Johan Rupert njegova prijatelja, saudski princ Al Waleed Bin Talal, ki je bil v začetku označen kot nosilec trojne naveze, pa se je moral zadovoljiti s komaj 4-odstotnim deležem. Prvi je Berlusconijeva nemška verzija, čeprav tam ne vlada duopol kot v Italiji, kar ga je najbrž tudi navedlo, da je kupil 40 odstotkov mreže Telepiù in da je zdaj stopil se v Fininvest. To pa je že kar lepa telekomunikacijska prisotnost v Italiji. Na tem področju je že dolgo doma tudi južnoafriški industrijec Johan Rupert, ki nadzira mogočno svicarsko grupo Richemont, prek katere ima tudi četrtinski delež Telepiù, medtem ko je 29-letni nečak saudskega kralja v tem sektorju sele začetnik. V Italiji je nastanil svojo satelitsko arabsko radiotelevizijsko, ki že dobro leto oddaja po vsem Sredozemlju.

Andreotti spet na zatožni klopi

Vpleten naj bi v umor Peccorellija

RIM - Državno tožilstvo v Perugii, ki raziskuje zakulisje umora novinarja Mina Peccorellija, je zahtevalo, naj sodniki formalno sodijo bivšemu premieru Giulio Andreottiju, bivšemu sodniku in ministru Cladiu Vitaloneju ter kopici mafijskih veljakov zaradi sodelovanja pri casnikarjevem umoru. Novico je sporočil odvetnik Carlo Taormina, ki brani Cladia Vitaloneja, medtem ko tožilstvo sploh ni hotelo komentirati vesti.

Peccorelli je bil umorjen 20. marca 1979. Tedaj je pripravil številko svoje revije OP, v kateri naj bi opisoval podkupnine, ki jih je Andreottijeva struja dobila od podjetnika Nina Rovellija. Po pričevanju nekaterih skesanec naj bi Peccorellijev umor organizirala mafija kot uslugo Giulio Andreottiju.

Zahtevo tožilstva je ostro kritiziral Vitalonejev odvetnik Carlo Taormina, ki je izjavil, da obtožba proti njegovemu klientu temelji samo na osebnem mnenju nekoga skesanca. Odvetnik je očital tožilstvu, da nekaterih aspektov ni hotelo poglobiti in ni odredilo zahtevanih ekspertiz.

Tožilstvo pa na te obtožbe ni odgovorilo.

GIBANJA / PODATKI ZAVODA ISTAT O GIBANJU CEN PRI PROIZVAJALCIH IN GROSISTIH

Maja rekorden letni poskok cen industrijskih izdelkov pri proizvajalcih

V enem letu so se cene proizvajalcev podražile za 9, grosistov pa za 11%

RIM - Maja so cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih dosegle rekordno zvišanje, saj so se v primerjavi z enakim lanskim mesecem podražile za okroglih 9 odstotkov, v primerjavi z letošnjim aprilom pa za 1, 1 odstotka. Takšnega porasta ni bilo že kar nekaj let, se večjo rast pa so doživele grosistične cene, ki so se v mesečni primerjavi zvisale za 0, 6, v letni pa za kar 11, 4 odstotka.

Podatke je včeraj objavil statistični zavod Istat, ki bo danes posredoval tudi številke o gibanju julijske inflacije. Glede gibanja cen pri proizvajalcih Istat dodaja, da se se naprej najbolj dražijo vmesne dobrine oziroma polizdelki (+1, 5% v primerjavi s aprilom in +11, 6% v primerjavi z lanskim majem), medtem ko so se v manjši meri podražile dobrine za široko porabo (+0, 6% in +5, 7%) in dokončne investicijske dobrine (+0, 4% in +4, 9%). Iz številk izhaja, da je dinamika cen pri polizdelkih in pri izdelkih široke porabe se naprej inflacijska, metem ko pri investicijskih dobrinah kaže znake rahlega upočasnjevanja.

Analiza cen za posamezne izdelke razkriva, da so se najbolj podražili kemijski proizvodi (+3, 1%), celuloza in papir (+2, 9%), električna energija, plin in voda (+1, 9%), gumarski in plastični proizvodi (+1, 4%) in elektriški material in dobave (+1, 3%). Stabilne pa so bile v maju cene premoga, lignita in aglomeratov, tobacnih izdelkov, pisarniških strojev, naprav za obdelavo podatkov in precizne tehnike.

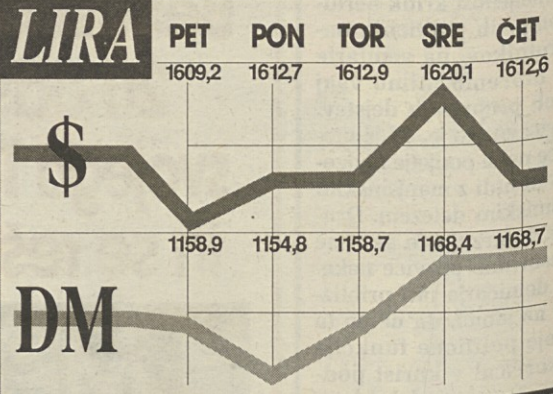
Strmo naraščanje cen pri proizvajalcih najbolj vznemirja sindikate, po mnenju katerih so Istatovi podatki mrzla prha za vse tiste, ki upajo, da se bo inflacija pri široki porabi v drugi polovici leta znižala. Če ne bo učinkovitih posegov, pravijo sindikati, se kaj lahko zgodi, da bodo inflacijska pričakovanja na srednji rok prejudicirala tudi prizadevanja za sanacijo javnih računov. Veliko manj zaskrbljen pa je predsednik Confindustrie Luigi Abete, ki ponuja svoj recept: »Če bomo cikel omejevanja cen surovin pospremili z ovrednotenjem lire, bomo lahko pospešili odpravo inflacijskih zarisc.«

Enel, Stet in Eni bližji privatizaciji

RIM - Korak naprej pri privatizacijah: poslanska zbornica je včeraj odobrila zakonski osnutek o tim. authorities za javne storitve, kar približuje velike prodajne operacije za Stet, Enel in Eni. Osnutek je bil že odobren v senatu, danes pa se bo v Rimu sestal ministerski odbor, ki mora izbrati tim. globalnega koordinatorskega za tržno plasiranje delnic državnih grup za telefonijo in za naftno industrijo.

Šibka lira magnet za tuja vlaganja

MILAN - Šibka lira je prava vaba za tuja vlaganja v Italiji. Po podatkih Confindustrie so lani nasteli 1.474 tujih vlaganj, od katerih jih je bilo 1.256 takih, ki so prevzela nadzor nad podjetji, v katerih dela skoraj pol milijona zaposlenih. Včeraj pa se je italijanski bankovec vzporedno z dolarjem vendarle nekoliko popravil, medtem ko je bil borzni sešatek v Milanu spet negativen (Mibtel -0, 73%).

ADRIA

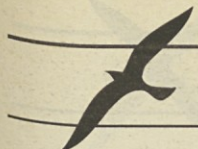
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

RIM / ZBLIŽANJE MED KARTELOM SVOBOŠČIN IN LEVO SREDINO

Dogovor o jamstvih manjšinam in o Raiu

Ostra nasprotja o možnosti ustavne reforme

RIM - V tretje gre rado. Omizje o pravilih, pri katerem sedijo predstavniki Kartela svoboščin in leve sredine, je potrdilo veljavnost pregovora. Po nekajurnem soočenju so se dogovorili o jamstvih za politične manjšine, o novem zakonu, ki naj bi vsem političnim subjektom jamčil med volilno kampanjo enake propagandne možnosti, in o kriterijih za izvolitev upravnega sveta Raia. Stališča pa so se krepko narazen glede ustavnih reform, čeprav se bo dialog o tem problemu nadaljeval.

Srečanje, ki se je začelo s skoraj enournim zamudo, je bilo uspešno kot sta Kartel svoboščin in Leva sredina poudarila v skupnem sporočilu. Dokument obravnava tri točke. Na prvem mestu so jamstva manjšini. Po tem dogovoru, ki ga bo treba seveda prevesti v zakon, kar obe strani prepuščata ustreznim parlamentarnim telesom, bo manjšini pripadalo predsedstvo enega od dveh domov parlamenta, predsedstvo vseh jamstvenih parlamentarnih komisij in eden od dveh evropskih komisarjev. »Par condicio« v predvolilni propagandi bo zagotovilo določilo, po katerem bo televizijsko politično propagando oddajala samo Rai in to zastonj. Politicne spote bodo lahko oddajale tudi krajevne televizijske postaje, vendar s posebnimi kriteriji in po cenah, ki bo enaka za vse politične subjekte. Dosežen je bil tudi dogovor o novih kriterijih za imenovanje upravnega sveta Raia.

Obe strani sta na ločenih novinarskih konferen-

cah poudarili zadovoljstvo ob doseženem sporazumu, obenem pa hoteli poudarjati, da dogovor ne oddaljuje datuma volitev. Odločilnega pomena bo najbrž soocanje o ustavni reformi, predvsem pa o 138. členu ustave, ki določa potrebno večino za spremembo ustave, medtem ko Kartel svoboščin temu nasprotuje. Trd oreh pa bo tudi zakon proti televizijskim monopolom, saj sta se kartela v Napolitanovi komisiji spet razšla. Leva sredina je odobrila z večino glasov predlog Giorgia Bogija, kartel svoboščin pa demonstrativno zapustil sedjo, čes da njegovih pripomb sploh niso upoštevali.

Delegaciji Kartela in Leve sredine (Ap)

RIM / PRED DANAŠNJIM SREČANJEM V LONDONU

Italija za enotno politiko

O bosanski krizi so poročali Dini, Agnelli in Corcione

RIM - Italija se bo zavzela, da mednarodna skupnost ubere supno politiko v odnosu do krize v Bosni in Hercegovini in da se konča z oklevanjem. Potrebno je začrtati jasno mejo, ki je nihče ne bo smel prestopiti, obenem pa je treba vztrajati v diplomatskih naporih za rešitev konflikta.

To je stališče italijanske vlade, ki so ga včeraj popoldne v zunanje-politični komisiji senata zagovarjali premier Lamberto Dini, zunanji minister Susanna Agnelli in obrambni minister Domenico Corcione. Včerašnja razprava je sodila v okvir priprave na današnje srečanje v Londonu, na katerem naj bi glavne države Zahoda uskladile stališča in politiko za reševanje bosanske krize.

Italija se zavzema za jasno enotno politiko (»Enostranske pobude niso

»sprejemljive,« je rekel Dini) in je pripravljena prispevati k uresnitvi te politike. Kot je poudaril obrambni minister Corcione pa so se vedno zelo tehtni tisti zlasti zgodovinski razlogi, ki so doslej odsvetovali neposreden poseg italijanskih vojakov v Bosni.

Vecina, ki podpira Dinijevo vlado, je zahtevala od izvršne oblasti več poguma, saj je postala raven nasilja nesprejemljiva.

Tudi v javnem mnenju si počasi utira pot spoznanje, da je poseg v Bosni potreben. Po raziskavi trzasko SWG, ki je anketirala vzorec 800 ljudi, je skoraj 58 odstotkov Italijanov prepričanih, da je mogoče poslati italijanske enote v Bosno, vendar samo za zaščito beguncev in konvojev humanitarne pomoči.

TRST / PROTESTI ZARADI UKREPA RTV SLOVENIJA

»Nerazumno in škodljivo dejanje na račun pravic italijanske manjšine v Istri«

Protestne note SKGZ, podpredsednika sveta FJK Budina, predstavnikov SKP in Zelenih

TRST - Odločitev vodstva RTV Slovenije, da v okviru varčevalnih ukrepov izklopi srednjevalovni radijski oddajnik na Belem Krizu nad Piranom, je tudi v Furlaniji-Juljski krajini, tako med slovensko manjšino kot med italijansko večino, sprožila val protestov. Od predvčerašnjim namrec v severovzhodni Italiji, v hrvaškem delu Istre in v Dalmaciji ni mogoče več prisluhniti italijanskim programom Radia Koper.

»Nerazumljivo in škodljivo dejanje, ki očitno krši pravice italijanske manjšine v Istri do obvesčanja v lastnem jeziku in prekinja življenjsko pomembno vez manjšine s svojo matično državo.«

Tako ocenjuje Slovenska kulturno gospodarska zveza izklop srednjevalovnega radijskega oddajnika na Belem krizu. SKGZ se v tiskovnem sporočilu sprašuje, kako je mogoče tak sklep opravicevati z varčevalnimi ukrepi, ko gre za jasno omejevanje ene izmed temeljnih pravic, ki jo je dolga leta uživala italijanska manjšina v Istri. Obenem SKGZ podčrta, da je na program Radia Koper prav tako navezano prebivalstvo na obeh straneh meje, bodisi slovensko kot italijansko.

»Obmejni prostor je bil že s predhodnimi ukrepi RTV Slovenija prikrajšan za pomembno prekomajno televizijsko informacijo, sedaj pa se poskusa nadaljevati po tej poti, namesto da bi se storjene napake popravljale«, poudarja SKGZ in obenem izraza prepričanje, da taka dejanja ne morejo prispevati k procesu ustvarjanja dobrih odnosov med sosednjima državama, manjšinsko vprašanje pa je postavljeno na raven objekta, s katerim je »mogoče manipulirati v imenu »varčevanja«.

SKGZ zeli opomniti, kako se tudi slovenski manjšini v Italiji občasno poskusa odvzeti pridobljeno, kar odraza politiko, ki je v popolnem nasprotju z izraženo voljo, naj bosta manjšini ob meji dejavnik zblíževanja in sodelovanja med Italijo in Slovenijo. V trenutku, ko so v teku prizadevanja za okrepitev slovenskih televizijskih oddaj v sklopu RAI in se v tem okviru se posebej izraza zahteva po njihovi vidljivosti tudi v Videmski pokrajini, je izklop oddajnika Radio Koper slabo znamenje.

Slovenska kulturno gospodarska zveza izraza solidarnost redakciji Radia

Koper ter Uniji Italijanov, obenem pa poziva vodstvo RTV Slovenija in slovensko vlado, naj se nerazumni ukrep razveljavi.

Podpredsednik deželnega sveta Milos Budin je v zvezi s sklepom RTV Slovenija naslovil na predsednico deželnega odbora FJK Alessandro Guerra vprašanje z zahtevo po njenem posegu. V njem uvodoma ugotavlja, da je izklop radijskega srednjevalovnega oddajnika dodaten omejevalni ukrep, katerega gre pristeti posegom, ki so marca zmanjšali obseg vidnosti italijanskih programov kopske televizije. Taksni ukrepi, poudarja Budin, pa skušajo izničiti povezovalno vlogo manjšin - slovenske v Italiji in italijanske v Istri - pri utrjevanju mednarodnih vezi.

V posebni noti pa deželni svetovalci Stranke komunistične prevode Roberto Antonaz, Elena Gobbi, Fausto Monfalcon in Gianluigi Pegolo ugotavljajo, da je ukrep v prvi vrsti prizadel italijansko skupnost v Sloveniji, katere glavni informator je prav radio. Istocasno pripominjajo, da je vodstvo RTV Slovenije odločitev utemeljilo izključno s finančnimi razlogi, kar pomeni, da radijska postaja ne krši nikakršnega zakona.

Predstavniki zelenih v deželni svetu Paolo Ghersina pa ugotavlja, da je ukrep ponoven dokaz o »teritorialni porazdelitvi radio-televizijskih medijev med Italijo in Slovenijo«, s čimer bi manjšinama odvzeli avtonomijo na tem področju in bi se bolj tonila v pozabo zamisel o evropski televiziji manjšin.

Jadranka Šturm Kocjan

Odločitev je sporna se posebej zato, ker je bila sprejeta brez predhodnega soglasja prizadetih, ker pa prizadene predvsem pripadnike italijanske in madzarske narodne skupnosti v Sloveniji, tak način močno zmanjšuje ugled republike Slovenije. Tako v protestni izjavi svoje stališče utemeljuje poslanka LDS v Državnem zboru RS Jadranka Šturm Kocjan, ki predlaga vodstvu RTV Slovenija, da ponovno prouči odločitev in cimpnej spet prikljuci izklopljene srednjevalovne radijske oddajnike.

EKOLOŠKA KATASTROFA

Oblak strupenih snovi v okolici Vareseja

VARESE - V noči na četrtek je začel iz neke tovarne v blizini Vareseja uhajati oblak strupenih snovi. Sile javnega reda so izselile kakih sedemsto krajanov, nekaj več kot dvajset oseb pa se je moralo kljub temu zateči k zdravniški pomoči. Kemijska snov, ki sestavlja zlovesči oblak, povzroča namrec nadležno srbenje, lahko pa huje poskoduje predvsem oči in dihalne organe; največ težav povzroča otrokom, starejšim osebam in astmatikom. Zato odgovorni pozivajo prebivalstvo, naj se ne po nepotrebnem izpostavlja nevarnosti in da simptome okužbe nemudoma prijavijo pristojnim organom.

Do nesreče je po mnenju prvih preiskovalcev prišlo zaradi uhajanja tekoče snovi iz nekega zabojnika. Te-

koče topilo na bazi toluena je v nočni vlagi prešlo v plinasto stanje in se razširilo v ozračju. Izvenci priporočajo, naj se tudi reševalne ekipe, ki nadzirajo onesnaženo območje in skušajo zajeziti oblak strupenih snovi, primerno zaščitijo z ocali in gumijastimi oblačili.

Oblasti se niso odkrile vzrokov ekološke nesreče. Po vsej verjetnosti je slo za tehnično okvaro. Do nadaljnjega so oblasti vsekakor odredile zaprtje tovarne in natančnejšo preiskavo. Poleg tega bodo v naslednjih dneh nadzirali stopnjo onesnaženja zraka in zemlje, predvsem obdelanih površin. Med drugimi so bili o nevarnosti, ki jo predstavljajo tovrstne snovi, obveščeni tudi krajevni živinozdravniki.

ČEDAD / SLOVENSKA PREDSTAVA NA MITTELFESTU

Tesnobno prepričljiva Lepa Vida

ČEDAD - Prvi dan letošnjega Mittelfesta je ob uradnih, otvoritvenih slovesnosti obsegal tudi tri zelo zanimive, čeprav med seboj povsem različne predstave. V skladišču železniške postaje, pred katerim so bile zbrane razbite dvojezicne table z beneskimi kraji, so premiersko predstavili gledaliski tekst Cesareja Tomaseti-ga Moc, ki jo ideje imajo same po sebi (La forza che le idee hanno da sole), pred bivšo cementarno nedaleč stran od postaje je režiser Giorgio Pressburger situiral opero Bele Bartoka V Sinjebradcevem gradu (videmski filharmonični orkester je vodil Anton Nanut), na trgu pred stolnico pa se je ponovno dramatično odigrala Cankarjeva »drama hrepenenja« Lepa Vida. Predstava, ki jo je režiser Damir Zlatar Frey označil za koreodram-

sko fresko po motivih drame Ivana Cankarja, je letošnja najzaznavnejša slovenska prisotnost na cedajskem festivalu. Gre za koprodukcijo ljubljanske Koreodrame in Slovenskega mladinskega gledališča, delo - na sliki prizor iz uvodne scene - pa je bilo premiersko uprizorjeno 22. ja-

nuarja letos. Nastetim predstavam je treba dodati se odprte fotograf-ske razstave Trilogija smrti Tadeustva Cankorja Maurizia Buscarina, ki je v svoj objektiv znal prepričljivo ujeti značilne utrinke s predstav velikega ustvarjalca.

Tekst Cesareja Tomaseti-ga, ki ga je s sodelav-

cema podal Paolo Bonacelli, je izzivalno nabit s sklicevanji na današnje dogodke, medtem ko je v Bartokovega Sinjebradca, ki ga odlikuje mogočna glasba, Pressburger režijsko morda preveč posegal. Po tragičnem razpletu ljubezni, ki je vodila v smrt, je bilo ostro zaznamovano

hrepenenje, ki ga ponazarja mit Lepe Vide. Kot je zapisal Damir Zlatar Frey se »tema Cankarjeve Lepe odlično izrisuje v okviru srednjeevropskega prostora. Nikjer tako ne smrdi po trohno, po vlagi, nikjer ni toliko plesni po stenah izb in v temnih kamrah, kjer se skrivajo smrtonosne bolezni«. In vse tesnobe so v predstavi, ki so jo s Freyem oblikovali se Jani Golob (glasba), Andrej Strazišar (scene), Jerneja Jambrek (kostumi) in številni drugi, med temi 13 odličnih igralcev in Komorni zbor RTV Slovenija z Bogdano Herman za glasbeni del, prislo zelo jasno do izraza. Glede na celovitost podajanja, kar je osnovni koncept Freyevega »koreodramskega« gledališča, so predstavi lahko sledili tudi gledalci, ki ne razumejo slovenskega jezika. (bip)

MAGDA ŠTURMAN

Obisk pri rojakih v daljni Avstraliji (11)

Bodičasta morska zvezda sovražnik koralnega grebena - Prvi stik z avstralskimi staroselci

V zadnjem času je veliko govora o bodicasti morski zvezdi (Acanthaster planci). V Avstraliji je bolj znana kot Crown of Thorns (bodičeva krona). Prvic so jo opazili leta 1964. V zadnjih letih se je zvezda baje razmnožila, ker je človek čezmerno lovil njene naravne sovražnike, kot npr. veliko trobljo (Charonia tritonis). Nekateri izvedenci pa trdijo, da je prekomerno razmnoževanje zvezde povezano z onesnaževanjem vode, čezmerni odpadki sladkorne industrije, z obilnim gnojenjem in s turistično industrijo, saj obišče greben na leto kar 2.500.000 turistov. Bodičasta morska zvezda se premika med koralami, prenese zelodec preko ust na zunanost in ga postavi direktno na polipe, ki jih prebavi. Zvezda je zelo požrešna, zato precej zaustavlja rast koralov. Morski biologi trdijo, da je to eden največjih problemov, s katerim se trenutno ukvarjajo na Koralnem grebenu.

V vodah severovzhodne celine živi tudi meduza z imenom Box jellyfish (Chironex fleckeri). Od vseh meduz je najbolj strupena. Ob obali je prisotna od novembra do aprila, ostale mesece pa odpelava na odprto morje. Meduza ima lovke, ki jih lahko podaljša od nekaj centimetrov do nekaj metrov. Z lovkami obkroži svojo žrtev in ji v žile spusti strupeno snov. Že 30 sekund dotika z meduzo je smrtno ne-

varno. Zaradi tega strogo odsvetujejo plavanje v tropskih vodah Avstralije v poletnem obdobju.

Kuranda je prijazna vasica v hribih v okolici Cairnsa. Steje komaj 300 prebivalcev in je znana turistična točka. Zelo znan je sejem, ki ga trikrat tedensko prirejajo v vasi. Na sejmu ponujajo poleg običajnih spominčkov za turiste predvsem domače izdelke staroselcev. Vas obdaja gosti tropski pragozd. Ko so pred 200 leti prvi Britanci prisli tudi v te kraje in zagledali mogočna drevesa, ki so sestavljala bujni gozd, so drevesa dobesedno očistili. Les je za Veliko Britanijo pomenil nov vir dohodka. Danes se je tropski pragozd okrog Kurande popolnoma obnovil. Čeprav ima manj kot 200 let, je rastlinstvo bujno in očarljivo. Kar se tiče prevoza, je na razpolago turistični vlak, ki pripelje iz Cairnsa v Kurando v eni uri. Tračnice se vijejo med mogočnim gozdom, pred ciljem se pa odpre prekrasen pogled na mogočni slap Barron.

Kuranda je zanimiva predvsem zaradi dejstva, da večji del prebivalstva tvorijo staroselci.

Ko so prvi Angleži stopili na avstralska tla, so staroselce iz južne in vzhodne obale potisnili v vedno bolj nevljudna in puščavska področja. Obenem so jim posredovali številne nalezljive bolezni. Prvotne prebivalce so prisilili, da

sprejmejo evropski način življenja.

Po prvih naselitvah belcev se je rodilo precej mešancev. Bela oblast je te novorojenčke iztrgala materam in jih vzgajala na evropski način. Otroci niso nikoli več videli svojih mater. Pisateljica Sally Morgan je v Avstraliji s svojo knjigo My place postala zelo popularna. V njej je zelo lepo opisala kruto preteklost njene družine.

Večina staroselcev danes ne živi več na tradicionalen način. Stari običaji so se ponekod ohranili le kot turistična atrakcija. Točno število staroselcev danes ni znano. Vrti se od 130.000 do 250.000.

Dandanes živijo staroselci na robu mesta v najrevnejših predelih. V centralni in severni Avstraliji pa večina staroselcev živi v skupnostih ali rezervah, kjer so od 60-ih let tudi lastniki zemlje. Staroselci se ubadajo predvsem s problemom alkoholizma, ki zajame skoraj 90% celotnega temnopoltega prebivalstva. Vzrok temu je verjetno zelo visoka brezposelnost, slabi pogoji izobraževanja, posebno pa izguba lastne identitete. Sele pred 30-imi leti so staroselci dobili volilno in druge državljanske pravice.

Da bi vlada nekako poravnala krivice, ki so jih belci napravili staroselcem, daje brezposelnim več finančne pomoči kot belemu prebivalstvu in ponekod temnopoltim otrokom ni treba v solo. To je v resnici začarni krog, ki socialne probleme staroselcev še bolj povečuje.

Vsak dan prirejajo v Kurandi gledališko predstavo. Tjapukaj Dance Theatre je najbolj znana gledališka skupina staroselcev na svetu. Ustanovil jo je leta 1987 newyorški režiser Don Freeman, ki se je zanimal za etnično gledališče. Poleg turistov privablja gledališče v zadnjih letih tudi staroselce, katerim počasi začneja zbuhati narodno zavest.

Začetek predstave je zelo originalen. Neki igralec pride skoraj napadalno iz zakulisja ter vzkligne: »Ce se nikoli niste videli avstralskega staroselca, tukaj sem!« Nato igralci prikazujejo neko staro legendo, ki jo z njihovim tipičnim instrumentom didjeridu ter z obrednim plesom, znanim kot corroboree oblikujejo v čudovite prizore iz njihove preteklosti. Ob koncu igralci se zapojejo pesem v sodobnejšem stilu, ki opozarja na pomembnost sožitja med staroselci in belim prebivalstvom.

SKUPNO PREDSTAVNIŠTVO / VPRAŠANJE MEDIJEV

Vloga javnih občil v manjšinski skupnosti

Trezno soočanje namesto jalove polemike

TRST - Skupno predstavništvo slovenske manjšine je torej začelo javno soočenje o položaju in o vlogi javnih občil v vse bolj razvejanem vsakdanu, ki postavlja narodno skupnost ne samo pred nove naloge, a tudi pred nove zahtevne izzive. Slovenska manjšina, kot sicer katerakoli organizirana družbena skupina, rabi medije in je zato prav, da o njih odkrito spregovori in razmisli. Sredina razprava je bila torej (vsaj tako je upati) začetek resnega in treznega soočanja, saj si vsi želijo (in to so vsi brez izjeme poudarili) verodostojna občila, ki bodo odraz pluralnosti, a tudi skupne želje po splošnem napredku manjšinske skupnosti.

Na seji so govorili tudi o akciji za vrnitev Narodnega doma, politične razsežnosti tega vprašanja, ki ga je nacel Milos Budin (DSL), pa bodo poglobili na prihodnji seji predstavništva.

Zato se raje zaustavimo pri vlogi občil, posebno pa Primorskega dnevnika in informativnih oddaj RAI, kar je bilo pravzaprav glavni predmet sredinega srečanja. Budin je, kot smo že poročali, navedel primer Narodnega doma, da je osvetlil vlogo, ki jo igra Primorski dnevnik v našem vsakdanu. Iz njegovega posega, na katerem je temeljila celotna debata, je razvidno, da Budin ne osporava informativne vloge dnevnika, ki je po njegovem bistvena, nasprotuje pa, da bi PD postal politični subjekt nase manjšine. Vzporedno s tem je postavil tudi zanj zelo aktualno vprašanje pluralnosti slovenskega radia in televizije RAI, zato podpira zamisel za jamstveni odbor, ki naj spremlja delo občil. Predlagal je tudi predstavništvu, naj izdela skupni predlog za javne podpore vsem manjšinskim medijem.

Rudi Pavšić (Demokratski forum) nasprotuje je "normalizaciji" PD, ki jo načrtujejo nekateri manjšinski krogi. Ko govorimo o dnevniku, ne smemo pozabiti na RAI. Pavšić podpira idejo o jamstvenem odboru, ki pa ne sme kontrolirati medijev. Slednji pa ne smejo nadomestiti manjšinskih komponent, ker bi v tem primeru prislo samo do zmede, ki jo je že itak preveč.

Iva Jevnikarja (SSK) zelo zanima lastništvo PD, saj so prav lastniki, tisti, ki na koncu sprejemajo bistvene strateške odločitve časopisa. Tudi on podpira jamstveni odbor za PD in RAI, a ne za ostale medije, ki odražajo pisano pluralistično življenje manjšine. RAI je sicer podvržen državnim zakonom, parlamentarni nadzorni komisiji in tudi posebni delni komisiji. SSK je že večkrat predlagala, da bi za slovensko RAI namesto te komisije deloval neke vrste odbor garantov.

Za podtajnika SSK je vsekakor osrednji problem PD, ki pa je stvar predvsem naše civilne družbe in zaposlenih v časopisu. Zavzel se je za popolno neodvisnost uredništva, odgovornost do civilne družbe pa po njegovem se zdalec ne pomeni lotizacije, ampak soudeležbo pri vođenju dnevnika oziroma podjetja, ki ga izdaja.

Kot primer je Jevnikar navedel položaj nekaterih slovenskih ustanov, ki jih v bistvu skupno upravlja SKGZ in SSO. Stojan Spetić (SKP) si

zamišlja medije, v tem primeru PD in RAI, kot neke vrste javne storitve. RAI je povrzen zakonom, PD pa je zelo odvisen od državnih podpor. Obe občili igrata nenaдомestljivo vlogo za Slovence, ne smemo pa pozabiti tudi na "mavricco pluralizma", ki jo predstavljajo manjši časopisi in glasila. Glede PD je Spetić dejal, da bi moral časopis uvesti neke vrste "par condicio" do vseh komponent, začeni z odprto tribuno, v kateri bi se lahko vsako oglasal in povedal svoje mnenje. Pri delitvi podpor naj Slovenija, ki ne sme politično pogojevati zamejskih občil, uvede objektivne in trajne oblike finansiranja. SKP je, kot znano, v tem sklopu že predlagala povračilo za tako imenovane žive stroške, kot je npr. papir.

Jamstveni odbor mora imeti neko moralno oblast, ki jo moramo sami uveljaviti in torej priznati. Drugače nima nobenega smisla, tudi zato, ker mediji res ne potrebujejo kontrol. Ta jamstveni odbor - je bil mnenja Spetić - naj deluje po načelih konsenza in dobre volje, to se pravi po merilih res zrele ter normalne demokratične družbe.

Marija Ferletić (SSO) podpira globalni zakon slovenskega finansiranja manjšine, ki naj seveda zaobjema tudi občila. Omenila je državne oziroma deželne prispevke za slovenske kulturne ustanove ter na težave (-

med njimi je omenila stalne pritožbe Iskre), s katerimi se srečuje znana deželna posvetovalna komisija. SSO ne nasprotuje, da Slovenija finansira PD, kriteriji pa morajo biti zelo jasni. Dnevnik naj bo član SKGZ in SSO, ali pa nobene od teh organizacij. Če bo PD se dalje član samo SKGZ - je poudarila Ferletićeva - naj se potem ta organizacija sama zavzema za njegovo usodo in obstoj. SSO noče, da bi zaradi težav v PD finančno nastradale ostale zamejske ustanove.

Klavdij Palčić (SKGZ) ne nasprotuje predlaganemu jamstvenemu odboru za vsa občila, noče pa da bi ta organ posiljeval stvarnost ali da bi kvarno vplival na PD. Nekateri manjšinske ustanove so se skupno upravljane, je rekel Palčić, druge zaenkrat se ne in mogoče bodo v bodočnosti to postale. Polemika SSO o posegu SKGZ za slovensko finansiranje PD je po njegovem brezpredmetna. SKGZ je posegla v Ljubljani iz čuta odgovornosti do dnevnika. Nad časopisom po Palčićevem mnenju lebdi velika nevarnost lotizacije, saj je nemogoče, da bi PD dnevno ustvarjale vse manjšinske komponente, kot si najbrz želijo nekateri. To bi onemogočilo izdajanje dnevnika. Zato spoštujemo to, kar imamo in si vsi skupaj prizadevajmo, da bo dnevnik čim boljši in objektivnejši.

Jole Namor (Slovinci v videmski pokrajini) si ne predstavlja delovanja načrtovanega jamstvenega odbora, z dobro voljo pa se lahko marsikaj koristnega naredi. Med politične prioritete manjšinske politike ni manjšinsko predstavništvo nikoli postavilo akcije vrnitve tržaškega Narodnega doma. Kaj več o tem pa bomo morda zvedeli na prihodnji seji skupnega predstavništva.

Sandor Tence

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

LONDON / BENEČAN EUGENIO NAMOR JE MED POBUDNIKI KLUBA

Iz Cityja podpora Romanu Prodiu

V Benečiji pa je med pobudniki Prodičevega odbora Eugeniova sestrčna Jole Namor

CEDAD - Milanski dnevnik »Corriere della Sera« je pred dnevi objavil daljši članek iz Londona, v katerem obravnava vprašanje politične opredelitve tamkajšnjih italijanskih državljanov, predvsem pa tistih, ki se premikajo v gospodarskih sredinah, v »Cityju«.

S prihodom Silvia Berlusconi na politično sceno, so se tudi Italijani iz Londona organizirali in ustanovili klub v podporo televizijemskemu mogotcu. Konec junija pa so se organizirali gospodarski in finančni poslovneži, ki se opredeljujejo za teze liderja leve sredine Romana Prodi in

ustanovili klub z optimističnim naslovom »Prodi for president«. Vodja kluba je Eugenio Namor, mlad Benečan, ki se je uveljavil v bančnih krogih, saj je zastopnik ene najpomembnejših italijanskih bank v Cityju. Beneski bančni funkcionar je doma iz Dreke, že od mladih nog pa se je z družino (oče Romeo je bil tudi občinski svetovalec) preselil v Cedad. Po končanem studiju pa se je posvetil bančinstvu, kjer se je kmalu uveljavil kot izredno uspešen strokovnjak.

Eugenio Namor, ki je bratranec družbeno-politične delavke Jole Namor, se zavzema, da bi

tudi iz Londona prispevali k zmagi koalicije, ki mu nacekuje Romano Prodi. V intervjuju za milanski časopis je namreč povedal, da bi zmaga desničarskih Berlusconijevih sil pomenila pravo katastrofo za italijansko gospodarstvo. In ce to reče bančni strokovnjak, mu velja verjeti.

Kot zanimivost lahko povečmo, da je Prodi močno »vplival« na družino Namor. Če je Eugenio ustanovil klub Prodi v Londonu, velja povedati, da je Jole Namor med poglavitnimi pobudnicami odbora Prodi za Nadiške doline.

Rudi Pavšić

RIM / DANES NA MINISTRSTVU ZA DELO

Še en »odločilni« sestanek o bodočnosti železarne

S podtajnikom Liso o vprašanju odpravnin

Na ministrstvu za delo v Rimu bo danes sestanek, ki bo verjetno odločilnega pomena za prihodnost skedenjske železarne. S podtajnikom ministrstva za delo in socialno skrbstvo Francescom Liso se bodo namreč sestali krajevni predstavniki zainteresiranih sil in predstavniki vsedravnega instituta za socialno skrbstvo (INPS), ki bodo skusali doseči rešitev glede se odprtega vprašanja odpravnin.

Današnje srečanje, ki bo ob 13. uri, sledi pisni vlogi, ki jo je minister za delo Tiziano Treu odposlal INPS-u in s katero je pozval skrbstveni zavod, da bi potrebnih 35 milijard lir za izplačilo odpravnin črpal iz jamstvenega sklada. Srečanje

sicer sodi v okvir spora, ki je po mnenju sindikatov preudicielnega pomena: samo po srečanju se bodo namreč lahko začela pogajanja o mobilnosti v pričakovanju na prodajo skedenjskega obrata. Sindikati, Dezela, Obcina, komisariji in predstavniki kupca (delniška družba Servola, ki jo nadzoruje grupa Lucchini in v kateri sodeluje tudi Bolmat) upajo, da bi danasnji sestanek služil vsaj za določitev odločilnega postopka; na osnovi slednjega bi delavstvu omogočili, da bi lahko prejelo denarne zneske, ki jih se morajo prejeti in to kljub nezmožnosti komisarske uprave, da bi lahko to storila.

Včeraj pa so se v Trstu sestali komisariji in pred-

stavniki delniške družbe Servola. Na sestanku so se odločili se nekatere podrobnosti iz pogodbe, ki jo bodo po besedah predstavnika družbe podpisali v roku nekaj dni in ne jutri, kot je bilo najavljeno pred tednom dni. V ponedeljek ob 10. uri pa bo v skedenjskem obratu skupščina delavcev, na kateri se bo delavstvo izreklo o zaključku pogajanj in o proizvodni in zaposlitveni bodočnosti tovarne.

V kolikor bo vprašanje odpravnin pozitivno rešeno na današnjem rimskem sestanku s podtajnikom Francescom Liso, bo skedenjska železarina lahko v kratkem ponovno zaživela. Kot je pred nedavnim med svojim obiskom v Trstu

izjavil minister za industrijo Alberto Clò, bo delovanje železarne razčlenjeno na več področij in v obratu bo delovala tudi elektrarna, kar mu bo zagotovilo finančne vire v obdobjih manjšega povpraševanja po siderurških proizvodih. Sicer pa je rešitev vprašanja železarne obenem tudi ključ k reševanju celotnega tržškega industrijskega sektorja, ki ga je Evropska zveza že vključila v krizna območja. Ob vsem tem ne gre tudi pozabiti, da je dolgotrajni boj delavcev in sindikatov dosegel svoj cilj, ker ga je podprla tudi širša javnost; in v tem okviru je treba priznati tudi vlogo, ki jo je pri reševanju tega vprašanja odigral tržški župan Riccardo Illy.

KONFERENCA USTANOV / TRŽAŠKO OBMOČJE

Koordinirano za razvoj

Problemov razvoja tržškega področja se je treba lotiti koordinirano; potreben je tudi enoten sogovornik v odnosih do države glede teh vprašanj: ta je namen konference krajevnih ustanov, ki se je začela včeraj na osnovi določil protokola o gospodarskih vprašanjih Trsta, ki ga je podpisala osrednja vlada.

Na sedežu deželne odbora so se tako za skupno mizo sestali predsednica deželne vlade Alessandra Guerra, deželna odbornika za industrijo Gianfranco Moretton in za prevoze Cristiano Degano, tržški župan Riccardo Illy, predsednik TZ Adalberto Donaggio, predsednik pristaniške avtoritete Michele Lacalmita in predstavnik pokrajinskega komisarija.

Slo je za prvo srečanje, zaradi ce-

zar je bilo namenjeno metodi dela; na njem so načrtali operativne smernice, da bi bila politično-institucionalna pobuda deželne uprave in krajevnih ustanov v odnosu do osrednjih vladnih organov učinkovitejša in da bi v tem okviru izboljšali uporabo promocijskih instrumentov.

Predstavniki krajevnih ustanov so na srečanju poglobili in osvojili predloge predsednice deželne vlade; le-ti predvidevajo periodične sestanke konference, ki se bo razvijala v dveh smereh: prva je namenjena zunanjim dejavnikom, druga pa za deva krajevnih pristojnosti. Glede zunanjih dejavnikov je treba vplivati na zakonske in upravne izbire, ki so v pristojnosti osrednje vlade; ustanove, ki sestavljajo konferenco, mo-

rajo zato delovati koordinirano in enotno. Najbližja zapadlost v tej smeri je za predsednico Dezele sklicanje zasedanja na vladni ravni (v začetku septembra v Rimu) z osrednjimi upravami, ki so podpisale tržški protokol; na tem zasedanju se je treba predstaviti s skupnim dokumentom, ki naj osredotoči prioritete in finančne zahteve.

Na krajevni ravni pa je treba koordinirati instrumente za finančno spodbujanje proizvodnih investicij in omogočiti največjo učinkovitost razpoložljivih sredstev; potreben je tudi enotni program o promociji zmogljivosti, ki jih nudi tržsko področje ter določiti sedež za preverjanje razpoložljivosti sredstev deželne proračuna, ki so namenjena razvoju tržškega gospodarstva.

DELA VCI SE BOJIJO ZA SVOJA MESTA

Težave v ladjedelnicah

Okrog dvaindvajset delavcev Cantieri Trieste (bivša ladjedelnica Alto Adriatico) iz Milja je zaskrbljeno nad svojo usodo. Kot je povedal eden od sindikalnih predstavnikov, Galante, se je lastništvo (Cantieri sidiijo pod družbo Tirrenica prof. Querchia) znašlo v težavah, tako da ta mesec se čakajo na plače. Poleg tega trdijo, da niso seznanjeni s perspektivami in se dejansko bojujejo, da pride celo do za-

prtja, ker naj bi do navzkrižij prislo v samem upravnem svetu. Na vsak način je Galante pristavil, da ga je predsednik upravnega sveta poklical po telefonu in ga obvestil, da bodo plače danes redno prejeli. Delavci so se tudi zavzeli za srečanje z miljsko občinsko upravo.

Položaj v podjetju, kjer izdelujejo plovila srednje velikosti, naj bi se bil za pletel v zadnjih mesecih. Poverjeni upravitelj Paolo

Gandolfi je dejal, da sta se dva poverjena upravitelja kar po svoje imenovala: izkoristila naj bi bila zapisnik neke skupščine, ki ni bila regularno sklicana, in v katerem je bila hipoteza novega upravnega sveta (prejšnji je dal ostavko), odšla k notarju, ki naj bi bil overovil njuni zadolžitvi (med drugim bi bili morali upravni svet sestavljati trije člani). Z notarjevim dokumentom v roki naj bi bila »pocela blaznosti«, je pristavil Gandolfi, ki se je sedaj po daljšem času vrnil v podjetje (bil je odsoten iz zdravstvenih razlogov). Na vsak način, je se pristavil Gandolfi, ima ladjedelnica solidne perspektive.

Zadeva je končala tudi na sodišče, potem ko je predsednik upravnega sveta, odv. Lo Cuoco, vložil prijavo, v kateri pravi, da ni nikoli odobril izdaje dveh čekov (eden za 180 milijonov lir, drugi za 94 milijonov lir) in da ne nosita njegovega podpisa.

ROK ZAPADE KONEC MESECA

Poračuni davkov na osnovi poenostavljene prijave 730

Odvisnim delavcem in upokojevcem, ki so se za prijavo dohodkov iz leta 1994 poslužili poenostavljene prijave 730, bodo davčni zastopniki oziroma pooblaščenec davčni centri CAAF lahko do konca julija poračunali davčne obveznosti. Ta postopek bi delodajalci, pokojninske ustanove in CAAF sicer bili ze morali opraviti pri izplačilu junijske plače oziroma pokojnine (avtomatična poravnava davčnega kredita ali dolga). Ker pa so davčni zastopniki dobili maja nekatere zgrešene osnovne podatke za sestavo obrazca 730, je bil zato napacen izracun odgovarjajoce davčne obremenitve oziroma davčnega kredita, ki ga je bil delodajalec oziroma pokojninski

zavod dolzan poracunati ze v teku junija, ne da bi pri tem delojemalec oziroma upokojenec nosil kakršno koli odgovornost.

Davčni zastopniki imajo torej do 31. julija na voljo neke vrste popravni izpit, da koregirajo netočne prijave 730. Pri tem se aplicira 3-odstotna globa, katero mora poravnati davčni zastopnik, ki neposredno upravlja to davčno službo oziroma mora seči v zep delojemalec odnosno upokojenec, ki nato lahko zahteva povrnitev stroška s strani centra CAAF. V primeru, da se je vsled zakasnele popravljene prijave 730 ustvaril dolg, mora davkoplacevalec poleg višjega davka poravnati še 40-odstotno globo in 6-odstotne letne zamudne obresti. (B)

TURIZEM / ZGIBANKA

Za ovrednotenje tržškega zaledja

Prospekt žepnega formata prikazuje naravne lepote in turistične objekte

Tržsko podjetje za turistično promocijo je včeraj predstavilo novo zgibanko, katere namen je shematični prikaz lepote in zanimivosti petih manjših občin tržške pokrajine.

Na tiskovni konferenci na Pesku so odgovorni uvodoma podali širsi prikaz pobud za valorizacijo tržškega ozemlja. Trst in njegova okolica nudita obiskovalcu celo vrsto naravnih lepote in objektov, ki so s turističnega vidika privlačni. Turistične zanimivosti pa niso strnjene v ozemestnem jedru, pač pa porazdeljene po celotnem ozemlju pokrajine. »Trst obliva z ene strani morje, na drugi strani pa ga v obliki luninega kraja obdaja pet občin, ki so vsaka zaradi svojih značilnosti privlačne in vredne ogleda.« Promocijski mestnega središča je namenjena pobuda T for you, katere naslovniki so predvsem tuji, ki preživljajo počitniške dni v obmorskih središčih Furlanije Julijske krajne in sosednjih dežel. Zgibanka o Tržškem zaledju pa je ena prvih tovrstnih pobud, namenjenih skoraj izključno kraskim lepota.

Zgibanka, ki bo zainteresiranim na voljo v starih jezikih (poleg italijanskega izvoda je Podjetje za turistično promocijo poskrbelo se za prevod v slovensčno, nemščino in anglesčino), dejansko v shematični obliki prikazuje nekaj simboličnih objektov tržškega zaledja. Ob krajšem zgodovinskem opisu posameznih krajev

se tako zvrstijo fotografije in informacije o Tabbru in cerkvici, o kraski hiši, Jami pri Brisckih, botaničnem vrtu Carsiana, o Glinščici in srednjeveški miljski cerkvici Marije Vnebovzete. Prikaz zaključuje zemljevid, imena krajev pa so v dvojezični inaciji (slovenski in italijanski) navedena samo na slovenskem prospektu.

Zgibanko bodo predstavili na vseh velesejnih bližnjih dežel in držav, na voljo bo turističnim operaterjem in agencijam. »Poleg mesta, ki je sicer v zadnjem letu

dozivel val obiskov, je potrebno na primeren način ovrednotiti Kras,« so poudarili pobudniki.

Predstavniki dolinske občinske uprave je med drugim naznanil, da so na dolinskem območju pred kratkim po naključju odkrili jamo, ki jo bo skušala občina zaradi njene izredne privlačnosti valorizirati. Predstavniki zgoniske občine je s tem v zvezi omenil porast števila obiskovalcev Jame pri Brisckih.

Na sliki naslovna stran slovenske izdaje zgibanke o tržški okolici.

26. T.M. BO DOBIL ZADOLŽITEV

Z umorom Marine Mosca se bo ukvarjal znan izvedenec

S primerom Stefana Polverinija, ki ga obtožujejo, da je julija lani umoril bivšo zaročenko Marino Mosca, se bo ukvarjal Massimo Cristina, znani izvedenec, ki je bil zadolžen tudi za primer nedavno umrle pevke Mie Martini. Cristina, ki je doma iz Busto Arsizia, bo proučil vso razpoložljivo dokumentacijo, razne akte, ekspertize in podobno. Uradno mu bodo nalogo poverili na obravnavi 26. t.m., a njegova naloga bo ugotoviti, za kakšen umor je pravzaprav slo. Prof. Altamura, izvedenec, ki ga je imenovala Polverinijeva obramba, je namreč prišel do zaključka, da je bil umor nenameren. Javni tožilec Nicoli in tudi sodni zdravnik Costantinides menita, da je bilo dejanje namerno, na dan pa je prišla tudi teza, da je bilo vse naklepno. Zaključki, do katerih bo prišel Cristina, bodo morebiti imeli zelo velike posledice za

obtoženca, saj je na primer za naklepni umor predvidena dosmrtna kazen.

Odvetnik družine Mosca je s svoje strani pred dnevi poskrbel se za eno novost. Izvedencu v sodni medicini Raffaeleju Barisaniju je naročil zdravniško ekspertizo, a ta naj bi pokazala, da je pri umoru sodelovala se neka druga oseba (Polverinijev odvetnik je ze pred tem omenjal očeta in mater obtoženca).

Na vsak način bo minilo nekaj mesecev, predno bodo znani rezultati zaključki Massima Cristine. Medtem bo Polverini, ki je po umoru truplo Marine Mosca vrgel v kanal v industrijski coni in ga obtežil z železnim predmetom, obleke in vse, kar je pripadalo dekletu, pa odvrge v smeti, ostal v zaporu: januarja letos je bil namreč dogovorno obsojen na dve leti ječe zaradi posilstva neke druge svoje bivše zaročenke.

Na avtocesti pri Slivnem se je prevrnil tovornjak

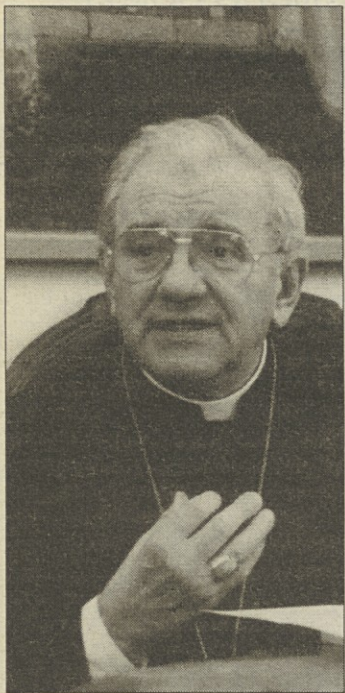
Včeraj ob 18.45 je na avtocestnem odseku 2 kilometra od Sesljana v smeri proti Trstu (pri Slivnem) prislo do slikovite nesreče, ki pa k sreči ni terjala žrtv. Tovornjak z gramozom je iz se nepojasnjenih vzrokov zavozil v steno in se prevrnil, gramoz pa je zasul vozni in prehitelvalni pas. Zaradi zapreke na cestnici se prislo do 3-kilometrskelone, tako da je prometna policija ob 19.20 avtocesto zaprla v smeri proti Trstu in ves promet preusmerila z odcepov pri Devinu in Sesljanu na obalno cesto. Pozno sinoci so gasilci z Opčin odstranili gramoz s prehitelvalnega pasa, tako da se je promet ponoci postopoma normaliziral.

POZIV ŠKOFA / ZA MIR V BOSNI

Dan molitve in solidarnosti

Škof Bellomi proglasil nedeljo, 30. julija, za dan solidarnosti s trpečim prebivalstvom

Tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi (na sliki) je ob tragičnem razvoju dogodkov v Bosni in Hercegovini naslovil na tržaško katoliško skupnost in na vse ljudi dobre volje dramatičen apel za pomoč tako težko prizadetemu prebivalstvu. Škof je v svojem pozivu izhajal iz izredno trdih besed, s katerimi je papež obsodil krvavo vojno in zločine nad civilnim prebivalstvom, pa tudi iz papeževega rotenja, naj ljudje dobre volje nadaljujejo brez prestanka z akcijami za pomoč izmučenemu prebivalstvu. Na ta papežev kliv, je zapisal škof Bellomi v svojem apelu, moramo takoj odgovoriti z molitvijo in z denarnimi prispevki za škofijski Karitas.

»Se prej in bolj kot kdajkoli pa moramo prositi Gospoda,« pravi škof, »naj napravi konec tej sibi bozji, ki tvega, da se nevarno razširi, in naj ustavi tragični primež trpljenja in smrti, ki je za seboj potegnil toliko ubogih ljudi.«

V znak solidarnosti z bosanskim ljudstvom bo nedelja, 30. julija, bo posvečena v vsej škofiji molitvi za Bosno, pri čemer je škof prepustil župnikom in duhovnikom, naj molitev in solidarnostno akcijo organizirajo na način, ki se jim zdi najbolj primeren.

TFS Stu ledi bo v Beljaku uradno zastopala Trst

V soboto, 5. avgusta se bo TFS Stu ledi udeležila tradicionalne prireditve v Beljaku »Običaji in noše«. To samo po sebi ne bi bilo nič nenavadnega, prireditev je namreč take narave, na katere folklorna skupina pravzaprav sodi, ko ne bi slovenski folioristi tokrat prvič uradno predstavljali trzasko občino. To cast bodo sicer v Beljaku delili z godbo Refolo, trzaska prisotnost na beljaski prireditvi pa sodi v okvir vezi, ki se vse tesneje pletejo med Trstom in Beljakom. Vabilo k so-

delovanju je do folklorne skupine, ki je zadnje case izredno dejavna, prišlo s posredovanjem Zveze slovenskih kulturnih društev, ki se je (upravičeno) zavzela, da bi slovensko lice Trsta dobilo polnopravno priznanje tako s strani krajevnih oblasti kot tudi v širšem okviru. Po zelo uspešnem nastopu na Trgu Unità 30. aprila letos (foto KROMA), ko je skupina predstavljala krajevno, se pravi tržaško izročilo, bo v Beljaku se uradna zastopnica trzasko občinske uprave.

DOBRODELNE ORGANIZACIJE

Unicef pomaga otrokom iz Tuzle in Srebrenice

Odbor Unicefa Furlanije-Juljske krajine močno podpira poziv italijanskega Unicefa za pomoč 18 tisoč otrokom iz Tuzle in Srebrenice. Med begunci v Tuzli in okolici je 60 odstotkov otrok, ki se posebej trpijo zaradi infekcij dihalnih organov, sončarice, garij ter otroške diareje. Unicef je že priskrbel ogromno zdravil, sanitetnega materiala, oblek in obutve. V sodelovanju z lokalnimi oblastmi in z International Medical Corps, je Unicef sprožil akcijo cepljenja otrok iz Srebrenice proti ospicam, otroški parali, davici in tuberkulozi. Po podatkih Unicefa, predstavlja dehidracija velik problem, ki se drastično veča. Organizacija se zavzema tudi za pomoč pri psiho-socialnih problemih otrok.

Za nadaljnjo pomoč prizadetim otrokom je morebitnim darovalcem na voljo tekoci račun st.745000, naslovljen na Unicef Italia, s pripisom: "Za otroke bivše Jugoslavije", oziroma na bancni račun deželne Odbora FJK za Unicef, st.2433276-01-54 pri trzaski podružnici Banca commerciale italiana.

GODBE / OB 100-LETNICI PIHALNEGA ORKESTRA BREG

V Dolini še zadnji v nizu godbenih nastopov

Godbeno društvo Prosek oblikovalo res navdušujoč koncertni večer

Da bi primerno ovrednotili godbeniško dejavnost in ponudili možnost koncertnega nastopa sorodnim skupinam s Trzaskega, so člani Pihalnega orkestra Breg iz Doline priredili po nasih vaseh štiri večerna »srečanja« z godbenimi društvami. Niz se je zaključil prejšnjo sredo v Dolini, ko je v sugestivnem okviru vaske K'luze nastopil ansambel Godbenega društva Prosek (na sliki - foto Balbi/KROMA). Pod vodstvom Aljose Starca so prosekski godbeniki oblikovali res navdušujoč koncertni večer, ki ga je občinstvo z zadovoljstvom sprejelo vse okrog kamnito obzidanega vaskega studenca.

S štirimi koncertnimi večeri je dolinski Pihalni orkester Breg uvedel letošnja praznovanja ob 100-letnici uspešnega delovanja. Castiljivi jubilej bo proslavil jeseni, ko bo predvidoma oktobra v občinskem gledališču v Boljuncu na vrsti osrednja slavnostna prireditev. (dam)

Za openski Tabor v teku zbiranje starih predmetov in dokumentov

Za letošnji Tabor pripravlja opensko društvo izredno zanimivo razstavo z naslovom Clovek in zemlja - openski jus. Zbirko starih dokumentov, zemljevidov in katastrskih map bo dopolnila razstava starega kmečkega orodja, gospodinjstvih in hišnih predmetov in podobno. Zato ze zdaj vabimo Opence, ki prav gotovo imajo doma se marsikaj zanimivega iz starih casov, da jih za to priloznost posodijo druству. Predmete bomo sprejemali v Prosvetnem domu 1., 2. in 3. avgusta od 16. do 18. ure. Morebitne informacije nudi telefonska številka 213945. Odprtje razstave bo 8. avgusta in istega dne bo tudi predstavitev ponatisa knjige Angela Vremca Vas, ljudje in cas - zgodovina Opčin, z dopolnili in italijanskim prevodom najzanimivejših poglavij. Kot znano je knjiga ze davno posla, zato si je društvena knjižnica Pinko Tomazič in tovariši s privoljenjem avtorjevih sinov prevzela nalogo, da knjigo ponovno izda. Knjiga ostaja zaradi neprecenljivih pričevanj in podatkov o preteklosti Opčin temeljni kamen, na katerem lahko gradimo zgodovino domačega kraja. Knjižnica ima namreč v načrtu pisanje nadaljnje zgodovine Opčin s pomočjo širokega kroga sodelavcev.

Umetnice iz Benečije in Beneško gledališče na športnem prazniku na Kontovelu

V okviru praznika športa, ki ga na Proseku prireja Športno društvo Kontovel, bo nocojšnji večer posvečen kulturnemu delovanju Beneskih Slovencev in bo potekal v znamenju ženskega ustvarjanja. V prostorih kulturnega doma bo ob 19.30 uri odprtje likovne razstave, na kateri se bodo predstavile Lorena De Angelis (olja), Sandra Manzini (tapiserije) in Claudia Raza (akvareli). Vse tri so članice Društva beneskih likovnih umetnikov, ki je nosilni steber spetske Beneske galerije, kjer se je v zadnjih petnajstletih razvila vsebinsko bogata razstavna dejavnost. Ob uveljavljanju lastnih članov društvo in Beneska galerija uspešno opravljata tudi dragoceno vlogo posredovanja slovenske kulture v Furlaniji in povezovanja med ustvarjalci iz dveh sosednih držav. Tradicionalni nastop pevskega zbora bo na otvoritvi zamenjalo Beneško gledališče, ki bo s tremi kratkimi monologi iz igre »Buogi može« predstavilo harmonijo in sočnost nadskega dialektu in predvsem vitalnost kulturnega snovanja v Benečiji. Lidia Zabrieszsch z Miljo v mieri an uojski, Anna Iussa z Butigami in Lore-dana Drecogna z Uodo an zaijo pa bojo poskrbele tudi za prijetno zabavo. »Globlji« vpogled v benesko kulturno dejavnost bo ponudila tudi prodajna razstava najnovejših publikacij, ki so izšle v Nadiskih dolinah.

NOVICE

Za vmitev Silvie Baraldini

Trzaska sekcija vsedravnega koordinacijskega odbora, ki si prizadeva, da bi se jetnica Silvia Baraldini, ki je se vedno priprta v Združenih državah Amerike, vrnila v Italijo, je ministrskemu predsedniku Lambertu Diniju poslala sto petdeset protestnih telegramov. Pobudi se pridružilo več deželnih združenj in vidnih osebnosti, med temi tudi znanstvenica Margherita Hack.

Spet »La sera del di di festa«

V nedeljo bo s pricetkom ob 21. uri trg pred katedralo sv. Justa po enoletnem premoru zopet gostil gledališko predstavo iz bogatega srednjeveškega repertoarja. Niz večerov La sera del di di festa, ki so posvečeni poučnemu gledališču in glasbi in ki že nekaj let doživljajo med trzaskim občinstvom lep odziv, prireja kulturni krožek Jacques Maritain. Tokrat bo z igro Il dramma di Ognuno nastopila skupina Ensemble vocale polivox.

Miljski poletni pust se izteka

Glasbeni večeri, ki spremljajo poletni pust v Miljah, se iztekajo. Zadnja dva koncerta sta napovedana za ta konec tedna. Danes bo nastopila sopranistka Ondina Altran, jutri pa skupina Pocket Rocket s kitaristom Francom Torom. Obe poslovnici srečanja se bosta odvijali na Trgu Marconi, običajnem prizorišču miljskih koncertov, s pricetkom ob 21. uri.

O večnem principu ženskosti

Niz Bela dama, ki je posvečen temi večnega principa ženskosti, se nadaljuje danes ob 20.30 v avditoriju muzeja Revoltella. Glasbeno delo Jazz noir, katerega avtor je ameriški komponist Madison, bo izvajala skupina Music Academy Jazz Combo.

OBVESTILA

GLASBENA MATICA - Sola Marij Kogoj sprejema prijave za POTRJEVANJE IN PREDVPIS za solsko leto 1995/96 do 28. julija od 10. do 12. ure vsak dan, razen sobot, v Ul. R. Manna 29, tel. 418605.

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da je pisarna odprta do 31. avgusta t.l. le v dopoldanskih urah.

TABORNIKI RMV vabijo svoje bivše brate in sestre, da jih obiščejo na taborjenju v Ribnem pri Bledu danes, jutri in v nedeljo 23. julija.

VOĐSTVO KOLONIJE v Comegliansu obvešča, da se bodo otroci vrnili jutri, 22. t.m. v Gorici pred železnisko postajo okrog 11. ure, v Sesslanu na avtobusni postaji okrog 11.30, v Trstu pred avtobusno postajo okrog 12. ure.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Lojzeta Berceta daruje Lidija Godina 25.000 lir za stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob te Milke darujeta Liliana in Sergij (Ricmanje) 30.000 lir za vzdrževanje padriske cerkve.

V spomin na Pepija Krizmančiča in Ljudmilo Grigic daruje družina Zagar-Ferluga 50.000 lir za KD Slovan.

Namesto cvetja na grob Milkota Krizmančiča darujeta Dragica in Sonja Kalc (Gropada 64) 30.000 lir za KD Skala.

V spomin na Katjinega očeta Bruna Kuka darujejo sodelavci 120.000 lir za PD Polet in 120.000 lir za popravilo orgel v cerkvi v Sempolaju.

Ob deseti obletnici smrti mame Amalije Briscik por. Blazina daruje Adrijana z družino 150.000 lir za Dom-spomenik v Briscikih.

V 88. letu nas je nepricakovano zapustila

Justina Višnovec

Pogreb bo jutri, 22. julija, ob 10.40 iz kapelice v ul. Costalunga.

Zalostno vest sporočajo hci Adrijana Godina z družino, sestri Marija in Stefaniya ter necaki.

Masa zadusnica bo v petek, 28. t.m., ob 18. uri v cerkvi na Katinari.

Trst, Pariz, 21. julija. 1995

Draga teta Justina, vedno bos ostala v nasih srcih. Z Adrijano in svojci zalujemo

Nadia, Dario in Ilario z družinami.

Aldo, Boris, Cinzia, Fulvia, Tamara

sočustvujemo z Adrijano ob izgubi drage mame.

Ob izgubi drage mame izreka Adrijani obcuteno sozaljje

podjetje Corium

Ob težki izgubi odbornika Ruggera Vecchiet izrekamo prizadeti družini nase iskreno sozaljje

odborniki KD Route-Kolonkovec

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJENCEV CGIL iz Nabrezine organizira v soboto, 5. avgusta celodnevni izlet z ladjo Fulgidus v Caorle. Vse informacije nudijo: na sedzu sindikata - tel. 200698, Ida Bortolotti - tel. 200007, Mario Fragiaco - tel. 299640.

KMETIJSKA ZADRUGA in Kmečka Zveza iz Trsta obveščata, da organizirata tridnevni izlet - 30. in 31. avgusta ter 1. septembra na Radgonski sejem ter ogled okolice in zanimivosti avstrijske Koroske. Informacije in vpisovanje pri Kmetijski zadrugi v Trstu - tel. 382555 ali pa na Kmečki zvezi - tel. 362941.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 21. julija
DANIJEJ

Sonce vzide ob 5.35 in
zatone ob 20.46 - Dolžina
dneva 15.20 - Luna vzide
ob 00.58 in zatone ob
15.39.

Jutri, SOBOTA, 22. julija
MAGDALENA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 25
stopinj, zračni tlak 1022,3
mb ustaljen, brezvetrje, vla-
ga 71-odstotna, nebo rahlo
pooblačeno, morje skoraj
mirno, temperatura morja
23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Michelle
Mosenich, Lorenzo Sfredo-
la, Antonio Tammone, Eva
Bertoli, Emanuela Fioriti,
Monica Montemurro, Mat-
teo Furlani, Thomas Skerl,
Caterina Urlini, Alessia
Volo.

UMRLI SO: 93-letni Ni-
colò Fonda, 87-letna Giu-
stina Visnovec, 75-letni
Mario Sardella, 88-letna
Ida Romich, 87-letni Anto-
nio Starich, 58-letni Lino
Procacci, 63-letni Giorgio
Micol, 70-letni Pietro Cini,
35-letna Giuliana Giurgevi-
ch Basezzi, 75-letni Italo
Famea, 63-letni Beniamino
Leban.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 17.,
do NEDELJE, 23. julija
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Ul. Ginnastica 6 (tel.
772148), Ul. F. Severo 112
(tel. 571088).

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. F.
Severo 112, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Venezia 2 (tel.
308248).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Don
Juan De Marco«, r. Jeremy
Leven, i. Marlon Brando,
Johnny Depp, Faye Du-
naway.

EXCELSIOR - Zaprto za-
radi počitnic do 24.8.

EXCELSIOR AZZURRA-
17.20, 19.40, 22.00 »La pe-
ste«, r. L. Puenzo.

AMBASCIATORI -

16.30, 18.20, 20.15, 22.15
»Gli scorpioni«, i. Chri-
stopher Lambert.

NAZIONALE 1 - Zaprto

zaradi počitnic do 18. av-
gusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto

zaradi počitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto

zaradi počitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto

zaradi počitnic.

MIGNON - 16.00 - 22.00

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE
KROŽEK KRAS

vabi danes in 22., 23., 24. julija v Zgonik na

PRAZNIK TISKA

Danes, ob 19. uri odprtje kioskov;

ob 20.30 ples z ansambлом KRT.

Jutri, ob 18. uri odprtje kioskov;

ob 21. uri ples z ansambлом Long Žlunk.

V nedeljo, 23. t.m., ob 16. uri odprtje kioskov;

ob 18. uri koncert Godbenega društva Nabrežina,

pozdravni govor in nato ples z ansambлом KRT.

V ponedeljek, 24. t.m., ob 18. uri odprtje kioskov, tekmovanje

v vlečenju vrvi in ob 20.30 ples z ansambлом Long Žlunk.

»Le bestiali analità delle si-
gnore perbene«, porn., pre-
povedan mladini pod 18.
letom.

CAPITOL - 17.00, 18.40,
20.20, 22.10 »Genio per
amore«.

ALCIONE - 20.00, 22.00
»Il colonnello Chabert«, i.
Gerard Depardieu, Fanny
Ardant.

LUMIERE - 20.20, 22.10
»It's all True«, i. Orson
Welles.

PRIREDITVE

KD SLOVENEČ in Fan-
tovska in dekliska iz Borsta
- Zabrezca vabijo na Sagro
v Hribenci, ki bo 22., 23. in
24. t.m. Jutri ples z ansam-
blom Krt; v nedeljo 23.
koncert Pihalnega orkestra
Breg in ples z ansambлом
Status symbol; v pone-
deljek, 24. ples z ansam-
blom Happy day.

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 22.-23. t.m. vsako-
letni PRAZNIK SPORTA na
prireditvenem prostoru
Griza ob nogometnem
igrišču. Odprtje dobro za-
loženih kioskov vsak dan
ob 17. uri. Za glasbo bo po-
skrbel ansambel Happy
day. Istocasno se bo odvijal
turnir v malem nogometu

za 2. Trofejo gostilne-pizze-
ria Veto.

BAZOVICA seznanja, da
prireja 22., 23., in 29., 30.
julija vsakoletni vaski praz-
nik na vrtu Gospodarske
zadruga sredi vasi. Od 17.
ure bodo delovali dobro za-
loženi kioski. Zabavali vas
bodo amsambli: Keydea in
Zvezde. Vabljeni.

ŠOLSKE VESTI

DTTŽG "ZIGA ZOIS"
obvešča, da bo do 26.8.95
tajništvo odprto z na-
slednjim urnikom: od po-
nedeljka do petka 9.00 do
12.00; ponedeljek in četrtek
15.00 do 16.00; sobota za-
prto.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst, ob-
vešča učno osebje nizjih in
višjih sol, da so razobešene
od 17.7. na oglasni deski
Solskega skrbništva v Tr-
stu, začasne pokrajinske le-
stvice za opravljanje su-
plenc. Prosilci imajo pet
dni časa za morebitni pri-
ziv.

TAJNIŠTVO ZNANST-
VENEKA LICEJA "F.
PRESEREN" obvešča, da so
na soli od 7.30 do 13.30 na
ogled začasne pokrajinske
lestvice za učno osebje.

ŠD KONTOVEL

ŠPORTNI PRAZNIK

danes in 22., 23., 24. julija na Proseku

Danes, ob 19.30: Benečani med nami: otvoritev slikarske
razstave in nastop Beneskega gledališča.
Ob 20.30 ples z ansambлом Status Symbol.

Kontovelske specialitete in domače vino.

Vabljeni!

KD SKALA

— priredi danes, 22., 23., in 24. julija —

VAŠKI PRAZNIK v GROPAZI

V nedeljo, 23. odprta meja do Lipice

Zabavali vas bodo ansambli: KEYDEA, KRAŠKI
KVINTET in ALESSANDRA z ansambлом EDERA

Vabljeni!

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst,
obvešča vzgojiteljice in uči-
telje, da bodo konec na-
slednjega tedna (29.7.) ra-
zobešene na Solskem skrb-
ništvu Trstu, dokončne
pokrajinske lestvice za
opravljanje suplenc.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst, ob-
vešča vzgojiteljice in učitelje,
ki niso vključeni v pok-
rajinske lestvice za
opravljanje suplenc, da
lahko do 31.7.95, vložijo
prosnje za opravljanje su-
plenc na dve didaktični
ravnateljstvi. Informacije in
obrazci v uradu SSS.

MALI OGLASI

VAJENCA na področju
elektroinstalacije zaposli-
mo. Informacije na tel.
(0481)882032 ob uri obe-
dov.

V DOLINI dajemo v
najem vinograd za
prihodnje leto. Tel. 826459
od 20. do 22. ure.

STAREJSI PAR išče za
poletne mesece v Devinu
za nekaj ur dnevno hišno
pomočnico z znanjem
kuhanja. Potrebno lastno
prevozno sredstvo. Telefo-
nirati na st. 040/637209 ali
208196.

UNIVERZITETNA stu-
dentka je na razpolago kot
otroška varuska. Telefon
410967.

26-LETNO DEKLE z
visjesolsko izobrazbo in z
diplomo iz strojepisja išče
zaposlitev kot strojepiska.
Tel. 417787 ob urah obe-
dov.

FORD TAUNUS 1600

NAROČNIKOM IN BRALCEM
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja,
priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni
pred odhodom na počitnice na telefonsko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

GL, letnik 80, svetloplave
barve, v dobrem stanju,
perfekten motor, 72.000
km, garaziran, prodam; ce-
na po dogovoru.
Tel. 228519

GOSPA nudi pomoč
ostareli osebi v slovenski
družini 24 ur dnevno, tudi
za daljši čas. Tel.
040/765047.

PRODAM aluminijasta
vhodna vrata, mere 220x80,
z dvojnima šipama. Telefon
226619.

OSMICO je odprl v Ka-
ludrovci Janko Budin.

OSMICA je se odprta pri
Kvrčevih na Opcinah, Na-
rodna ul. 92. Točijo belo in
černo.

OSMICO je odprl Roma-
no Puric - Repen 13.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasi - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

DAROVE IN PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

ZNIŽANO POPUSTI DO 60%

OBUTVE Pittarello

ILGiULIA
TRGOVSKI CENTER
TRST

SUPERGA®	PLATNO	69.000	39.000
NIKE	NYLON	109.000	49.000
adidas	NYLON	89.000	59.000
	TORSION	109.000	59.000
	USNJE	109.000	59.000
diadora	USNJE	89.000	49.000
asics	NYLON	99.000	49.000
	USNJE	119.000	59.000
HEAD	USNJE	89.000	49.000
Reebok	USNJE	99.000	49.000
LUMBERJACK® SPORT	USNJE	54.000	29.000

DO IZPRAZNJENJA ZALOG

BOLOGNA • BASSANO
CITTADELLA • CASTELFRANCO V.
IMOLA • MARGHERA
MIRA • MONTAGNANA
PADOVA • SPRESIANO
TRST • TAVAGNACCO
TRENTO • VERONA
ZAGREB

NOVICE

Jazz koncert v Turjaku

Danes zvečer bo v Turjaku nastopila hrvaska jazz skupina Bojlers jazz quartet, v okviru poletnega pregleda jazz glasbe Notte jazz. Stiriclanski hrvaški band je že požel veliko uspehov, tako doma kot v Slovenji, predvsem zaradi svojega inovativnega pristopa do klasičnega jazz glasbe, kot sta Gershwin in Ellington. Poleg italijanskih skupin iz naše dežele, bodo v naslednjih dneh nastopili na Notte jazz, tudi jazzisti iz Slovenije, Hrvaske in Avstrije.

Tudi danes lutkovni predstavi

Goriški puppet festival se počasi blizu koncu svojega prvega dela. Danes bosta na sporedu dve novi predstavi. Prva bo ob 18.00 uri v palači Attems, nastopila pa bo skupina Cerchio tondo iz Monze. Naslov njihove predstave je Albero (Drevo) in prikazuje naravni cikel življenja, od seme na do drevesa. Drugi bo nastopil ob 19.00 uri, v ulici Ascoli, Paolo Valenti iz Firenc z "Gran teatro dei burattini" (Veliko gledališče lutk).

Vecchioni nastopa v Selcah

Kantavtor Roberto Vecchioni bo drevi, ob 21. uri nastopil na prazniku Unità in Dela v Selcah. Milanski profesor klasičnih jezikov, ki se uspešno ukvarja tudi z glasbo, je v dolgi karieri na tem področju napisal tudi nekaj zelo uspešnih motivov, ki jim bomo lahko prislunili tudi nocoj.

Izbirali bodo najlepšo

V novogoriški diskoteki Alcatraz bodo nocoj izbirali najlepše dekle za naslov "Fotomodel leta". Konkurentke se lahko prijavi neposredno pred prireditvijo. Tri najboljše uvrščena dekleta se bodo udeležila deželnega tekmovanja. Zadnja stopnja je nastop za miss Alpe Jadran. Pobudnik prireditve je goriška agencija Altea.

80-letnica bojev na Kalvariji

Te dni poteka osemdeset let od težkih bojev na Kalvariji, kjer so sodelovali tudi pripadniki karabinjerskega zbora. Osrednja spominska slovesnost bo jutri, 22. t.m. ob udeležbi najvišjih vojskih in civilnih oblasti. Ob tej priložnosti bo prišel v Gorico poveljnik karabinjerjev general Luigi Federici. Ob 10. uri bo položil venec pred spomenik na Kalvariji. Pred tem bosta podobni spominski slovesnosti na Oslavju in v Mošu, kjer bo venca položil območni poveljnik zbora general Lamberto Disibio.

Osrednja spominska slovesnost z vojaškimi castmi in verskim obredom bo ob 10.30 v vojašnici Cascino, zaključila pa se bo z obiskom generala Federicija na zupanstvu.

Jutri ob 20.30 bo v veliki dvorani Unione Ginnastica Goriziana nastopil pihalni orkester 3. bataljona karabinjerjev "Lombardia" z zelo pestrim sporedom skladb klasičnega repertoarja. Nastop se bo sklenil s karabinjersko koracnico in državno himno. Drevi bo pihalni orkester nastopil v Parku vrtnic v Gradežu.

SREČANJE

Možne rešitve za šolo I. Trinko

Na Prefekturi je bilo v sredo, na pobudo solskega skrbnika, srečanje s predstavniki Goriške občine o specifičnem vprašanju zagotavljanja primernih prostorov za nižjo srednjo šolo Ivan Trinko, v novem šolskem letu. Zaenkrat ni bila sprejeta nobena odločitev, nam je po telefonu pojasnil solski skrbnik dr. Mannini. Pač pa mora Občina v razmeroma kratkem času (vprašanje mora biti razrešeno do 1. septembra) jasno in dokončno odgovoriti, kaj namerava ukreniti. Solski skrbnik je povedal, da je odborniku Roselliju ponovil sicer že znana stališča in nakazal tri možnosti, ki bi prisle v postev. Optimalna bi bila preselitev sole v prostore, kjer so zdaj nameščeni mestni redarji. Poslopje je bilo namreč zgrajeno za šolske potrebe in s prispevkom države. Druga možnost je, da občina poišče alternativno, vendar trajno rešitev preselitve sole Trinko, tretja pa, da se soli dodelijo prostori v Kapucinski ulici, vendar pa da se sočasno poskrbi za popravilo in posodobitev stavbe. V tem primeru bi bila potrebna začasna selitev sole.

V odsotnosti župana (dr. Valenti je bil namreč na srečanju medministrskega odbora v Rimu), odbornik Roselli ni mogel sprejeti take ali drugačne odločitve. Povedal je le, da bo občina vprašanje obravnavala in v zelo kratkem roku sporočila odločitev. Na Pokrajini pa bo v prihodnjih dneh srečanje glede selitve slovenske sekcije zavoda ITI v solski center.

ZBORNICA/SKLEP O BENCINU

Dodatni boni spet potrjeni

Za protivrednost so znižali kontingente drugega blaga

V sredo popoldne je zasedal razširjeni odbor Goriške trgovinske zbornice in razpravljajal o zapletu glede dodelitve dodatnih 90 litrov goriva po znižani ceni. Prejšnji teden je bilo glede tega vprašanja srečanje v Rimu. Medtem je iz Rima prispelo soglasje na sklep, ki opredeljuje v znesku 140.748.301.750 vrednost olajšav v okviru proste cone v letu 1994. S tem je Ministrstvo potrdilo prvi sklep Trgovinske zbornice. Nerešeno pa ostaja vprašanje dodatnih 90 litrov goriva. Na seji je razširjeni odbor vztrajal na prvotnem predlogu, to je, da se dodatni kontingent goriva (boni so bili že razdeljeni) dodeli. Sočasno pa se zmanjšanje

kontingenti nekaterih vrst blaga (za industrijsko predelavo), ki zelo verjetno do konca leta ne bodo izkoriščeni in torej niti uvoženi. Razširjeni odbor Trgovinske zbornice je tudi sprejel načelno stališče, da se vrednost olajšav v prihodnjem letu ne bo povečala preko programirane stopnje inflacije.

Sklep, ki so ga sprejeli v sredo mora po objavi v Rim, ministrstvo pa ima dva meseca časa za izdajo soglasja, oziroma za odklonilni odgovor. V slučaju da odgovora v omenjenem roku ne bo, se smatra, da je sklep avtomatično potrjen. Dodatni bencin bo, v najboljšem primeru, mogoče nabaviti konec septembra.

Uspešno končana akcija proti prekupčevalcem

Sredi prejšnjega tedna se je v Venetu (na območju Trevisa) zaključila več mesecev trajajoča akcija proti skupini tihotapcev in prodajalcev mamila. Priprli so štirinajst oseb, zaplenili nad 16 kilogramov hasisa in precejšnjo vsoto denarja ter tudi nekaj tehnične opreme, predvsem prenosnih telefonov. V mednarodno verigo so bili vpleteni tuji in italijanski državljani iz Trsta, Ronk, Vidma in Veneta. Mamilo so iz Maroka preko Spanije in Francije vozili na območje severovzhodne Italije. Tu je potem po raznih kanalih prišlo do končnih odjemalcev. Preiskovalci sumijo, da je posel cvetel kakšno leto, zaskrbnjuje pa je dejstvo, da so se v verigi znašli tudi podjetniki. Podjetnik, na področju

gradbeništva, je tudi Angelo De Carlo iz kraja Cessalto, ki so ga priprli prejšnji teden. Prejšnji teden so priprli tudi Giuseppa Randazza in Harisa Mastapha. Mamilo so zaplenili v Cessaltu. Ze pred časom pa so priprli enajst oseb, med temi skupino maroških državljanov. Na Goriškem sta bili v verigo vključeni vsaj dve osebi, ki sta tudi v priporu, in sicer 27-letni Franco Pecar iz Ronk. V zadevo je vpletena tudi Trzacanka Marina Sever. Akcija, ke se je začela v Gorici in Trstu in ki so jo vodili v sodelovanju med policijo in karabinjerji, je v glavnem zaključena, je na včerajšnji tiskovni konferenci dejal novi načelnik letetecega oddelka goriške kvesture dr. Lorito.

LESTVICA ČASNIKA IL MONDO

Banke na Goriškem

128.mesto Goriške hranilnice

Na lestvici italijanskih bank je goriška hranilnica, Cassa di Risparmio di Gorizia, na 128. mestu. Podatek je objavljen v posebnih prilogi gospodarskega tednika "Il Mondo", ki izhaja v Milanu. Tu vsako leto objavljajo podatke o 700 bankah v Italiji. Letos se je sicer objava zakasnila, ker so v bankah imeli opravka z novim načinom obdelave lanskega obračuna. Tudi zaradi tega so občni zbori delničarjev oz. združenikov bili kasneje kot v prejšnjih letih. Vseh bank je v Italiji sicer nekaj več kot tisoč. Točnega podatka sedaj ne omenjamo, kajti tako lani kot tudi letos je v teku precej združevanj bank. Sele čez nekaj let bomo dobili dokaj jasno sliko.

Lestvico v Milanu postavljajo na podlagi analize lanskega poslovanja banke, njenega končnega uspeha ali neuspeha, višine hranilnih vlog, posojil, rizicnih posojil, stevila okenc in uslužbencev, itd. Podatke milanskemu tedniku posredujejo banke same, analitiki potem te podatke obdelajo in jih objavijo.

V nasi deželi je Goriška hranilnica na 4. mestu, po trzaski in videmski hranilnici ter pordenonski ljudski banki. Kmečke banke letos ni na seznamu. Tudi je ne more biti, saj je lanski obračun se vedno neznanka zaradi komisarjske uprave. Med bankami, ki so doma na Goriškem, imamo tudi dve slovenski kreditno združni banki, nekdanji posojilnici, v Doberdobi in Sovodnjah. Doberdobska je na 575. mestu na lestvici, sovođenska pa na 604. Omenimo se druge banke, katerih sedež je v nasi pokrajini. To so kreditno združne banke v Starancanu (je na 270. mestu), v Ločniku (341) in v Turjaku (543). Vse druge banke, ki poslujejo pri nas, imajo svoj glavni sedež izven goriške pokrajine.

Podobno lestvico je v teh dneh objavil tudi milanski dnevnik "Milano Finanze". Na njej ni slovenskih posojilnic. Kot smo izvedeli so anketni list dobili zelo pozno, odposlali so ga takoj, vendar pa je bila priloga z lestvico že v tisku. Tam so sicer objavili le lestvico s 637 bankami. Goriška hranilnica je na tej lestvici na 122. mestu.

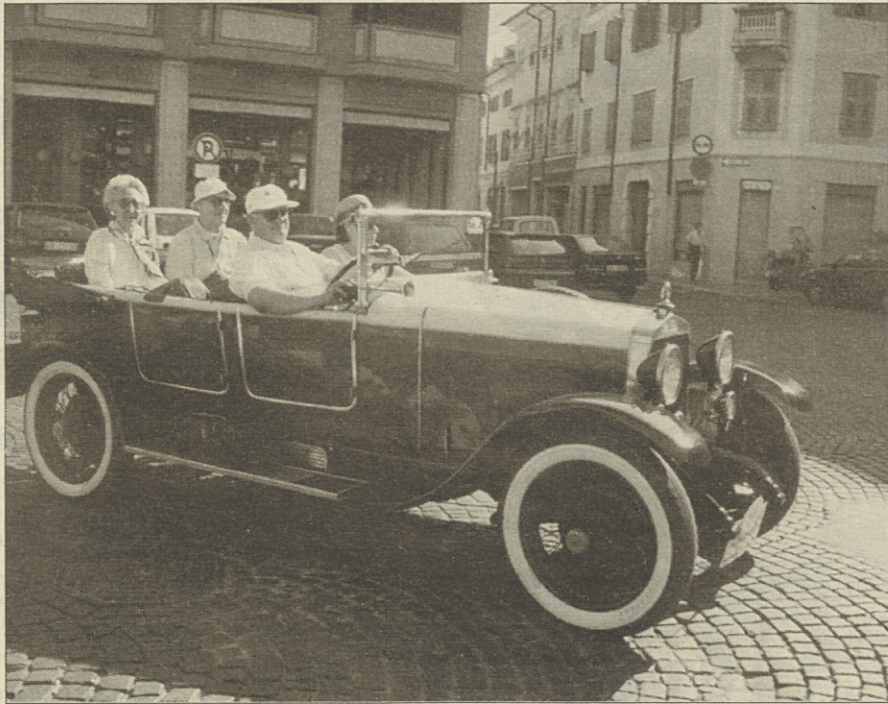
MW

TURIZEM/ 7. AVTOMOBILSKA VOŽNJA "S. MARCUS"

Danes obisk Gradeža, jutri pa v Čedad

Vozila bodo tudi danes peljala skozi Gorico - Jutri zvečer "parada" na Travniku

Udeleženci mednarodne avtomobilске vožnje "Siegfried Marcus", ki so včeraj obiskali Gorico, Trst, Sezano in Kras, se bodo danes usmerili proti Gradežu, Ogleju in si spomoma ogledali se nekaj zanimivosti. Ker so udeleženci gostje novogoriškega hotela Perla, bodo na poti v Gradež spet obiskali Gorico in to nekaj po 9. uri. Prvi avtomobil bo namreč odpeljal izpred Perle ob 9. uri. Vozili bodo po Svetogorski ulici, ulici S. Pellico, Gosposki, preko Travnika, po Oberdankovi na Korzo in nato proti južnemu delu mesta. Pri Fari si bodo ogledali avtomobilski muzej Paola Grattona. V Gradež bodo pripeljali nekaj pred 12. uro in opravili demonstrativno vožnjo v kopaliscu. Ob 16.15 je predviden povratek proti Novi Gorici s postanki pri kmetijskem posestvu Borgo Conventi, kjer bodo opravili tudi

krajsko preizkusno vožnjo. V Perlo se bodo vrnili nekaj po 20. uri. Jutri bodo "odbrzeli", poprečna hitrost, z ozirom, da gre za pravilnostno vožnjo 30

kilometrov na uro, proti Čedadu, seveda preko Brd. Ob 18. uri pa bodo limuzine castiljive starosti s soferji in damami v modnih oblačilih iz let

pred in po prvi svetovni vojni, na ogled na Travniku. Foto Studio Reportage - Z včerajšnje vožnje skozi mesto - na trgu pred zupanstvom.

Praznik športa

Od danes do ponedeljka bo v Sovodnjah tradicionalni Praznik športa. Prireditve se bodo pričele ob 20. uri s srečolovom in plesno točko skupine Diamante. Jutri ob 8. uri se bo začel balinarski turnir Memorial Franjo Cotic, ob 20. uri bo na vrsti ples z ansamblom Fantasy, ob 21. uri bo tekmovalje v briskoli, ob 21.30 bodo podelili priznanje nogometni ekipi. Nedeljski program se bo začel ob 9.30 z lokostrelskim tekmovanjem društva Nas Prapor. Ob 20.30 bodo spet zaigrali člani ansambla Fantasy, ob 23.00 pa bo tombola z bogatimi nagradami. Praznik se bo sklenil v ponedeljek, ko bodo izbirali Lepotico SD Sovodnje.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKE DEŽELNE ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja v šolskem letu 1995/96 naslednje tečaje: windows office - dva tečaja - (100 ur), začetniški tečaj angleščine (100 ur), knjigovodstvo (80 ur), tečaj o telesni zaznavi in govorici (30 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 21. julija na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, od 9. do 13. ure.

KONCERTI

V okviru glasbenih prireditev "GORIZIA ARMONICA" bo danes ob 18.30 v Sosem parku nastopila glasbena skupina "Insieme fiati". V PODGORI bo jutri 22. julija, ob 21.00 uri, pred cerkvijo revija pevskih zborov "Na britofu". Nastopajo MoPZ "Vetta" iz Ponte di Valtellina, MoPZ Monte Canin iz Režije in skupina Akord iz Podgore.

OBVESTILA

ZELENI (golobice) prirejajo drevi, ob 21. uri na odprtem prostoru pred picerijo v ul. Ascoli javno razpravo na temo "Gorica - Trst, ena sama pokrajina? Vodil bo Renato Fiorelli, sodelovali bodo deželni svetovalci Ghersina, Mioni in Puiatti.

KINO

GORICA CORSO 18.00-20.00-22.00» Lezioni di anatomia» M. Griffith in E. Harris. Vstopnica samo 7.000 lir.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI PROVVIDENTI, Travniki 34, tel. 531972. DEZURNA LEKARNA V TRZICU S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

POGREBI

Ob 9. uri, Angela Zorzini vd. Zorzini, iz bolnišnice sv. Justa v Trzicu.

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. julij 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana*	81,60	82,00	11,46	11,66	6,96	7,37
A banka Koper	81,45	82,00	11,42	11,66	6,97	7,35
A banka Nova Gorica	81,65	82,00	11,46	11,66	6,98	7,36
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,20	81,90	11,40	11,70	6,80	7,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,50	82,00	11,45	11,65	6,90	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,70	81,98	11,48	11,64	6,95	7,08
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,82	81,95	11,47	11,60	6,95	7,15
Creditanstalt d. d.	81,60	82,00	11,55	11,70	6,80	7,20
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,90	81,94	11,58	11,59	7,07	7,10
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,61	6,90	7,05
Nova kreditna banka Maribor d.	79,38	82,10	11,35	11,70	6,75	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,85	82,10	11,50	11,65	6,90	7,20
Poštna banka Slovenije	78,85	81,95	10,60	11,60	6,35	7,17
Publikum Ljubljana, t: 312-57	81,90	81,93	11,59	11,61	7,08	7,12
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,75	81,90	11,53	11,59	7,10	7,14
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,80	81,95	11,55	11,60	6,90	7,16
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,84	81,89	11,58	11,59	6,95	7,25
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,90	82,10	11,30	11,70	6,70	7,20
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,83	81,95	11,51	11,58	7,00	7,03
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,70	81,90	11,59	11,65	6,95	7,15
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,85	81,95	11,55	11,69	7,00	7,25
Publikum Portorož, t: 066/	81,70	81,91	11,51	11,59	7,03	7,12
SKB d.d.,***	81,20	81,95	11,35	11,74	6,80	7,10
SHP Kranj, t: 064/331-741*	81,90	82,00	11,58	11,63	7,03	7,10
SZKB d.d. Ljubljana	81,80	82,10	11,53	11,67	6,96	7,28
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,40	82,05	11,52	11,70	6,90	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,91	81,93	11,59	11,60	7,08	7,10

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

20. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1583,00	1648,00
nemška marka	1150,00	1197,00
francoski frank	330,00	343,00
holandski gulden	1025,00	1067,00
belgijski frank	55,80	58,10
funt sterling	2528,00	2631,00
irski sterling	2599,00	2705,00
danska krona	295,00	307,00
grška drachma	7,00	7,40
kanadski dolar	1159,00	1206,00
japonski jen	18,00	18,80
švicarski frank	1377,00	1433,00
avstrijski šiling	163,20	169,80
norveška krona	258,00	269,00
švedska krona	221,00	230,00
portugalski escudo	10,90	11,40
španska peseta	13,30	13,90
avstralski dolar	1159,00	1206,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA

20. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1591,00	1636,00
nemška marka	1161,00	1181,00
francoski frank	332,00	342,00
holandski gulden	1030,00	1053,00
belgijski frank	56,10	57,30
funt sterling	2542,00	2612,00
irski sterling	2613,00	2703,00
danska krona	296,00	304,00
grška drachma	7,10	7,70
kanadski dolar	1166,00	1201,00
švicarski frank	1393,00	1423,00
avstrijski šiling	164,20	168,20
slovenski tolar	13,40	14,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

17. JULIJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
norveški gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 21. 7. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81,38	81,61
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 138 z dne 20. 7. 1995 - Tečaji veljajo od 21. 7. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,3196	82,5673	82,8150
Avstrija	040	šiling	100	1154,2034	1157,6764	1161,1494
Belgija	056	frank	100	394,5463	395,7335	396,9207
Kanada	124	dolar	1	82,1369	82,3841	82,6313
Danska	208	krona	100	2085,3268	2091,6016	2097,8764
Finska	246	marka	100	2662,9155	2670,9283	2678,9411
Francija	250	frank	100	2331,7863	2338,8027	2345,8191
Nemčija	280	marka	100	8117,9024	8142,3294	8166,7564
Grčija	300	grd	100	—	50,0672	50,2174
Irsko	372	funt	1	—	184,9123	185,4670
Italija	380	lira	100	6,9481	6,9690	6,9899
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2257,2898	—
Japonska	392	jen	100	127,6702	128,0544	128,4386
Nizozemska	528	gulden	100	7244,2537	7266,0519	7287,8501
Norveška	578	krona	100	1825,1480	1830,6399	1836,1318
Portugalska	620	escudo	100	77,1850	77,4173	77,6496
Švedska	752	krona	100	1566,5116	1571,2253	1575,9390
Švica	756	frank	100	9737,4239	9766,7241	9796,0243
Velika Britanija	826	funt sterling	1	178,9105	179,4488	179,9871
ZDA	840	dolar	1	111,9784	112,3153	112,6522
Evropska unija	955	ECU	1	150,1447	150,5965	151,0483
Španija	995	peseta	100	94,6791	94,9640	95,2489

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. 7. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	850,491	806,804	1,657,295
76	100.0577%	94.9182%	97.4880%		170,000	85,049	80,680	165,730

			Tečajnica borznega trga							
			št.: 135	Datum: 20. 7. 1995						
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon št.dal(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	800	(11.5.95)	11.250		17.07.	11.300	11.800			
PRB	665	(13.6.95)	12.842	14	20.7.	12.700	12.970	13.040	12.700	154
SAL	1700	(7.9.95)	19.433	46	20.7.	19.180	19.400	19.440	19.430	583
SKBR	1000	(24.2.95)	26.809	72	20.7.	26.770	26.990	27.170	26.700	3.271
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	5.(30.6.95)	98,0	10	20.7.	98,00	100,0	98,0	98,0	412
RSO1	8,0	5.(30.6.95)	100,2A	14	20.7.	100,00	100,3	100,2	100,3	21.738
RSO2	9,5	9.(1.4.95)	105,8	45	20.7.	105,5	105,8	105,5	105,0	22.410
RSO8	5,0	4.(31.5.95)	87,0		17.7.	87,0	89,5			
RS11	7,0	4.(1.1.95)	92,0		13.7.	90,0	98,0			
RS11D	8,0	5.(30.6.95)	99,3		19.7.	99,0	99,6			
RS12D	9,5	9.(1.4.95)	103,8	30	20.7.	103,5	104,0	103,7	55	4.783
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	98,0	17	20.7.	97,9	98,2	97,9	159	5.746
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	69,8	4,15	20.7.	70,0	80,0	69,0	9	514
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	7.(20.4.95)	11.225	1,07	20.7.	11.150	11.230	11.230	11.220	1.156
DAD	10.000	(1.6.94)	68.113	36	20.7.	68.000	68.800	68.700	67.000	3.814
FMD	1715	(24.5.95)	13.765		19.7.	13.130	13.800			
CPCR		(10)	23.300	1,30	20.7.		23.390	23.300	23.300	23
EMER		(10)	16.765		6.7.	13.700	16.000			
MKZ	218	(30.3.93)	9.058	1,42	20.7.	9.020	9.180	9.200	9.030	544
NKR	200	(10)(26.6.95)	3.098**		10.7.	2.910	3.500			
UCTR		(5)	720,0	69	20.7.	716,0	724,0	720,0	720,00	43
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTTP	2750	(22.6.95)	24.400A	1,08	20.7.	24.000	25.000	24.400	24.400	244
PTNP		(10)	24.985*	8,81	20.7.	24.730	26.000	25.700	24.660	400
UBKP	720	(25.5.95)	9.200	7,13	20.7.	7.750	9.200	9.200	9.200	9
VIP		(10)	41.450	19	20.7.	40.050	41.550	41.450	41.450	166
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4.(1.11.94)	99,0		19.7.	96,2				
OZG	11,0	4.(1.1.95)	97,2	2,28	20.7.	97,5	102,0	97,5	96,5	2.107
PCE	12,0	7.(1.6.95)	100,0		19.7.	99,3	102,0			
PGO	10,0	2.(1.6.95)	99,6		19.7.	98,6	99,0			
SZB1	10,0	1.(15.3.95)				92,4				

NOVICE

Jutri državne kmečke igre

SLOVENSKA BISTRICA - V vasici pod Kočno nad Zgornjo Polskavo, ki je v zadnji akciji Turistične zveze Slovenije dobila naziv najlepše urejene vasi v Sloveniji, se že pripravljajo na 9. državne kmečke igre. Po starih letih bo ta vas že drugič gostiteljica predstavnikov podezelske mladine iz vse države. Udeleženci si bodo ogledali kmetijo Frešer, razstavo kmečkih dobrot in prikaz starih opravil (mlatenje, kovastvo, pletenje košar, kuhanje zganja), osrednji del dopoldanskih prireditev pa bo okrogla miza na temo Slovensko kmetijstvo in Evropska unija. Popoldne pa se bodo ekipe pomerile v kmečkih opravilih, denimo sestavljanju voza, »pajsanju« hlada, košnji in grabljenju. (J. S.)

Vroča hiša kratkočasje

MARIBOR - Za tiste otroke, ki med pocitnicami ne vedo, kaj početi, so v Domu ustvarjalnosti mladih v Mariboru letos spet pripravili obilo možnosti za kratkočasje, družnje in ustvarjalnost. Vsak dan med tednom od 10. do 13. ure bodo lahko v delavnici oblikovali uporabne in okrasne predmete iz gline, v delavnici steklenih slik bodo slikali na steklo, v otroški ustvarjalnici bodo lahko izdelovali predmete iz najrazličnejših naravnih snovi, najrazličnejše mase bodo vliвали in odlivali ter jih zatem poslikali ali okrasili, v delavnici tekstilnih fantazij bodo oblikovali tekstil, bolj literarno in pripovedno usmerjeni otroci pa se bodo zbrali v delavnici zank, ugank in neznank. Poletne improvizacije pa zajemajo obiske v mariborsko okolico, v parke in na kraje, kjer se zbirajo mladi. (M. P.)

HOT ima nov zaščitni znak

POSTOJNA - Hotelsko-turistično podjetje HOT, hoteli-turizem, iz Postojne se bo v kratkem na trgu predstavilo z novim zaščitnim znakom. Novi znak je izdelala agencija Votan in je del celovite akcije trznega komuniciranja, ki jo je podjetje začelo pred kratkim. Zaščitni znak v stilizirani podobi predstavlja vodo, kamen, les in sonce, torej najznamenitejše elemente notranjsko-kraške pokrajine. (M. G.)

Zakon je dobrodošel

POSTOJNA - Novi zakon o podpori slovenskim izvoznikom je dobrodošel, vendar kratkoročen ukrep. To je bila temeljna ugotovitev pogovora notranjskih gospodarstvenikov z državnim sekretarjem za industrijo dr. Vladom Dimovskim. Direktorji nekaterih največjih izvozno usmerjenih notranjskih podjetij so menili, da bi moralo biti pri podpori izvozu vključenih čim več dejavnikov, ne le državnih. Zakon za pomoč »neto izvoznikom« sicer predvideva 5 milijard tolarjev, člani Kluba notranjskih gospodarstvenikov pa so opozorili, da je treba čim prej ustanoviti vrsto učinkovitih institucij, ki bodo podpirale izvozno usmerjenost slovenskega gospodarstva. (M. G.)

Smeti so že do roba vrtače

CERKNICA - Komunalno podjetje Cerknica, ki poleg vodooskrbe, odvodnavanja in čiščenja odpadnih voda, skrbi tudi za odvoz odpadkov s celotnega območja nekdanje cerkniške občine, se srečuje s čedalje večjimi težavami. Kako se znebiti izgub, ki nastajajo predvsem zaradi zamrznjenih cen komunalnih storitev, je samo eno od vprašanj. Cerkniške komunalce skrbi tudi dejstvo, da na odlagališču komunalnih odpadkov na Rakeku kmalu ne bo več prostora za nove odpadke, saj je vrtača že do roba polna. Zaradi sanacije divjih odlagališč je smeti na tem odlagališču vedno več, kljub temu pa se najdejo tudi taki, ki organizirani odvoz odklanjajo. Ne glede na to, razmere terjajo čimprej širitev odlagališča, za kar bodo morali odkupiti dodatna zemljišča. Čaka jih tudi ureditev kompostarne in sortimice odpadkov. (M. G.)

Sprejet letošnji proračun

TREBNJE - Tudi zadnja občina ozjega dolenskega območja ima sprejet letošnji proračun. Svetniki v občini Trebnje so na svoji 8. seji sprejeli občinski proračun, in sicer v obsegu 808 milijonov tolarjev. Od tega bodo največ - skoraj polovico - namenili družbenim dejavnostim, četrtno gospodarski infrastrukturi, za splošno porabo, v katero sodijo delovanje organov in uprave občine, političnih strank in krajevnih skupnosti, pa 14 odstotkov. (J. Z.)

Rikljevski dnevi

BLED - Danes se ob 21. uri na Bledu začenejo Rikljevski dnevi, ki postajajo že tradicionalni. Gostje se bodo lahko sprehodili med številnimi stojnicami s trgovsko in gostinstvo ponudbo, ob 17. uri pa bo koncert pihalnega orkestra DPD Svoboda Lesce. Zvečer bodo za dobro razpoloženje poskrbeli člani ansambla Gorenjski muzikantje. V soboto se bodo Rikljevski dnevi nadaljevali najprej ob 20. uri s prikazom Rikljevih dobe na odrskih deskah, temu pa bo ob 21. uri sledilo priziganje luck na jezeru in promenadni koncert godbe na pihala Gorje. (M. G.)

SEŽANA / STROKOVNA ŠTUDIJA

Na Primorskem je vse manj krav

Z upadanjem živinoreje se praznijo vasi

Zaradi stopnjevanja trenda upada števila živine in odkupa mleka v zadnjih letih so kmetijski strokovnjaki pripravili študijo o vzrokih in možnih ukrepih za zaustavitev nazadovanja živinoreje na Primorskem. Podatke je Kmetijsko svetovalna služba Primorske zbirala iz različnih virov: na osnovi analize podatkov popisa prebivalstva, podatkov Seleksijske službe, poročil občinskih enot kmetijske svetovalne službe in drugega.

»Vzrok za močnejšo razdrobljenost kmetijskih zemljišč na Primorskem lahko iščemo v stari italijanski zakonodaji, ki je pri dedovanju dopuščala drobljenje. Ker pa je reševanje tega problema za živinorejo izjemnega pomena, predlagamo oblikovanje sklada za gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči, katerega osnova za delovanje bi morala biti spreminjena zakonodaja na podlagi obdavčevanja kmetijskih zemljišč. Sklad bi z različnimi instrumenti omogočal kmetovalcem zaokroževanje zemljišč,« pravi Stojan Scuka, vodja oddelka Kmetijske svetovalne službe Primorska iz Nove Gorice.

Glede na neugodne naravne razmere (plitva tla, neugodna razporeditev

padavin, vetrovnost, razgibanost, nakloni zemljišč), je treba višje stroške pridelave izravnavati z regresi in podporami. Zaledna dela občine Koper in Kras bi morali opredeliti kot območji z najtežji dejavniki za kmetijsko pridelavo in jima zato priznati visja intervencijska sredstva. Ukrep, ki je

glede na vložena sredstva najbolj učinkovit, so prav gotovo agromelioracije travnikov in pašnikov, kar je nujno za ohranitev oziroma povečanje staleža živine. Več posluha bi morali nameniti tudi uvajanju novih tehnologij in selekcij živine za ekstenzivna območja. V študiji, ki jo je izdelala kmetijska svetovalna služba Primorske, predlagajo tudi niz ukrepov za stimulacijo govedoreje in rejo drobnice, podpirajo urejeno pasjo, ki v največji meri preprečuje zarascanje krajin.

Olga Knez Stojković

Letna stopnja upadanja prireje mleka se je povzpela nad pet odstotkov, se višja pa je stopnja upadanja števila krav. Med zadnjima popisoma prebivalstva se je število krav zmanjšalo za 25 odstotkov. Primorska regija je sicer zelo raznolika, vendar jo naravne, posredne in socialnoekonomske značilnosti v pretežni meri opredeljujejo kot območje z neugodnimi razmerami za kmetovanje. Živinoreja na Primorskem se zdalec ni zgolj ekonomskega pomena. Posledica opuscanja kmetovanja se kaže v zarascanju kmetijskih zemljišč, razpadu kulturne krajine in depopulaciji obrobni območij, pri čemer velja posebej poudariti praznjenje območij ob državni meji.

NOVA GORICA / SHAJALIŠČE MLADIH

Da bodo mladi imeli kam

Občina bo na dražbi prodala svoj delež pri diskoteki Odeon

Konec lanskega leta so v Novi Gorici ustanovili Urad za mladino. S tem so udejanili prvi del načrta skrbi za mlade, ki ga je pripravila mestna občina. Drugi del naloge - ustanovitev središča za mlade - pa jih še čaka.

V takšnem središču - prostore naj bi dobil pod tribunami v sportnem parku - bi mladi Novogoričani in drugi dobili nujno potrebne prostore za ustvarjalno preživljanje prostega časa in kakovosten proces socializacije - dva za mlade izjemno pomembna procesa. Takšno središče pa bi hkrati ponujalo prostor za ustvarjalno delovanje mladih. V njem bi prirejali srečanja, se družili, imeli predavanja, delavni-

ce, treninge, seminarje, koncerte, razstave, zabave in drugo. Dejavnosti bi vodili usposobljeni animatorji in prostovoljci (studen-tje, mladi mentorji, občasno pa tudi strokovnjaki z različnih področij).

Središče bi delovalo pod okriljem že ustanovljenega Urada za mladino, prostorsko in organizacijsko pa bi se povezovalo tudi z Zvezo prijateljev mladine, Klubom goriskih studentov in podobnimi organizacijami.

Da zamisel o začetku delovanja središča ni več le v oblakih, govori tudi odločenost mestnih svetnikov, ki so se na zadnji seji odločili za prodajo občinskega deleža v znani novogoriški diskoteki Odeon. Zanj naj bi občina na uspešni dražbi (izključna cena je 1750 nemških mark za kvadratni meter) in po povračilu zneska, ki ga je najemnik vložil v opremo lokala, dobila nekaj čez 20 milijonov tolarjev, ki jih bo vložila v središče. Manjkajočih 60 milijonov pa naj bi priložili država in sponzorji.

Vojo Cuder

V veljavo spet prihajajo cehi

PORTOROŽ - Janez Sirše, predsednik Nacionalnega turističnega združenja, je na tiskovni konferenci dejal, da so že imenovali iniciativne odbore, ki bodo predvidoma do srede septembra pripravili vse potrebno za ustanovne skupščine združenj potovalnih agencij, združenja organizatorjev kongresov, pa tudi združenja slovenskih hotelov, ki v določeni meri že delujejo, a bi ga bilo treba razširiti. Predsednik Nacionalnega združenja je dejal, da takšna organiziranost v tujini ni nič novega in da jih prav tuji nenehno spodbujajo k ustanavljanju cehov.

»Sicer pa pri nas stojimo na kar trdnih tleh, za nami so skoraj stiri leta priprav. Se letos naj bi ustanovili tudi sekcijo zasebnih gostincev,« je dejal Sirše.

Eden od pobudnikov ustanovitve združenj Bogo Umek, generalni direktor Globtourja, je poudaril, da gre za prva stanovska združenja v Sloveniji, njihov temeljni namen je postavitev kakovostnih kriterijev v posameznih segmentih turizma, vse s ciljem, da se zaščita potrošnik in stroka.

V Sloveniji je približno 600 podjetij, ki so registrirana za turistično dejavnost, vendar velik del nima ustreznih strokovnih kvalifikacij. Pobudnikov ustanovitve združenj je številčno malo (8 kongresnih središč in 12 potovalnih agencij), ustvarjajo pa se enkrat toliko prometa kot ostali. (A. Zn.)

NOVO MESTO / ONESNAŽENOST

Krka ogroža zdravje

Nujna skrb za varnost kopalcev

Kopanje v Krki je primeren le v njenem zgornjem toku, in sicer do jezua v Strazi, najbolj je onesnažena v blizini Novega mesta, v spodnjem toku pa se kakovost bistveno izboljša, vendar se nekoliko presega meje bakteriološke onesnaženosti.

Takšne so ugotovitve novomeškega Zavoda za zdravstveno varstvo, ki je junija po naročilu Referata za varstvo okolja občine Novo mesto odvzel 16 vzorcev vode reke Krke za mikrobiološko in kemično analizo. Odvzemna mesta so bila enaka kot prejšnja leta, in sicer na izviru Krke, v Zagradcu, Zuzemberku, Soteski, Strazi, Brodu, na novomeški Loki, v Mackovcu, na kopališču Otocec, v Dragi, Dobravi, Kostanjevici, Karlicah, Podbočju, Krški vasi in Brezicah. Kar deset od 16 vzorcev je bilo bakteriološko

oporečnih, pri kemični analizi pa so le trije vzorci - vzeti pod Novim mestom - imeli nitrite nad dovoljeno koncentracijo, kar kaže na organsko onesnaženost Krke. Ker pa omenjene analize velikega števila kopalcev ne bodo prepricale, da ne bi iskali osvežitve v Krki, na Zavodu za zdravstveno varstvo priporočajo, da med kopanjem vode ne pijejo, po prihodu iz vode pa je priporočljivo tuširanje. Na krajih, kjer se kopa večje število ljudi, bi bilo za varnejše kopanje treba napeljati pitno vodo in urediti sanitarije.

Bakteriološko je Krka zelo onesnažena že tik pred Novim mestom (Brod), in če bi hoteli v dolenski prestolnici znova urediti nekdanje kopališče na Loki, bi morali sanirati in na čistilne naprave priključiti vse izpuste do Straze.

Jože Žura

VIPAVSKA DOLINA

Zaradi silovite burje bo za polovico manj grozdja

Silovita burja 23. in 24. junija je v 12 primorskih občinah naredila v vinogradih za 3,5 milijarde tolarjev neposredne in posredne škode. Izpad pridelka znasa na Vipavskem med 40 in 45 odstotki; v Vipavski kleti pričakujejo 400 vagonov grozdja manj (običajni odkup znasa med desetsto in tisoč vagoni).

Vlada je takoj nakazala 150 milijonov tolarjev za nujne ukrepe, kar pa je premalo in zlasti nesistemsko. Do izpada pridelka bo prišlo tudi prihodnje leto. Ker zaradi izpada dohodka v prihodnjih dveh letih pred vstopom v EU ne bo mogoče obnoviti 400 hektarjev vinogradov, naj bi vlada odobrila dodatna sredstva v višini 370 tisoč tolarjev na hektar. Primorski vinogradniki in kletarji so pripravili tudi druge skupne sanacijske predloge; eden od njih je tudi dopolnitev zakona o oprostitvi plačila trošarine za občine s škodo, večjo od 20 odstotkov, za dobo dveh let. Kletarji opozarjajo na dolgoročne posledice škode, ki jih bo celotna Primorska občutila tudi kot zmanjšani obseg domačega trga in izvoza, tehnološki zaostanek in nekonkurenčnost. Zato bi morali ukrepi obsegati tudi sofinanciranje pospeševalne službe v zadrugah in kletih ter vlaganje v ohranitev tujega trga. Potreben pa bo tudi dodaten denar za ohranitev delovnih mest, opozarjajo v kleti, kjer menijo, da se oblast še ne zaveda resničnega obsega škode, ki jo je burja povzročila. Klet bo prisiljena tudi zvišati cene vin, predvsem odprtih, in pri tem računati na solidarnost potrošnikov. (A. L.)

LJUTOMER / MMTV IN TELE 59

Konkurenca nacionalni televiziji

Skupni program odslej lahko spremlja tudi severovzhodna Slovenija

Na včerajšnji tiskovni konferenci se je predstavilo neodvisno zasebno podjetje za nakup, proizvodnjo in trženje televizijskega programa Tele 59 iz Maribora. Podjetje obstaja že stiri leta, prvič pa so začeli oddajati lani jeseni, ko so v predvolilnem času na Betnavskem gradu pripravili 17 oddaj v živo, v katerih so predstavljali kandidate. Nadaljevali so s filmskim programom in predstavitev regionalnih televizij.

Februarja so z oddajanjem prekinili zaradi montaže oddajnika in organizacijskega preoblikovanja. Slo je za povezavo z ljubljanskim MMTV in ameriškim partnerjem CME, multinacionalno, ki sodeluje pri nastajanju novih televizijskih postaj tudi v Evropi.

Koprodukcija med Tele 59 in MMTV je stekla 17. julija, program, ki ga oddajajo 24 ur na dan, pa pokriva večji del osrednje in severovzhodne Slovenije. Teoretično

je dosegljiv milijon dvesto tisoč Slovincem preko individualnih anten, upajo pa, da bodo signal prevzeli tudi kabelski sistemi (nekateri so ga že). Večji del programa je prevzel od MMTV, Tele 59 pa bo s svojimi programskimi okni pokrival dogajanje v severovzhodni Sloveniji. Pod imenom Pro plus bodo začeli oddajati predvidoma 1. decembra, ko se bo aktivno vključil CME, ki bo zagotavljal najnovejšo ameriško filmsko produkcijo.

MMTV in Tele 59 se lahko pohvalita kot edina v Sloveniji s podeljeno mednarodno frekvenco z možnostjo oddajanja preko satelita. Sogovornike v Ljutomeru je najbolj zanimala konkurenčnost Televiziji Slovenija. Bo javno mnenje severovzhodne Slovenije prodrlo tudi do Ljubljane in uspelo spreminjati »ukalupljeno« javno mnenje, ki ga ustvarjajo osrednji slovenski mediji? Preko informativnega programa da, ker bo skupen, preko reportažnih prispevkov pa ne, saj bodo potekali preko programskih oken ločeno za osrednji del Slovenije iz Ljubljane in za severovzhodni del Slovenije iz Maribora.

Goran Ohman

DRŽAVA
IN
ZDRAVILA

Nižje cene zdravil tudi v lekarnah

Vlada z uredbo omejuje stroške
veleprodajalcev v ceni zdravil na debelo

LJUBLJANA - Po daljšem oklevanju in tarnanju, kako nesramno visoke marže za zdravila zaračunavajo veletrgovci in uvozniki, se je vlada vendarle odločila tudi cene zdravil spraviti pod svojo streho, torej pod državni nadzor. V zadnjem uradnem listu sta izšli dve uredbi o cenah zdravil, ena je začela veljati konec minulega tedna, druga pa pred dvema dnevoma.

Uredba o načinu oblikovanja cen zdravil za humano rabo in pomožnih zdravilnih sredstev (uredba ne velja le za tista zdravila, ki se nikoli ne predpišejo na recept), določa, kako visoke bodo lahko veleprodajne cene zdravil, ki jih veletrgovci in uvozniki prodajo bolnišnicam, zdravstvenim domovom, zasebnim zdravnikom, lekarnam itd. Uredba določa, da se mora ra-

ven veleprodajnih cen, ki je veljala na trgu 20. junija letos, znižati toliko, da delež stroškov veletrgovine v veleprodajni ceni ne bo presegel 6,55 odstotka. Neto veleprodajna cena uvoženih zdravil (upoštevani so devizni tečaj, vse dajatve, stroški provoza in speditije, bančni stroški, uvozna marža in prometni davek), ki je veljala 20. junija, pa se lahko dvigne največ za se-

dem odstotkov, je sklenila vlada. V osmih dneh bodo morali vsi, ki oblikujejo veleprodajne cene zdravil, ministru za ekonomske odnose sporočiti podatke o ravni cen pred uredbo in po njej ter podatke o pariteti in ravni cen na tujem trgu. Uredba bo veljala štiri mesece, nato pa jo lahko vlada, kot je v navadi tudi pri drugih nadzorovanih cenah, podaljša. Druga uredba določa, da daje vlada soglasje k veleprodajnim cenam zdravil na osnovi zahtevka veleprodajalcev. V tem zahtevku mora veleprodajalec navesti podatke o sebi in zdravilu, dokazilo, da je promet s tem zdravilom pri nas dovoljen, navesti pa mora tudi predlog cene z navedbo prodajnih pogojev in razčlenbo cene.

Zavarovalnica bo
prihranila pri zdravilih

Vladni predstavniki so, kot je znano, že večkrat tarnali zaradi previsokih cen zdravil,

pri čemer pa je treba reči, da statistični podatki njihovih opozoril ne potrjujejo. Po podatkih zavoda za statistiko so namreč v prvih petih letosnjih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani cene zdravil na debelo narasle za 12,6 odstotka, cene zdravil na drobno pa za 12,8 odstotka. V omenjenem obdobju je inflacija znašala 15,9 odstotka, torej so cene zdravil za njo celo zaostale. Tudi podatki za lani december v primerjavi s predlanskim kažejo, da so cene zdravil na debelo zrasle za 20,2, cene na drobno pa za 18 odstotkov, medtem ko je bila inflacija takrat 18,3-odstotna.

In kaj znižanje veleprodajnih cen pomeni za cene zdravil na drobno (torej v lekarnah)? Bojazni, da bi lahko lekarnne preprosto spravile razliko v svoj žep in se naprej prodajale po sedanjih cenah, so odveč, je pojasnil sekretar Lekarnske zbornice Slovenije Ivan Remskar. To pa zato, ker

Tudi cene zdravil pod državnim nadzorom (Foto: B. Reya)

lekarnarje v ceni zdravil sploh nimajo svoje marže, ampak zaračunajo samo storitev na osnovi vrednosti točke, ki jo določi zdravstvena zavarovalnica. »Za vročitev skatle zdravila lekarna zaračuna 0,16 točke, za obdelavo enega recepta pa 0,31 točke. Doslej je bila vrednost točke v različnih lekarnah lahko različna, po novem, od 1. avgusta naprej, pa bo enotna. Ta vrednost točke sicer se ni znana, predvideva pa bo znašala okoli 252 tolarjev,« je povedal Remskar. To torej pomeni, da bo lekar-

na za vročitev skatle zdravila na recept ne glede na njegovo ceno zaračunala približno 118 tolarjev. »Ce se bodo torej veletrgovske cene domačih zdravil v povprečju znižale za 3,5 odstotka, lahko pričakujemo, da se bodo za toliko znižale tudi maloprodajne cene. O cenah tujih uvoženih zdravil je se pregovoriti, saj zbornica nima podatkov o veletrgovski ceni domačih zdravil, medtem ko je znano, da je ta marža pri domačih zdravilih doslej znašala okoli deset odstotkov,« je še povedal sekre-

tar Lekarnske zbornice Slovenije Ivan Remskar.

Znižanje cen zdravil - raje sicer počakajmo, ali se bo to res uresničilo - posamezniku pravzaprav ne bo kaj dosti odebilo denarnice, zagotovo pa bo koristilo zdravstveni zavarovalnici. Če vemo, da naj bi ta letos za zdravila odštela približno 25 milijard tolarjev, je jasno, da bo že s 3,5-odstotnim znižanjem cen veliko prihranila oziroma se ji bo precej zmanjšal večmilijardni primanjkljaj.

Andreja Rednak

Tudi za tovarno farmacevtskih in kemičnih izdelkov Lek iz Ljubljane omenjeni uredbi prideta v postev, saj je Lek med drugim veleprodajalec zdravil. V Leku so nam včeraj povedali, da so uredbo že upoštevali in v povprečju že zmanjšali svoje veleprodajne cene za 3,5 odstotka. Upoštevali bodo tudi vse druge zahteve iz obeh uredb.

SPREMINJANJE VOLILNE ZAKONODAJE

Vse sporne točke so še nerazčističene

LJUBLJANA - Glavni tajnik združene liste Dusan Kumer je na včerajšnji tiskovni konferenci dejal, da pri koalicijskem spreminjanju volilne zakonodaje praktično vse sporne točke ostajajo nerazčiščene. S takšno oceno zadnjih pogajanj se strinjata tudi drugi dve vladni stranki. Krščanski demokrati predlagajo dvig praga na pet odstotkov, kar pomeni, da bi stranka morala dobiti vsaj štiri mandate, da bi sploh lahko prisla v parlament.

To zamisel (neuradno) podpirajo Jansevi socialdemokrati, ki so tudi sicer zagovorniki oblikovanja dveh nasprotnih političnih blokov. To pomeni, da bi stranke sklepale koalicije tudi že pred

volitvami, manjše pa bi se morale vključiti v večje, tako kot so se pred časom narodni demokrati priključili socialdemokratom. Zamisli o dvigu praga nasprotujejo vse manjše stranke pa tudi LDS in ZLSD. Za zdaj je kompromisni predlog dvig praga na štiri odstotke, kar bi v bistvu pomenilo, da bi stranke - tako kot doslej - za vstop v parlament potrebovale tri mandate.

Stranke pa med pogajanjmi tudi na neki način testirajo realno moč svojih nasprotnic; tiste stranke, ki zagovarjajo takšno preračunavanje mandatov, ki - preprosto povedano - bolj ustreza velikim strankam, najbrž res verjamejo v svojo zmago. Druge, tu-

di manjše, se strinjajo s popravki samo sedanjega sistema, ki v bistvu škoduje velikim in neupravičeno »pomaga« majhnim strankam.

Precej sporna je zamisel o ukinitvi okrajev, ki jo predlaga LDS, podpira pa tudi združena lista, če bi poleg tega uvedli tudi preferenčne glasove, da bi v parlament prisli res tisti, ki so dobili največ glasov. Se manj možnosti za uspeh ima Ribičičev predlog o ukinitvi nacionalnih list, kar bi pomenilo »izrinjanje« strankarskih elit. Tej zamisli posebej nasprotujejo krščanski demokrati, ki - kot je dejal Nace Polajnar - stranko razumejo kot podjetje, ki mora imeti v vsakem trenutku

pripravljeno dovolj kakovostno ekipo za prevzem oblasti.

Med koalicijskimi temami je sicer zanimiv tudi predlog ZLSD, da naj glasovnic ne bi več steli na volišcih, ampak bi zapečatene skrinjice dobila v roke volilna komisija. Na zadnjih volitvah naj bi namreč prav ZL dobila vrsto pritožb volilcev nad »nenavadnim« preštevanjem glasovnic.

Zelo malo možnosti je, da bi stranke uskladile stališča do začeta parlamentarnih počin. Optimisti napovedujejo, da bo zakonodaja popravljena do konca leta, pesimisti pa, da bo kompromis sprejet malo pred volitvami jeseni prihodnje leto.

Tanja Staric

VLADA / O RTV, PŠENICI, CARINAH IN DAVKIH

Višja RTV-naročnina in zahteva po sanacijskem programu

Obeta se nam tudi nova carinska tarifa po vzoru EU

LJUBLJANA - Slovenska vlada je na včerajšnji seji soglasala s povišanjem RTV-naročnine. Poleg tega je dopolnila pogoje za letosnji odkup pšenice, opredelila pa se je tudi do predloga zakona o carinski tarifi ter zakonskega predloga o davčni službi, ki gresta v parlament v drugo obravnavo.

Z vladno privolitvijo se bo RTV-naročnina v povprečju zvišala za devet odstotkov, kar ne bo brez posledic tudi za letosnjo inflacijo, ki naj bi se s tem povišala za približno 0,13 odstotka. Vlada je odločitev slovenske RTV o odkupu nekaterih srednjevalovnih oddajnikov ocenila za neumestnen pritisk, saj ne temelji v predhodni analizi stanja. Prav zato je »nacionalki« naložila takojšnjo pripravo sanacijskega programa, s tem da

racionalizacija nikakor ne sme osiromašiti programske produkcije. Za blizajočo se odkup pšenice in drugih krušnih žit je vlada s spremembo ustrezne uredbe sklenila povečati stevilo odjemnih mest. Preveč nezmogljivosti naj bi se povečale z zbirnimi centri v Salovcih, Krizevcih in Zaborcih, odsele pa naj bi tudi stroški analiz prevzete pšenice ne bremenili več pridelovalcev, ker jih bosta prevzeli ministrstvo za ekonomske odnose in

kmetijsko ministrstvo. Državni sekretar Davor Valentincič je na tiskovni konferenci zatrdil, da s sredstvi za letosnji odkup prav tako ne bi smelo biti večjih težav, saj so z bankami že dosegli dogovor o kreditiranju. Potem ko so z Gospodarsko zbornico Slovenije uskladili pripombe in predloge na zakon o carinski tarifi, ga je vlada sklenila predložiti v drugo parlamentarno obravnavo. Z njim bodo, kot je poudarila državna sekretarka Vojka Ravbar, carinski postopki za približno 9000 postavk, kolikor jih zakonski predlog obravnava, močno poenostavljeni. Tudi sicer je zakon pisan tako, da bodo, ko bo konec leta

(Foto: Bojan Vellkonja)

začel veljati se carinski zakon, vsi postopki pri prehodu blaga čez državno mejo hitrejši. Dodala je se, da so pri pripravi zakona upoštevali takšne visine carinskih stopenj, kot jih uporablja Evropska unija. Po obravnavi številnih amandmajev na predlog zakona o davčni službi, ki

so bili predvsem redakcijske narave, se je vlada na včerajšnji seji odločila podpreti tudi tistega, ki naj bi v zakonu davčnemu inspektorju vendarle dal popolnopravni prostor, če se v njem opravlja registrirana pridobitna dejavnost.

Robi Kovšca

TAM

Sanacija Tama pred odločilno prelomnico

MARIBOR - Včeraj je uprava Tama na tiskovni konferenci predstavila potek sanacije in ovire, ki jo preprečujejo. Prepocasno zagotavljanje denarja ovira nacrtovani potek sanacije, vendar so kljub vsemu uspeli realizirati dobren del starih pogodbenih obveznosti in zagotoviti tudi nekaj novih naročil. Trajno presežne delavce so s 1500 zmanjšali na 976, do polovice avgusta pa naj bi poskrbeli še za preostale presežne delavce.

Do konca junija je uprava Tama pod vodstvom Edvina Makuca razporedila 2,1 milijarde tolarjev oziroma 30 odstotkov sredstev, ki jih je na osnovi zakona o sanaciji Tama zagotovila SKB banka. Pretežni del denarja, to je 800 milijonov tolarjev, je porabila za zagon proizvodnje, enega od najpomembnejših stroškov pa se vedno predstavljajo plače.

Za odplačilo kratkoročnih posojil bankam, ki niso podpisale sporazuma o sanaciji Tama, so razporedili 149 milijonov tolarjev, tako imenovanemu sivemu trgu pa so plačali 40 milijonov tolarjev, za ostale obveznosti pa so izposlovali preložitve izplačil. Kar 180 milijonov tolarjev je Tam plačal za elektriko, plin in telefon. Zaradi nakopičenih izdatkov bi bila sanacija uspešnejša, če bi poslovni sistem že na začetku dobil več kot 30 odstotkov od skupno 7,1 milijarde tolarjev, ki jih za sanacijo zagotavlja zakon. Tako samo zakon o sanaciji ne rešuje nicesar, če ni pravočasnih prilivov, in kaj lahko se zgodi, da bodo stroji povsem zastali, kajti oba sindikata sta namreč napovedala stavko, če delavci ne bodo dobili regresa že danes in prihodnji teden junijskih plač.

Marti Pavsic

DENACIONALIZACIJA PO PTUJSKO

Varovanje njiv pred »divjimi« razlaščenji

PTUJ - Spor med Kmetijskim kombinatom Ptuj in razlaščenji, ki so na svojo pest preorali kombinatove njive, dobiva nove razsežnosti. Na dopise o neupravičenih posegih na državna kmetijska zemljišča, ki jih je KK Ptuj naslovil na ustrezna ministrstva, se je končno odzvalo ministrstvo za pravosodje, ki ugotavlja, da gre v opisanih primerih morebiti za kaznivo dejanje, ki se preganja z zasebno tožbo. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, ki je kot lastnik njive oddal v najem KK Ptuj, se ni odzval na opozorila najemnika, da kmetje neupravičeno posegajo na državna kmetijska zemljišča, zato je KK Ptuj njive zavaroval pred oranjem razlaščenih kmetov tako, da je s Protectom iz Maribora razsiral pogodbo o varovanju objekta se na varovanje kmetijskih površin. Kombinatom ima v najemu štiri tisoč hektarjev zemlje, varnostniki Protecta pa bodo fizično varovali predvsem tiste njive, s katerih se dni kombinat pospravlja pridelek. (M.P.)

NA KRATKO

Nastopajoči
na Novem rocku '95

LJUBLJANA - Radio Student je med prijavljenimi na natečaj za nastopajoče na letošnjem vseslovenskem festivalu novega rocka, ki bo septembra v ljubljanskih Krizankah, izbral naslednje skupine: A je to!, Dicky B. Hardy, Interceptor, Ksenija JUS, Psycho Path in Skytower. (L. M.)

Projekt Atol na festivalu
»The Incident«

LJUBLJANA - V švicarskem mestu Fribourg je letos potekal že enajsti festival Belluard Bollwerk international, ki se ponasa s tradicijo izrazito interdisciplinarno usmerjenega programa. Letosnja tema festivala z naslovom The Incident je bila povezava umetnosti, tehnologije in fenomenov. Festival se je začel 30. junija s trodnevnim simpozijem, na katerem so znanstveniki in umetniki razpravljali o raziskavi paranormalnih fenomenov in povezavi le teh z ustvarjanjem in poljem umetnosti. Od 1. julija do 15. julija se je zvrstil program 23 performansov, koncertov in predavanj, ki so jih predstavili umetniki iz desetih držav. Iz Slovenije so predstavili Projekt Atol s svojim novim delom, situacijo Lado-mir-faktura: Druga Površina - Pričakovali smo vas!, ki so jo postavili dvakrat, 12. in 13. julija 1995. Ekipa v sestavi Jurij V. Krpan, Borja Jelic, Ivana Popović in Marko Peljhan bo to komunikacijsko situacijo, ki postavlja v razmerja notranje življenje človeka in njegove pojavne oblike (sanje, spanje, misljenje) z makro nivojem gostega elektromagnetnega sevanja in njegovih pojavnih oblik (npr. radiovalovi), postavila konec poletja tudi v Sloveniji, jeseni pa ji bodo sledili še drugi dogodki v okviru projekta Lado-mir-faktura, ki poteka že od jeseni 1994 in je bil do sedaj s svojo Prvo Površino - Mikrolab, predstavljen že v Helsinkih., St. Petersburgu, Trondheimu, Ljubljani, Lisboni in Wrocławu, jeseni pa bo še v Montrealu in Luksemburgu, letošnji kulturni prestolnici Evrope. PR

Srečanje mladih evropskih
gledališčnikov

ANKARA - V času od 15. do 30. julija bo v Ankari potekal Mednarodni amaterski gledališki festival pod motom JA! Umetnosti. Vzporedno z njim bo tudi 22. svetovni kongres AITE, ki je pokrovitelj tega festivala. Udeležila se ga bo tudi skupina sedmih mladih gledališčnikov iz Slovenije, ki jih bo sta vodila Nevenka Gerl, mentorica mladih gledališčnikov s Ptuja, in slikar, scenograf in oblikovalec Silvan Omerzu. Srečanje ima delovni značaj, saj bo morala vsaka skupina v stirinajstih dneh bivanja v Ankari izdelati projekt na določeno temo, ki jo bodo udeleženci izvedeli na kraju samem. Zadnje tri dni pa bodo slovesne javne produkcije, ki bodo hkrati tudi promocije udeleženih držav. Sama prireditve je poleg strokovnega izpolnjevanja in siritve splošnega kulturnega obzorja pomembna tudi v promocijskem smislu. (A. Z.)

Razrešitev spomnega lastništva
glasbenih posnetkov

NEW YORK (Reuter) - Po starih letih so sporno lastništvo velike količine izvirnih in do zdaj nepredvajanih posnetkov legendarnih glasbenikov iz obdobja petdesetih do sedemdesetih let končno prisodili bankrotirani snemalni hiši Clark Enslin Group iz New Jerseyja in ne družbi Sony, ki je tri leta pozneje postala njen lastnik. Na skoraj tri tisoč kolutih magnetofonskih trakov so med drugim posnetki Elvisa Presleyja, Franka Sinatre, Boba Dylana, Georga Gershwinja, Hanka Williamsa, Tonyja Benetta in Louisa Armstronga. »V tej dolgotrajni pravdi smo imeli pred očmi en sam cilj, da bi ti posnetki prišli v javnost,« so povedali pri skupini Clark Enslin, kjer se že dogovarjajo z avtorji ali njihovimi dedici in z nekaterimi glasbenimi hišami za njihovo izdajo.

NOVO NA ODRU

Giuseppe Verdi: Trubadur

43. mednarodni poletni festival; opera v starih dejanjih, režija Lutz Hochstraate, dirigent Loris Votto. Premiera danes ob 21. uri, ponovitvi 24. in 26. julija. Solisti: Daniela Longhi, Judith Obermayer, Roberto Servile, Elisabetta Fiorillo, Kaludi Kaludow in Ivan Urbas. Cena 2500 in 3500 SIT.

Opera Trubadur je morda Verdijevo najbolj priljubljeno delo in že krstna izvedba v Rimu leta 1835 je bila operno zmagoslavje. Glasbeno vsečnost gotovo ustvarja melodično bogastvo, zgodba polna silovitih dramskih prizorov pa je nekoliko nerazumljiva. Splet naključij je postavljen v okolje španske državljanske vojne 15. stoletja. Grof Luna je imel nekoč brata, ki naj bi ga za mascevanje svoje mame se kot otroka ukradla in ubila ciganka Azucena. Po pomoti pa je zazgala svojega otroka in ostal ji je ukradeni Manrico. Sprejela ga je za svojega in ljubila kot mati. Manrico postane trubadur, v katerega se neskončno zaljubi Leonora, končni razplet pa ne prizanesa nikomur. V objemu Manrice umre Leonora, trubadurja pa pošlje na grnado grof Luna, ki ne ve, da je njegov brat. Ko Manrico umira v ognjenih zubljih, grof spozna usodno zmoto ... V Krizankah bo opera zazivel v koprodukciji Festivala Ljubljana, Dezelnega gledališča iz Salzburga, veronske Arene in Hrvaškega narodnega gledališča z Reke. (M. Z.)

LIKOVNA UMETNOST / KAJ PIŠEJO MEDNARODNE REVIEJE O RAZSTAVNIH PROJEKTIH V SLOVENIJI

Informacije o naših
projektih so bele vrane

LJUBLJANA - Poletje je čas, ko najpomembnejše likovne ustanove tako na tujem kot v Sloveniji postavijo na ogled najambicioznejše razstavne projekte. Te si je mogoče ogledati v dopustnem terminu (v katerem počitnikuje tudi osebje galerij), torej času, ko tudi v slovenskih galerijah pričakujejo več obiskovalcev kot sicer - tako domačih kot obiskovalcev iz tujine, ki jih pot zanese v Slovenijo. V kolikšni meri lahko aktualne razstave, ki so trenutno na ogled v Sloveniji, poznajo bralci številnih znanih specializiranih likovnih revij, ki izhajajo v tujini?

V nasprotju s številnimi slovenskimi likovnimi in arhitekturnimi revijami (ministvo za kulturo jih subvencionira kar devet), ki zaradi finančnega zivotarjenja ne morejo izhajati v rednih časovnih terminih, kar pomeni, da tudi ne morejo redno in pravčasno poročati o aktualnih razstavah oziroma jih napovedovati, so tuje likovne revije obvezno usmerjene v prikaz aktualnih dogajanj na razstavnem

področju. V naših časopisnih kioskih jih sicer ni mogoče dobiti, edini način, da jih redno spremljas je bodisi da se nanje naročiš bodisi da obiščeš knjižnice likovnih ustanov. Nepogrešljiv del vsebinske podobe uveljavljene tuje likovne periodike so poleg številnih kritik, teoretskih prispevkov, intervjujev z uveljavljenimi likovniki, krajsih informativnih poročil o dogodkih, spremljanja likovnega trga in zanimivo-

sti pa tudi rubrike z informacijami o razstavah, ki so trenutno na ogled v mednarodnem prostoru.

O Sloveniji malo ali nič

Informacije o razstavah so predvsem dvojne: na eni strani v revijah mrgoli plačnih oglasov javnih muzejskih in zlasti zasebnih prodajnih galerij, ki zastopajo določene avtorje, na drugi strani pa so navzoči tudi krajši pregledi z informacijami o dogodku, ki jih organizator ne plačuje. Tovrstni pregledi vsebujejo predvsem informacije in sezname z napovedmi razstav na zahodu, v zadnjih letih pa se je zanimanje zahodnih likovnih revij razširilo tudi prek nekdanje železne zaves, tako da redno opozarjajo tudi na likovne razstave na evropskem vzhodu. V kolikšni

meri so v teh rubrikah zastopani likovni projekti iz Slovenije, oziroma v kolikšni meri lahko bralci v tujini že doma spoznajo razstavno dogajanje v Sloveniji, kjer je besedna zveza »promocija slovenske kulture« ena najbolj uporabljanih in obrabljanih, vsekakor pa namenjena prvenstveno domačim in ne tujim poslušalcem in bralcem?

Zadnja številka v sodobno ustvarjanje zazrte mednarodne revije **Flash Art**, na kateri je pod imenom revije zapisano **The World's Leading Art Magazine**, ki jo izdajajo v Italiji, med zelo številnimi prispevki ne pozna Slovenije in njenih likovnih projektov (izjema je plačani oglas za letošnji Fuori uso, na katerem je med številnimi avtorji navedena tudi skupina **Irwin**). V prejšnji številki je bila navedena le **Picassova** razstava (kar pomeni, da je bila vsaj promocijsko uspešna). Največ pozornosti je posvetil - obema slovenskima projektoma v prestolnici: **Gotiki v Sloveniji** (ta je od aktualnih slovenskih razstav najboljše, čeprav prav tako skromno zastopana) in **21. mednarodnemu grafičnemu bienalu - torinski Il giornale dell'arte**, ki je v zadnji številki objavil skupno krajšo informacijo o obeh. Med najnovejšimi izvodi revij, ki Slovenije sploh ne poznajo, so florentinski **Art e dossier**, pariški **Art press**, londonska **Art Monthly** ter **Tate**; **The**

Art Magazine, dunajski **Springer** in ameriška **Art News** ter **Art in America**.

Nezanimivost ali
neprofesionalnost

Je odsotnost Slovenije v tujih likovnih revijah posledica popolne nezanimivosti naših projektov ali dejstva, da nasi likovni organizatorji uredništva teh revij v veliko premajhni meri obveščajo o svoji dejavnosti? Tudi način obveščanja vzbuja pomisleke; tisti, ki vendarle objavljajo informacije o slovenskih projektih, te praviloma napčno navajajo. Iz Neue slovenische Kunst mimogrede nastane **New slowakian art**, iz Cankarjevega doma »**Fine Arts Ljubljana**«, predzadnji **The European Magazine** (ki sicer ni likovna revija) pa si je kar izmislil razstavo grafik **Marijana Trsarja** v ljubljanski »**Municipal Gallery**«, kjer pravkar sicer razstavlja uveljavljena Avstrijka **Kiki Kogelnik** (v najnovejših revijah pogosto zastopana z oglasi).

Slovenska promocija likovne kulture je torej na likovnem področju v povojih brez ustreznih profesionalnosti in nezadostna (tiskovna sporočila, ki jih prejemo iz naših likovnih ustanov, ne vzdržijo primerjave s tistimi, ki jih prejemo iz tujine). Projekti iz, denimo, Ceske ali Madžarske, pa tudi drugih vzhodnih držav, so v tuji likovni periodiki precej bolj zastopani.

Vojko Urbancić

Vodilne likovne revije Slovenijo rade zaobidejo (Foto: B. R.)

NEMŠKA KULTURNA PRESTOLNICA / FINANČNA SREDSTVA

Dvojna berlinska
kulturna krajina

BERLIN - V nemški prestolnici Berlinu se trenutno gradnja čedalje pogostejše povezuje s prihodnostjo. Projekt Muzejski otok se pomika proti naslednjemu stoletju. Dolgo pričakovana filmska hiša na Potsdamer Platzu je neke vrste predstavica mnogih visokoletečih kulturnopolitičnih načrtov.

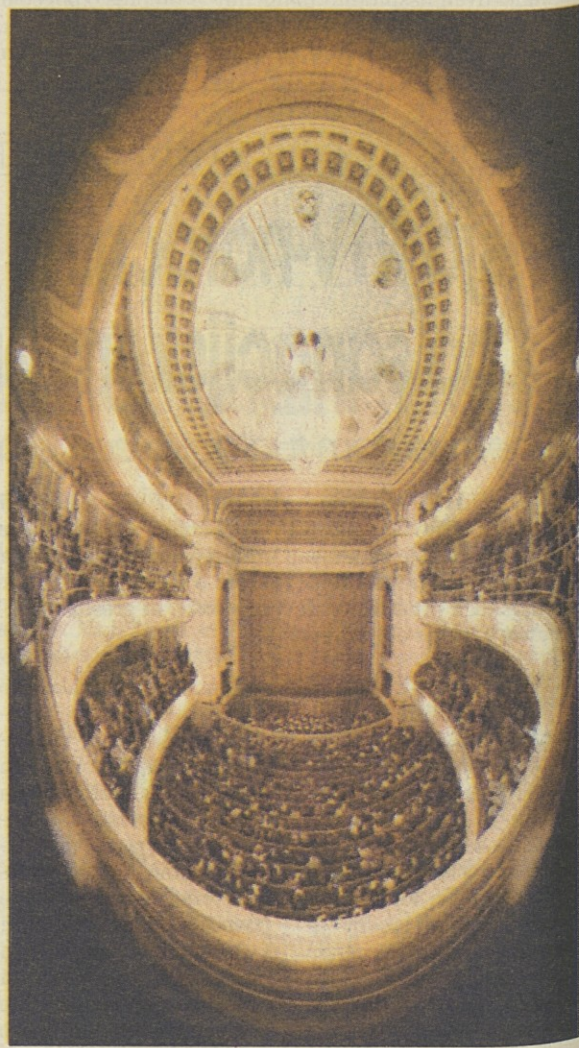
Zgradili naj bi jo do 750. obletnice Berlina, ki je bila leta 1987, potem pa se je mestna vlada leta 1988 odločila, da bo gradnja »pravočasno« zaključena še pred stoto obletnico kina leta 1995. Do zdaj niso zgradili še ničesar. Se vedno ni gotovo, kdaj bo concern Sony opremil načrtovano Evropsko centralo, ki vključuje tudi filmsko hišo. Za zdaj se zdi, da se je razvoj izognil veliki filmski prihodnosti Berlina, se posebej, če pomislimo na hitrost, s katero na tem področju napredujejo v zahodnonemški deželi Nordrhein-West-

falen. Zmedo je bilo letos prvič cutiti tudi na mednarodnem filmskem festivalu, ki je zaradi izgube svoje tradicionalne vloge povezovalca med Zahodom in Vzhodom zašel v »osebnostno« krizo. Obenem je Berlinale tudi eden od festivalov, ki so v težavah zaradi finančnih problemov, v katerih se je znaslo berlinsko kulturno prizorišče. Kulturni senator Ulrich Roloff-Mömin se v boju za naslov kulturne prestolnice, ki si ga Bonn tako samoumevno lasti, spet počuti osamljenega. Čedalje bolj očitno postaja, da zaprtje največjega nem-

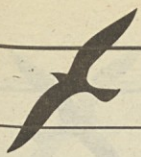
skega gledališkega podjetja, ki je vključevalo Schillerjevo gledališče in Gledališče Schloßpark, ne zadostuje za preživetje doslej »dvojne berlinske kulturne krajine«.

Spet se pojavlja vprašanje glede treh opernih hiš, ki so na svetovnem kulturnem prizorišču enkratni primer visoke cene za užitek - 237 milijonov mark, kar je polovica podpore, ki je namenjena financiranju številnih odrov v nemški prestolnici. Narodni orkester je mestu Berlin letno vreden 25 milijonov mark, priključujejo pa se mu še številni drugi orkestri. Prav tako mnogi dvomijo, da bo dobra volja politikov zadostovala za nadaljnji obstanek Berlinskega ansambla, ki prejema podporo v višini 23 milijonov mark.

Wilfried Mommert/dpa

Nemška državna opera v Berlinu

VREME / PO 783 MRTVIH V AMERIŠKEM MIDWESTU

Val vročine tudi v Evropi, v Španiji umrlo 11 oseb

Zaradi boljše grajenih hiš pa posledice ne bodo takšne kot v ZDA

V Atlanti so na hidrante namestili razpršilce (AP)

RIM, WASHINGTON - Po katastrofalnem vročinskem valu v ZDA napovedujejo meteorologi nekaj podobnega tudi v Evropi. Prva zaskrbljujoča znamenja prihajajo iz Španije, kjer je v zadnjih treh dneh zaradi vročine umrlo enajst oseb. Seveda to niso ameriške številke, kjer je po zadnjih podatkih umrlo že 738 oseb.

Resnici na ljubo je treba povedati, da so v Španiji visje temperature kot v ameriškem Midwestu, a kaj ko so španske hiše boljše od ameriških. V adaluzijski Seville, kjer je umrlo deset ljudi, se je namreč živostrebrni stolpec dvignil do 45 stopinj Celzija. »Nemeteorološki« toplomeri pa so izmerili tudi temperature nad 50 stopinj v senci. Večina umrlih so bile osebe nad 70. letom starosti, izjemi sta le neki 20-letnik, ki se je vozil s kolesom v najhujši pripeki in neki 46-letni sportnik, ki je v Madridu opoldne tekkel po razbeljenem asfaltu. Nista torej spoštovala tra-

dicionalne španske »sieste«, ko je nekoč v osrednjih urah dneva zamrla vsaka dejavnost.

Kot rečeno, pa meteorologi napovedujejo, da bo val vročine dosegel skoraj vso Evropo. Najhuje bo danes in jutri v severni in srednji Italiji, kjer v Rimu napovedujejo temperature do 38°, v Firencah 37°, medtem ko bodo na Siciliji temperature do 33°. Za razliko od Španije bo vročina manj soparna, noči pa bodo hladnejše, izjeme bodo le obmorska mesta, v Genovi bo minimalna temperatura 24°, v Trstu pa 23°.

V Nemčiji so se temperature že včeraj povzpele na 30°, jutri bodo dosegle 37°, nekoliko bolj sveže bo ob obalah zaradi vetra z morja. V noči na soboto nemški meteorologi napovedujejo nevihte, ki se bodo razširile se na Avstrijo in brzkone tudi na severovzhodno Slovenijo.

Od ponedeljka dalje bo nekoliko hladnejše, a še vedno izredno toplo in postopoma tudi bolj soparno.

V Seville se je termometer povzpел celo na 49 stopinj Celzija (AP)

ČEŠKA / ŠE NEREŠEN SPOR Z NEMČIJO

Nacionalisti obnavljajo mržnjo zaradi Sudetov

Desnica je razširila vest, da je vlada obljubila Nemčiji, da bo izgnancem oziroma dedičem vrnila lastnino

PRAGA - Kocljivo vprašanje nemške manjšine v Sudetih je te dni zopet izbruhnilo po zaslugi letakov z lažnimi informacijami, ki jih je dala natisniti skrajno desničarska Češka republikanska stranka. Desničarski skrajneži so nameravali razsiriti vest, da je češka vlada skrivaj obljubila nemški vrnitev lastnine preživelim oziroma dedičem približno treh milijonov Nemcev, ki so jih prisilno izgnali iz Českoslovaske leta 1945, čes da so kolektivno kolaborirali z nemskim okupatorjem.

Letak je bil videti kot kopija nemškega dokumenta, ki naj bi dokazoval obstoj »tajnega sporazuma« med Nemčijo in Česko, vendar sta obe državi nemudoma sporočili, da je vsebina letaka iz trte izvita. Voditelj Česke republikanske stranke Jan Vik, ki je dal tiskati letak, bi se lahko znašel pred sodiščem zaradi širjenja lažnih in alarmančnih vesti, če mu bo parlament prihodnji tork med izredno sejo odvzel poslansko imunitev.

Na Českem, se zlasti

med starejšimi državljani, so se danes ziva protinemska čustva oziroma spomin na nemško okupacijo (od leta 1939 do 1945), zato glede Sudetov ljudje odločno nasprotujejo vsakršni kompenzaciji. To dejstvo seveda otežuje normalizacijo odnosov med Česko in Nemčijo, ki doslej še nista dosegli sporazuma o priznanju obojestranskih meja.

Nemška država zahteva od Česke, naj prizna odgovornost za krivice, ki so jih doživeli pripa-

dniki nemške narodnosti v Sudetih. Le-te so na podlagi domnevne kolektivne nemške krivde množično izgnali (čeprav s privolitvijo velesil v Potsdamu) po šestih stoletjih prisotnosti na področju Sudetov. Po nemških trditvah so mnogi na poti proti Nemčiji izgubili življenje. Po drugi strani Cehom ni pogodu, da nemška vlada se ni odskodovala 17.000 čeških žrtev (od teh 3.000 Židov), ki so izgubili življenje pod nacističnim jarmom. Videti pa je, da Nemci obe vprašanji povezujejo. »Krivica izгона iz Sudetov ne zmanjšuje nemških odgovornosti, le-te pa ne morejo izbrišati tiste krivice,« je maja izjavil kancler Kohl.

Kljub temu, da se češka vlada zaveda, da je njen sprejem v Evropsko zvezo in zvezo Nato precej odvisen od Nemčije, meni, da je vprašanje Sudetov zaprto, se zlasti kar zadeva vprašanje dvojne državljanstva (ki bi omogočilo izgnancem spet dobiti lastnino, ki so jo takrat zapustili.) Dialog med obema državama pa se vseeno nadaljuje. Februarja je predsednik Havel pozval k spravi, potem ko se je leta 1990 opravičil za izgon Nemcev iz Sudetov. Maja je tudi češki premier Klaus izrazil poudarjanje za krivice in nasilje, ki so jih doživeli Sudeti zaradi odlokov predsednika Edvarda Beneša. Državi sedaj pripravljata skupno deklaracijo, s katero nameravata priznati vzajemne odgovornosti in tako poravnati krivice iz preteklosti.

RIM / »ŽENSKÉ POD ZVEZDAMI«

Sedanji blišč italijanske mode z lučmi nekdanjega Hollywooda

Pevka Annie Lennox je opomnila na vojne grozote v Bosni

RIM - Moda v stilu hollywoodskega zvezdnictva z bežno omembo tragedije v Bosni: nastop najznamenitejših italijanskih modnih ustvarjalcev, ki ga je v sredo prenasala zasebna televizijska mreža Canale 5, je bil večinoma zastavljen kot poklon stoletnici filma.

Ne samo zato - tudi zaradi vse višjih honorarjev dolgonogih slokih vrhunskih manekenk - so se po stopnišču Trinità dei Monti v bogatih modelih razkošno in samo včasih malce nerodno sprehajale igralke in druge nepoklicne manekenke. Prireditve na svečano okrašenem in razsvetljenem Trgu Spagna in seveda z njo televizijski prenos sta bila okrog 21.15 prekinjena, ker so ugasnile luči. Publika na trgu, med katero pa je bilo izredno malo politikov - ne preveč priljubljen politični razred sta zastopala parlamentarka Ombretta Fumagalli in minister za delo Treu - je ze začela susljati o atentatu in podobnem, medtem ko je slo samo za izpad elektrike.

Nekaminutna zateknitev, ki je malce oskodovala le prikaz modelov hise Sarli, trurni pompozno zastavljeni prireditvi ni odvzela poudarjenega bleška. Bolj učinkovita je bila v tem pevka Annie Lennox, ki je med eno izmed izvajanih pesmi pokazala napis Bosna. Na grozovito tragedijo na območju nekdanje Jugoslavije je opozorila se hiša Gattinoni: v sne-

zno belo »kupolo« odeda nevesta je namreč na koncu razvila na svilo natisnjen napis Stop the War (ustavite vojno).

Velika večina nastopajočih mojstrov - prikazanih je bilo 24 defilejev - pa se je zatekla k nekdanjemu blišču hollywoodskega filmskega sveta. Kot prvi - ta privilegij si je izboril že pred leti - je na prireditvi »Ženske pod zvezdami«

nastopil sloviti Valentino, ki se je tokrat navdihnil pri velikem blescem spektaklu, ki ga je znal nekdanji ustvariti Ziegfeld s svojimi Folies (na sliki, foto AP). Za ostale hise so v vlogah iz zlatih časov Hollywooda nastopile igralke, showgirls, zaročenke slavnih moskih, bolj ali manj znane lepote in tudi nekaj novinark.

Med temi je bila zaradi očitne zadrege se najbolj prikupna voditeljica televizijskih poročil TG5 Barbara Parodi, ki je nastopila za firmo Max Mara. Zelo težko pričakovani bil nastop Veronice Pivetti, igralsko navdahnjene sestre predsednice italijanske poslanske zbornice, ki je (brez honorarja) predstavila model v stilu My fair Lady stilista Rive.

AP / Tonia Cqwan

NOVICE

Turčija obljubila pomoč nekaterim republikam CIS

LJUBLJANA (P. R.) - Turčija je obljubila več posojil za srednjeazijske republike nekdanje Sovjetske zveze. Turske poslovne vezi z Uzbekistanom, Azerbajdžanom, Kazahstanom, Kirgizistanom in Turkmenistanom so iz dneva v dan tesnejše, so poudarili v Ankari. Turska izvozna banka Eximbank je odobrila 250 milijonov ameriških dolarjev pomoči Uzbekistanu, turske naložbe v to nekdanjo sovjetsko republiko pa so dosegle že milijardo dolarjev. Ta vsota je za revno postsocialistično državo izjemno velika in postavlja Turčijo na prvo mesto med tujimi vlagatelji. Vo-

Mubarak in Peres sta s pogajanjem zadovoljna (Telefoto: AP)

ditelji novoustanovljenih držav ocenjujejo, da je vloga Turčije v njihovem gospodarskem razvoju izjemna. Turčija je pobudnica največjega infrastrukturnega projekta v srednji Aziji, saj je Uzbekistanu, Turkmenistanu, Azerbajdžanu in Gruziji že ponudila pomoč pri gradnji naftovoda iz Kaspijskega morja v sredozemska pristanišča.

Draga sovjetska umazanija

VILNA (Reuter) - Po oceni strokovnjakov bo morala Litva za očiščenje okolja v 426 krajih, kjer so bila sovjetska oporišča, odšteti milijardo dolarjev. Zadnje enote nekdanje Sovjetske zveze so Litvo zapustile konec avgusta leta 1993, dve leti potem, ko je postala Litva samostojna država. Danska družba Kruger Consulting AS meni, da bo proces čiščenja narave verjetno trajal več desetletij. »Največji problem so oljni madeži,« je izjavil Aidas Vasnoras, vodja projekta, ter poudaril, da je ruska armada več ton kemičnih odpadkov, med njimi tudi različna raztopila, odlagala v zemljo. Vrhnja plast zemlje je najbolj onesnažena okrog mesta Taurage, 200 kilometrov zahodno od Vilne, kjer je zaradi odlaganja strupenih snovi onesnažena voda, ki jo uporabljajo prebivalci. Litva od Moskve zahteva odškodnino, vendar so v ruski prestolnici pripravljeni plačati le povrnitev za škodo, ki jo je po letu 1992 povzročila ruska vojska. »Litva in Rusija nista dosegli sporazuma glede metod izračunavanja škode,« je izjavil Virgilius Bulovas, vodja litvanske pogajalske skupine. Studio o stopnji onesnaženosti, ki je stala 500 tisoč dolarjev, so strokovnjaki v okviru programa Phare sestavljali od konca leta 1993.

BLIŽNJEVZHODNI MIROVNI PROCES

Peres z optimizmom zre v prihodnost

Pogajalci spet o vodi in umiku vojakov

TEL AVIV (dpa) - Izraelski zunanji minister Simon Peres je optimistično ocenil nadaljevanje pogajanj o palestinski samoupravi na severu Izraela. Po pogovorih z Mubarakom in Arafatom v Aleksandriji v sredo je Peres včeraj nastopil na izraelskem radiu in izjavil, da je treba zdaj dosežena soglasja spraviti na papir in jih uresničiti na terenu.

Vodja izraelske delegacije Uri Savir in njegov palestinski kolega Abu Ala sta včeraj že nacela najbolj problematična vprašanja, kot so umik izraelskih vojakov iz Zahodnega brega in problem razdelitve podzemeljskih vodnih rezerv. Ta vprašanja so pred dnevi blokirala mirovna pogajanja. Kot poroča izraelski časopis Haaretz, je Tel Aviv soglašal s predajo črpanja vode na več mestih novim palestinskim oblastem, vendar Izraelci

vztrajajo pri tem, da bodo lahko še naprej nadzorovali vodne zaloge.

Izraelski pogajalci se vedno niso prepričani, da bo mogoče uresničiti podpis pogodbe o palestinski samoupravi do 25. julija. Tudi se ni jasno, ali se bodo mirovna pogajanja končala v Egiptu ali na severu Izraela v mestu Zihron Jakov. Izraelski zunanji minister meni, da ni nobene potrebe po vnovičnem srečanju v Egiptu, če se bosta obe strani držali dogovora iz Aleksandrije. Palestinski general Nasser Jusuf, vodja tajne službe, je že včeraj prispel v mesto Dzehenin na Zahodnem bregu, ki bi po podpisnem sporazumu moral prvi preiti v palestinske roke. Jusuf je izjavil, da se je proces prevzema oblasti s prihodom palestinskih policijskih enot v Dzehenin pravzaprav že začel.

RUSKO-ČEČENSKA POGAJANJA

Štiri vrstice kompromisa

MOSKVA (Reuter, dpa) - Vjačeslav Mihajlov, vodja ruske pogajalske skupine za mirovna pogajanja v Čečeniji, je sicer izjavil, da sta se pogajalski strani pravzaprav že dogovorili o prihodnjem statusu uporne kavkaske republike, vendar je član cečenske delegacije Adžad Idigov pozneje zanikal, da je cečenska stran sprejela kompromisni predlog.

Ceceni se vedno govorijo o tem, da je za njih sprejemljiv kompromis, ki bi zagotovil neodvisnost in samostojnost, medtem ko Rusi vztrajajo pri razorožitvi in jesenskih predcasnih volitvah. Mihajlov je novinarjem po končanih pogajanjih v Groznom celo zaupal, da je skupna izjava o statusu Cecenije dolga samo štiri vrstice. Na vprašanje, ali izjava temelji na ruski usta-

vi, je Mihajlov odvrnil, da kompromisni predlog temelji na »tistem, kar lahko vodi k trajnemu miru«. Člani ruske delegacije so že večkrat opozorili na to, da si Rusija zeli koncati mirovna pogajanja čim prej, zato naj bi sporazum podpisali do nedelje, če bo le mogoče. Predstavniki ruskega predsednika Jelcina je izrazil strah, da bi dolgotrajna pogajanja privedla do zlorabljanja premirja in opogumila skrajneže. Zato je ruska delegacija cečenski strani že izročila listo 994 Cecenov, ki so zaprti v zacasnih internacijskih taboriščih, Ceceni pa so obljubili, da bodo kmalu sestavili listo ruskih ujetnikov. Medtem pa v Ceceniji obcasno še prihaja do spopadov, po podatkih ruskega poveljstva naj bi jih bilo včeraj kar dvaindvajset.

ESTONIJA / NASPROTUJOČA SI MNENJA MEDNARODNIH STROKOVNJAKOV

Navzgor ali navzdol, to je zdaj vprašanje

Nekateri statistični podatki prikazujejo gospodarsko rast te baltiške države, drugi pa prepričujejo, da gre za stagnacijo

TALIN - Velike razvojne spremembe v Estoniji, kjer si utira pot tržno gospodarstvo, porajajo oblastem nasprotujoče si misli o stanju v narodnem gospodarstvu. Niso si namreč enotni, ali gre za rast ali stagnacijo gospodarstva. Statistični urad te baltiške države pravi, da se je bruto družbeni proizvod (BDP) v letu 1994 zmanjšal za 3, 2 odstotka, Estonska centralna banka in Svetovna banka pa trdita, da se je bruto družbeni proizvod povečal za pet odstotkov. Ministrstvo za gospodarstvo pa meni, da je resnica o stanju BDP neke na sredi.

»Statistični uradi ne morejo beležiti strukturnih sprememb s takšno naglico, kot se te v gospodarstvu dejansko odvijajo,« pravi Signe Ratso, uslužbenka ministrstva za gospodarstvo. Pravi, da statistični podatki niso zajeli čisto vsega, kar so ustvarili posamezni gospo-

darski sektori. »Kadar se po večer poraba energije, kar se je pri nas dejansko tudi zgodilo, ne moremo govoriti o padcu ali stagnaciji v gospodarstvu. Ministrstvo za gospodarstvo je ocenilo, da je rast BDP v preteklem letu znašala le nekaj odstotkov.« Tako kot njeni baltiski so-

sedi, Litva in Latvija, je po hitela s privatizacijo državnih podjetij, ustanavljanjem komercialnih bank in oblikovanjem svoje lastne denarne enote - estonske krone, s čimer je želela pospešiti nastajanje tržnega gospodarstva. Stevilni zahodni strokovnjaki menijo, da se Estonija nahaja v obdobju obnove gospodarstva.

Tudi urad za statistiko se ubada s problemi izračunavanja bruto družbenega proizvoda - gospodarsko rast v letu 1994 je ocenil na 4, 7 odstotka. Centralna banka meni, da ocena statističnega urada ne odraža dejanskega stanja v gospodarstvu, ker

ne vključuje številnih dejavnikov: potrošnje, dohodkov in podatkov o proizvodnji. Toda statistični urad meni, da njihovo zajemanje podatkov odraža dejansko stanje gospodarstva, in trdi, da je padec BDP povsem normalen in realen. Razlika med napovedima BDP za leto 1994, ki sta ju podala Mednarodni denarni sklad (-MDS) in statistični urad, je nastala zaradi neustreznega zbiranja podatkov.

»Velik del gospodarskih dejavnosti v statističnih poročilih ni zajet,« pravi Basil Zavoić, uslužbenec Mednarodnega denarnega sklada, in dodaja: »Vsa podjetja

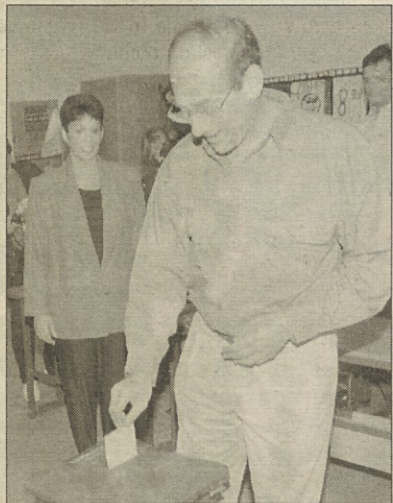
ne predložijo podatkov o preteklem poslovanju, obenem pa je zbiranje podatkov neustrezno in zato statistična poročila ne odražajo dejanskega stanja.« Poročila statističnega urada temeljijo na predhodnih statističnih metodah in poročilih, ki jih morajo predložiti podjetja. Končna številka bruto družbenega proizvoda za leto 1994 bo objavljena v letnem poročilu konec leta in po analizi dodatnih podatkov. Popravki končne številke BDP se bodo verjetno nanašali na deleže posameznih sektorjev gospodarstva.

Tamru Tammer, Reuter

POGOVOR Z JERUZALEMSKIM ŽUPANOM

Tu veljajo izraelski zakoni in ne odločitve OZN

ARMIN WERTZ, FRANKFURTER RUNDSCHAU

Ehud Olmert se je rodil leta 1945 kot sin ruskih priseljencev na kmetiji v bližini Netanja. Na hebrejski univerzi v Jeruzalemu je studiral psihologijo, filozofijo in pravo. V vladah Jicaka Samira je bil minister za manjšine in minister za zdravstvo. Pred poldrugim letom je nasledil dolgoletnega župana Jeruzalema Teddyja Kolleka. Z Olmertom, sedanjim županom Jeruzalema, se je pogovarjal dopisnik časopisa Frankfurter Rundschau Armin Wertz.

Gospod Olmert, zakaj se kot župan Jeruzalema različno obnašate do Arabcev in Židov?

Svet mora dojeti nekaj osnovnih dejstev. Žal je bil Jeruzalem kar 19 let razdeljen na dva dela. Moram pa dodati, da je bilo mesto v tri tisoč letih židovske, torej hkrati tudi svoje zgodovine, razdeljeno le 19 let.

Palestinci morajo, če ne želijo izgubiti pravice do stalnega prebivališča, ostati v Jeruzalemu, Židje pa lahko odidejo in se nato spet vrnejo.

Ne morete primerjati položaja Arabca s položajem Žida. Izrael je židovska država. Tako so ZN sklenili pred 47 leti. Obstaja le zakon, ki določa vračanje Židov v Izrael, ne pa zakon za vračanje tistih, ki niso Židje. Takšen je pač zakon. Do vseh državljanskih Izraela - to vsaj poskušamo - se obnašamo enako. Če želi Arabec živeti v Jeruzalemu, naj pač zaprosi za izraelsko državljanstvo.

Predstavniki PLO v Jeruzalemu Fajsal Huseini je pred kratkim zahteval vrnitev arabske lastnine v zahodnem delu mesta.

Ne obstaja prav nič, kar bi lahko označili za »arabsko lastnino« in prav tako se nisem naletel na kakšno arabsko upravno enoto, ki bi imela kakršne koli upravljene zahteve. Seveda se lahko pogovarjamo o individualni lastnini. V Izraelu imamo poseben zakon o zapuščenih lastninah, ki določa, da vsa lastnina, ki jo so Arabci zapustili po letu 1948, preide v last države.

Huseini je očitno odprl zelo kocljivo temo, saj v Izraelu vprašanje t. i. »resnično odsotnih« in »prisotnih odsotnih« dobiva že prav smešne razsežnosti.

Huseini sploh nima nobenega uradnega statusa. Spregledal sem pa njegove namere. Ne bi bil presenečen, če bi Fajsal nato zahteval tudi lastnino v Jafi, Haifi, Ramli ali Gali-leji. Njegove poteze so gotovo del širše strategije. Zaradi tega si ne delam nobenih skrbi, saj je vse odvisno le od izraelske vlade. Močno pa me skrbi njena nemoc.

V vzhodnem Jeruzalemu imajo Palestinci svojo »hišo orient«, trgovske zbornice, knjižnice in muslimanska svetišča. Ali naj vse to kar tako zapustijo?

Palestinska uprava se vmešava v vzhodnem Jeruzalemu v vsa področja javnega življenja. Ze njihova prisotnost v vzhodnem Jeruzalemu je kršitev mirovnih dogovorov. Tukaj nimajo kaj iskati. Policija bi morala na ukaz izraelske vlade »hišo orient« in bi morala prepričati tudi dejavnost palestinskih varnostnih sil. Toda zaradi strahu pred protesti ne ukrene ničesar.

Ce pravilno razumem resolucijo ZN št. 181, ki je bila osnova za ustanovitev države Izrael, potem Palestinci tukaj nimajo ne več, pa tudi ne manj pravic kot Izraelci?

Jeruzalem je del Izraela. Zato tukaj veljajo izraelski zakoni in ne odločitve, ki so jih ZN sprejeli pred 48 leti.

Izrael se je glede vprašanja mej že dogo-

voril z Jordanijo, z ostalimi sosedami pa bo kmalu pričel pogajanja o tem.

Dogovori o premirju so spremenili status Jeruzalema, ker je Jordanija razdelila mesto na dva dela brez predhodnega dogovora z mednarodno skupnostjo.

...in Izrael je zasedel Zahodni breg.

Jeruzalem od leta 1967 ni več razdeljen. Nikoli ni bila sprejeta resolucija, ki bi Palestincem dovoljevala, da se priselijo v Izrael. Ker je Jeruzalem del Izraela, Palestinci nimajo pravice, da ga zahtevajo zase.

S tem zanikate vse mednarodne zakone, ki se nanašajo na Jeruzalem.

Ne obstaja noben mednarodni zakon, po katerem bi vzhodni Jeruzalem pripadal kaki drugi državi.

Za zahodni Jeruzalem velja enako.

Jeruzalem je del Izraela in zato veljajo nati zakoni in ne zakoni koga drugega. Izrael ni podpisal nobenega mednarodnega sporazuma, ki bi kateri koli del Jeruzalema priznal kot del neke druge države.

Kje naj bi po vašem mnenju potekala dokončna meja Jeruzalema in kaksno velikost mesta si vi predstavljate?

Jeruzalem se mora razširiti na vzhod do Kfar Adumima, proti severu do Ramalaha in na zahod do Givata Zeva. Govorim torej o

območju, ki je le malo večje od sedanjega.

Zakaj ste rekli, Jeruzalem se mora razširiti?

Ker je to pač naravna rast mesta. Zelo veliko energije smo vložili v načrtovanje mesta in pri tem smo upoštevali tudi izgradnjo stanovanj za arabsko prebivalstvo. Drugo vprašanje je, zakaj Arabci ne zaprosijo za gradbeno dovoljenja? Prvic: Arabci že po tradiciji gradijo le enonadstropne hiše. Nikakor nečejo stanovati v stanovanjskih blokih. Drugi: večina arabske zemlje je v lasti malostevilnih bogatašev. Arabci ne poznajo smotrnega izkoriščanja zemlje. Tretji: nikoli ne zaprosijo za gradbeno dovoljenja, saj upoštevajo nekakšno navodila Fajsala Huseina, ki je mnenja, da bi na ta način hkrati priznavali izraelsko mestno upravo.

Arabci ne zaprosijo za gradbeno dovoljenja le zato, ker dobro vedo, da jih ne bodo dobili.

Ne govorite mi taknih neumnosti. V ta namen sem celo imenoval arabsko govoreče sodelavce, ki skrbijo za potrebe arabskega dela prebivalstva in jim na ta način olajšajo birokratsko pot do gradbenega dovoljenja. In če v kakšnem primeru pride do težav, se naj javijo v moji pisarni, kjer bom osebno poskrbel za zadevo.

BOSNA IN HERCEGOVINA

V srbske roke je padla tudi Žepa

Kohl in Jelcin za mirno reševanje krize

SARAJEVO, ZAGREB, MOSKVA (dpa) - Po več dnevih hudih bojov je včeraj v roke bosanskih Srbov padla tudi muslimanska enklava Žepa. Po podatkih Unproforja so Srbi takoj po zavzetju začeli s šestdesetimi avtobusi iz enklave »evakuirati« približno 15 tisoč civilistov, medtem ko so moške, sposobne za boj - tako kot že v Srebrenici - odpeljali na zasilanje.

Bosanski predsednik Alija Izetbegović je zanikal vesti o padcu Zepe in zatrdil, da je se vedno pod nadzorom muslimanskih vojakov. Priznal je le, da je privolil v evakuacijo civilistov. Pregnance bodo Srbi odpeljali na frontno crto, do kraja Kladan, od tam pa jih bodo napotili proti taborišču pri Zenici. Mednarodne človekoljubne organizacije tam že pripravljajo vse potrebno za

sprejem približno 20 tisoč pregnancev.

Srbi nadaljujejo ofenzivo tudi na zahodu BiH. Kot je poročal Unprofor, so Srbi, ki prodirajo iz kninske krajine, zavzeli že velik del ozemlja. V napadih uporabljajo tudi tanke, težko topništvo in rakete krajšega doseg. O spopadih med srbskimi in muslimanskimi silami poročajo tudi s hribovja Treskavice, južno od Sarajeva.

Na bosansko prestolnico so tudi včeraj padale srbske granate in ranile več oseb. En izstrelek je padel pred poslopje bosanskega predsedstva, prav ko se je pri predsedniku Izetbegoviću mudil posebni odposlanec EU Carl Bildt.

Ruski predsednik Boris Jelcin in nemški kancler Helmut Kohl sta se včeraj v telefonskem pogovoru vnovič zavzela za politično reševanje krize v Bosni. Največ pozornosti pa sta namenila današnji konferenci obrambnih in zunanjih ministrov petih držav članic skupine za stike o razmerah v Bosni, ki bo potekala v Londonu.

V Tuzlo se prebijajo še zadnji preživeli Muslimani iz Srebrenice (Telefoto: AP)

PORTRET

Fikret Abdić, mož, ki se ne izogiba izzivom

Fikret Abdić, 56-letni poslovnež, muslimanski vodja secesionistične regije Bihaća, si je v obdobju nekdanje Jugoslavije na tem območju zgradil svoj živilskoprehrambeni imperij. Kot poglavitni delodajalec na tem območju in komunistični funkcionar je bil zaradi poverljivosti in zlorab zaprt več kot dve leti. Je nekdanji član kolektivnega bosanskega predsedstva, ki je 23. septembra 1993 razglasil ustanovitev »avtonomne province zahodne Bosne«, katere predsednik je tudi postal. Podpisal je separatne mirovne sporazume tako s Hrvaško kot Beogradom in voditelji bosanskih Srbov. Potem ko je bosanska vojska avgusta 1994 znova zavzela večino ozemlja v bihaškem žepu, se je iz Velike Kladuse, svojega oporišča na SZ bihaske enklave, pridružil srbski protiofenzivi.

AVSTRIJA

Dojeti razsežnosti konflikta

Dunajski etnografski muzej je pripravil razstavo o Bosni pred vojno

DUNAJ - »Kakor pravkar zorano polje, na katerem brstijo zeleni poganjki zadnje setve, se nam pokaze dežela, ki jo zelimo prepresti. Marljivo in svobodni ljudje nam pridejo nasproti iz vseh krajev Bosne.« To, kar so avstrijski etnologi pred sto leti oboževali in dojemali idilično, je danes bojišče. Bosna med okupacijo in atentatom, je naslov razstave, ki bo v dunajskem etnografskem muzeju na ogled do konca septembra letos. Približno tisoč eksponatov prica o vsakdanjem življenju, religiji in ljudskih običajih dežele v vojni. Dežela, ki jo prikazuje dunajska razstava se razprostira med Dinarskim gorstvom na jugu in reko Savo na severu, se na začetku tega stoletja pa je pripadala Avstro-Ogrski monarhiji. S tragedijo, ki se trenutno dogaja v Bosni, razstava nima in ne imeti povezave. Namen razstavljavcev je opozoriti na zapletene zgodovinske in etnološke razlike v tej balkanski deželi.

Upravnik muzeja Franz Grieshofer je prepričan, da samo na ta način lahko obiskovalci dojemajo razsežnosti bosanskega spora. To pa je osnovna značilnost razstave, po kateri se razstava dunajskega etnološkega muzeja razlikuje od drugih razstav o Bosni. Z bogato opremljenimi in natančnimi zemljevidi so etnologi doku-

mentirali etnične premike na Balkanu od berlinskega kongresa (1878) naprej. Takrat je Bosna prišla pod avstrijsko upravo, ki si jo je morala monarhija krvavo priboriti. »Bosnjaki so bili takrat muslimanski sovražniki monarhije, ki jim je bil ljubi otomanski imperij kot habsburška monarhija,« pravi Grieshofer.

Posebej nazorno nam razstava pokaže, kakšen je pomen različnih religij na Balkanu in kako je do spleta religij sploh prišlo. Pravoslavni Srbi, katoliški Hrvatje in muslimanski Bosanci, tako bo vsaj obiskovalec ugotovil na svojem sprehodu skozi razstavne sobane, svoje nacionalne pripadnosti niso razvili s pomočjo iste kulture ali jezika, ampak prek konfesionalne pripadnosti. Religiozne razlike, kot nam kažejo številni primeri, se na Balkanu se zmeraj kažejo v načinu oblačenja, obliki in uporabi nakita kakor tudi v ljudskih običajih različnih narodov. Za steklenimi vetrinami na Dunaju so drug poleg drugega razstavljeni sandali, kakršne so nosili katoliki, konicaste in pisane srbske opanke ter pletene muslimanske gamaše, ki jih muslimanke pletejo še danes v taboriščih in begunskih centrih, da bi se »malo razstresle,« pravi Grieshofer.

Nicola de Paoli, dpa

V OZADJU

Raznolikost stališč skupine za stike pred londonsko konferenco

LONDON (dpa) - V britanski prestolnici se bodo danes na posebni konferenci sesli zunanji in obrambni ministri petih držav članic skupine za stike. Na srečanju, ki se ga bo udeležil tudi generalni sekretar ZN Butros Gali, naj bi izdelali skupno strategijo za ustavitev osvajalnega pohoda bosanskih Srbov na območja pod varstvom ZN. Kakšna so stališča posameznih držav udeleženk konference:

Velika Britanija je doslej zavirala delo skupine za stike. Pariz zato Londonu očita, da je njegova politika do Srbov preveč mila. V Bosni je namesčeno več kot tri tisoč britanskih pripadnikov mirovnih sil ZN, njihova glavna naloga pa je varovanje Gorazda. London se je najverjetneje zaradi ofenzive bosanskih Srbov proti muslimanskim enklavam odpovedal dosedanjim pragmatični zadržanosti in začel zagovarjati agresivnejše stališče. Britanci so za resitev Gorazda celo pripravljali sodelovati pri odločnejših letalskih napadih zveze Nato na srbske položaje. Novi napadi Nata naj ne bi bili samo »piki insektov«, temveč resni vojaški spopad s Srbi, se je izvedelo iz Londona. Predlog ameriškega kongresa za odpravo embarga na uvoz orožja za bosanske Muslimane v Londonu ocenjujejo kot »katastrofo«.

Francija je pobudnica londonske konference. Za Pariz je namreč nesprejemljivo, da modre celade v Bosni samo opazujejo pregon civilistov in tako postajajo srbske zaveznice. Premier Alain Juppé je predlagal, da bi v Gorazde odpotislali se približno tri tisoč britanskih in francoskih vojakov. Juppé je ZDA, od katerih Francija pričakuje, da bodo nudile podporo iz zraka in helikopterje za prevoz vojakov, obtožil prevelike zadržanosti. Od današnje konference Pariz pričakuje »jasnejšo politično opredelitev« o tem, kako naj bi preprečili srbske napade na varovana območja ZN v Bosni.

Za Nemčijo je konferenca zadnji poskus velesil, da bi preprečile umik mirovnih sil ZN iz Bosne. Če konferenca Srbom ne bo poslala odločnega in jasnega svarila, so dnevi modrim celadam v Bosni steti, meni Bonn. Nemski zunanji minister Klaus Kinkel se zavzema za obrambo preostalih muslimanskih enklav. Nemčija, ki iz zgodovinskih razlogov ZN v Bosni ponuja le minimalno vojaško podporo, bo poskušala v Londonu sogovornike prisiliti k dogovoru o varovanju Sarajeva. Bonn se boji, da »bo umik Unproforja vodil v balkansko vojno z nepredvidljivimi posledicami«.

Tudi ZDA nasprotujejo umiku Unproforja iz Bosne. Washington za nadaljnje korake v zvezi z reševanjem krize v BiH zahteva soglasje Evrope. ZDA se zavzemajo za »agresivne« letalske napade na srbske položaje in varovanje varnostnih območij, predvsem Gorazda in Sarajeva. Če bodo zaveznice izdelale prepričljiv vojaški načrt, so ZDA pripravljene francoske vojske enot za hitro posredovanje s helikopterji prepeljati v Gorazde. Kopenske sile pa bodo ZDA namenile samo za varovanje umika modrih celad iz BiH. Ameriški kongres si kljub nasprotovanju Bele hiše prizadeva za enostransko odpravo embarga na uvoz orožja Muslimanom, vendar naj bi senator Robert Dole, vodja republikanske večine v kongresu, na prošnjo predsednika Billa Clintona glasovanje o tem preložil.

Rusija odločno zavrača francoski predlog o omejenih vojaških akcijah v Bosni. Moskva nasprotuje tudi odpravi embarga proti Muslimanom. Ruski diplomati se se vedno zavzemajo za politično rešitev balkanske krize. »V Londonu pričakujemo težavne in neprijetne pogovore,« je dejal neki ruski diplomat. Vendar je Moskva Srbe opozorila, da bi lahko osvojitve muslimanskih enklav postala Pirova zmaga.

MAKEDONIJA / MEDNARODNE CESTNE POVEZAVE

Zbliževanje Aten in Tirane lahko izloči Skopje

Grčija in Albanija načrtujeta glavno prometnico med južno Evropo in Bližnjim vzhodom

SKOPJE - Makedonsko javnost vznemirja gospodarsko zblizevanje Albanije in Grčije, saj načrtujeta skupno gradnjo avtoceste, ki bi utegnili nadomestiti ambiciozen in za Makedonijo nujno potreben cestni koridor med vzhodom in zahodom. Za približno sto kilometrov poti od Chafasana, prehoda čez makedonsko-albansko mejo, do glavnega mesta Tirane boste tudi z najboljšim avtomobilom zaradi hudo razdrapane ceste, ozkih mostov in velikanske gneče, ki povzroca zastoje, porabili več kot tri ure vožnje. Za prometno smer proti albanskemu primorju in tamkajšnjim jadranskim pristaniscem je makedonsko gospodarstvo zelo zainteresirano. Vendar pa je cesta polna vozil, kar pomeni, da so tamkajšnje pristaniške zmogljivosti se bolj oddaljene, predvsem pa drage.

Ker pa je v vsaki ne-sreči tudi nekaj sreče, je bila Makedonija po nasilnih zaporih svoje južne in severne meje zaradi uvedbe mednarodnih sankcij proti Jugoslaviji in enostransko razglasenega embarga Grčije prisiljena odkriti tudi svoj zahod in vzhod.

Tako si je v sosednji Bolgariji in Albaniji poi-

skala svoje morsko okno v svet. Ta pristanišča pa so žal zelo neekonomična, saj doslej do njih niso vodile prometnice, s pomočjo katerih bi lahko Makedonija izrabila geografske prednosti. Kljub temu je Makedonija prisiljena napotiti dobršen del svojega tovora proti bolgarskim in albanskim dokom, predv-

sem proti Dracu na jadranski in Burgasu na crnomorski obali.

Predrugacen makedonski zorni kot, s katerim gleda na svoj zemljepisni položaj, pa je precej podoben tudi evropskemu. Vojna na ozemlju nekdanje Jugoslavije je povsem zaprla najkrajše kopenske poti, ki so Evropo povezovala z Bližnjim in Srednjim vzhodom. Izkazalo se je, da bi bila smer, ki bi vodila prek Albanije, Makedonije, Bolgarije, Turčije in se naprej v osrčje Azije, najkrajši koridor, po katerem bi bila južna Evropa povezana z Bližnjim vzhodom.

To prihodno prometnico so v vseh tukajšnjih načrtih, pa tudi v načrtih sosednjih držav, poimenovali koridor vzhod-zahod in ustanovili vrsto meddržavnih

strokovnih skupin za pripravo idejnega načrta. Pri vsem tem pa vidijo svojo korist tudi evropske finančne ustanove, ki že zdaj radodarno ponujajo ugodne posojilne aranžmaje.

Takšna prometnica bi imela neprecenljiv pomen predvsem za Makedonijo, ki bi se končno osvobodila svoje mrtve prometne vertikale sever-jug, edine, ki jo je doslej dopuščala in opredeljevala njena razvojna filozofija.

Makedonske gospodarstvenike pa v tem vročem poletju precej skrbi nenavadno grško-albansko zblizevanje na gospodarskem področju. Po lanskoletni krizi medsebojnih odnosov - v kateri so Atene zoper Tirano uporabile zelo pestro pahljaco pritiskov; od diplomatskih

ovadb in pravih safarijev na albanske ekonomske migrante do preletov grških vojaških letal - sta se zdaj obe strani tako zblížali, da načrtujeta skupni, vzporedni projekt cestne povezave.

Gre za prometno smer, ki naj bi povezovala južna albanska mesta z grškimi na otrantski obali, odcep te ceste pa bi vodil v notranjost Grčije in se naprej proti Mali Aziji. Očitno bi bila to najhitrejša in najcenejša povezava Italije, se pravi južne Evrope, z Bližnjim vzhodom. Posebno skrb zbujajo dejstva, da je ta načrt že potrdila skupna grško-albanska komisija za ceste in da naj bi najpoznejše do leta 1999 nekatera grska podjetja že začela s pripravljalnimi deli.

Budo Vukobrat, AIM

NOVICE

Francija lahko jedrske poskuse opravlja tudi doma

PARIZ (dpa) - Francija bi jedrske poskuse lahko izvajala tudi doma, je v sredo po uradnem sporočilu na zaprti parlamentarni seji izjavil direktor francoskega urada za jedrsko orožje Jacques Bouchard, ki je zadolžen za uporabo tega orožja v vojaške namene. Možnosti območja v Tihem oceanu, ki naj bi bilo namenjeno za jedrske poskuse, po njegovih besedah se niso izčrpale. Doslej so malo izkoristili predvsem atol Fangataufa, ki se nahaja v bližini atola Mururoa v Južnem morju.

Ustavili reaktor v JE Zaporozje

MOSKVA (AFP) - V največji ukrajinski jedrski elektrarni Zaporozje, ki je tudi ena največjih v Evropi, so v noci s srede na četrtek zaradi nepravilnega delovanja črpalke ustavili drugi reaktor. Iz Zaporozja so sporočili, da niso opazili uhajanja radioaktivnih snovi.

Tudi letos ribiška vojna v Biskajskem zalivu?

RENNES (AFP) - Združenje francoskih morskih ribičev (-CNPM) je v sredo od podobnega španskega združenja zahtevalo, naj »pomiri svoje duhove«. V ponedeljek se je namreč približno petnajst španskih ribiških ladij zoperstavilo francoski ladiji Esperanza II, ki lovi z mrežami. Čeprav je bila Esperanza II tedaj v francoskih vodah, so španski ribiči uničili del njene opreme. V sporočilu španskim kolegom so Francozi zapisali, da so redni pregledi ladijskega tovora na morju in kopnem povsem v soglasju z uredbami Evropske unije. Zaradi narasčajočih napetosti med španskimi in francoskimi ribiči v Biskajskem zalivu CNPM poziva južne sosedo, naj pomirijo razburjene ribice, poleg tega pa naj jih poducijo o tem, kakšni so zakonski predpisi petnajsterice. Neobveščenost utegne biti razlog za nove težave, so zapisali francoski ribiči. Julija lani se je med francoskimi in španskimi ribiči tun vnela prava vojna, saj so Španci Francozom odrekli pravico ribolova z mrežami.

FRANCIJA / POLITIKA DO TUJCEV

Zairčane v verige, na letalo in domov!

Izgon ilegalnih priseljencev je v nacionalnem interesu Francije, trdi premier Juppé

PARIZ - Francija je kljub ostrim protestom borcev za človekove pravice izgnala 43 ilegalnih priseljencev iz Zaira. Francoski notranji minister Jean-Louis Debré je izjavil, da so po trije izgnanci v Francijo prisli iz Belgije in Nizozemske, eden pa iz Nemčije. Zagotovil je, da je izgon potekal v skladu z zakonom in osnovnimi humanitarnimi načeli. Francoski minister je zavrnil vse obtožbe, da se je vlada za ta ukrep odločila samo zaradi pritiskov desničarskega politika Le Pena, ki grozi z izgonom treh milijonov tujcev.

Izgnanci, med katerimi sta bili dve ženski in stiri otroci, so včeraj prispeli na letališče Kinsasa, ki je 25 kilometrov oddaljeno od mesta. Kot poročajo letalski uslužbenci, nekateri niso imeli niti denarja, da bi se lahko zapeljali v

mesto, tako da so jim morali pomagati drugi. Francoska televizija je predvajala pretresljive posnetke s pariskega letališča Roissy, ko je policija peljala na letalo uklenjene priseljence. Predstavnik Mednarodne zveze za za-

ščito človekovih pravic je za francoski radio povedal, da je nesprejemljivo, da francoske oblasti ne dovolijo pregledati obsojence, na temelju katere so bili Zairčani izgnani. Vse se je začelo z rezervacijo letalskih kart, potem pa so letalo preprosto napolnili v nenavadnih okoliščinah, se čudijo borci za človekove pravice.

Nova francoska konservativna vlada je v komaj dveh mesecih svoje vladavine izgnala že dve skupini Romunov. Predsednik vlade Alain Juppé se je postavil v bran zadnje po-

teze notranjega ministva in napovedal, da bo njegova vlada nadaljevala politiko izgonov ilegalnih priseljencev, ker je to v nacionalnem interesu Francije.

V Franciji je vprašanje priseljencev najbolj pereče, ne samo zato, ker je povezano z odkritim rasizmom, temveč tudi zaradi domnev policije, da je poleg starih milijonov legalnih priseljencev vsaj se milijon ilegalnih, skupaj pa tuji državljani predstavljajo približno desetino francoskega prebivalstva.

Lee Yanowitch, Reuter

JAPONSKA

Francija naj odneha!

TOKIO - Japonska je v četrtek odločno protestirala proti francoski obnovitvi jedrskih poskusov v Tihem oceanu. Francoskega veleposlanika so poklicali naravnost v urad ministrskega predsednika. Japonska poteza naj bi bila pomembna predvsem zaradi načina, in ne toliko zaradi vsebine protesta. Vladni protest navadno poteka tako, da veleposlanika pokličejo v zunanje ministrstvo, kjer ga sprejme manj pomemben uradnik.

Državni sekretar Kozo Igarasi je francoskega veleposlanika Jean-Bernarda Ouvrieuja poklical k sebi in mu izročil uradno zahtevo vlade, naj Francija ustavi jedrske poskuse. »Japonska bo s pomočjo regionalnega foruma Zveze jugovzhodnih azijskih držav (Asean) izkoristila vsako priložnost za pritisk na Francijo, dokler ta ne bo preklicala odločitve o obnovitvi jedrskih poskusov,« je Igarasi izjavil po srečanju.

»Ta odločitev je obžalovanja vredna in zaradi nje bo svet izgubil zaupanje v velja-

vnost Pogodbe o nesirjenju jedrskega orožja (NPT). Tako kot druge države tudi Japonska upa, da bo Francija že zaradi časti odločitve odstopila.« Francija je skupaj z Japonsko povabljen na letni regionalni forum Aseana, ki bo potekal od 1. do 3. avgusta v Bruneju.

Forum je najpomembnejša regionalna konferenca o varnostnih zadevah, v katere so vpletene države članice Aseana ter druge države, med njimi Japonska, Avstralija, Francija in ZDA.

Paul Eckert, Reuter

SREČANJE EU - ZALIVSKI SVET ZA SODELOVANJE

Preko Granade iz Zaliva v Evropo

Bruselj še ne bo kmalu sprejel energetskega davka

GRANADA (Reuter, dpa) - Na jugu Spanije v mestu Granada so se sesli zunanji ministri Spanije, Italije in Francije kot predstavniki EU ter zunanji ministri Bahrajna, Omana in Savdske Arabije, ki so predstavljali šest članic Zalivskega sveta za sodelovanje.

Tema pogovorov med ministri so bile poleg vojne v Bosni tudi trgovske vezi med državami. Skupini držav sta se hitro sporazumeli in izrazili

upanje, da se bo trgovinska menjava še naprej povečevala. Strinjali sta se, da je treba nadaljevati projekt proste trgovine med EU in zalivskimi državami, ki se je začel že leta 1988.

Kar petina naftnega izvoza iz držav Zalivskega sveta za sodelovanje je namenjena v države EU, zato so te države se bolj v skrbeh zaradi priporočila Evropske komisije, da bi uvedli posebne davke na vse naftne proizvode, s čimer bi zmanjšali njihovo porabo in posledično onesnaževanje okolja. Evropska trojka je arabskim gostom zagotovila, da ta predlog ni naperjen proti njihovim državam, poleg tega pa jim je

zagotovila, da energetskega davka ne bodo kmalu sprejeli.

Španski zunanji minister Solana je napovedal, da bo posebna delovna skupina preučila možnost razširitve trgovskih poti med evropskimi in zalivskimi državami do septembra, ko se bodo predstavniki vseh držav članic EU in držav Zalivskega sveta za sodelovanje sesli v New Yorku.

Na včerajšnjem srečanju v Granadi je Španija izrazila nenaklonjenost predlogu, da bi zalivske države posamično sodelovale na konferenci evropskih in sredozemskih držav, ki bo novembra v Barceloni.

Evropski ministri so visoke arabske goste sprejeli v veličastni palači Alhambra, ki je bila poslednja mavrska utrdba v Španiji in s tem simbol arabskega vladanja Pirenejem.

V OZADJU

Zalivski svet za sodelovanje

RIAD (dpa) - Prednostni cilj šestih naftnih držav Zalivskega kooperacijskega sveta (-GCC) - Savdske Arabije, Kuvajta, Bahrajna, Omana, Katarja in Združenih arabskih emirats - je osnove skupnega trga z enotno valuto po vzoru EU. Osrednji korak je poenotenje uvoznih carin v članicah, ki je pogoj za prostotrgovinski sporazum z EU. GCC s sedežem v Riadu, ustanovljen leta 1981, stremi k enotni varnostni in obrambni strategiji. Varnostni pakt, ki so ga doslej ratificirale štiri članice, naj bi skrbel tudi za boljše sodelovanje varnostnih sil v boju proti terorizmu ter trgovini z mamili in orožjem. V zadnjem času se posveča pospeševanju medarabske trgovine, privatizaciji in povečevanju raznovrstnosti ekonomije, v veliki meri povezane z nafto.

Z D A

Waco pod drobnogledom

BARBARA KRAMZAR

19. aprila 1993 so posebne ameriške policijske enote po skoraj dvomesečnem obleganju napadle posestvo verske sekte Davida Koresha v teksaskem mestecu Waco. Posestvo je zagorelo in v plamenih je umrlo na desetine ljudi, med njimi številni otroci. V »spomin« na tragedijo je dve leti kasneje nekdanji vojak Timothy McVeigh pred poslopje zveznih oblasti v Oklahoma-Cityju postavil tovrnjak, poln razstreliva. Umrlo je 167 ljudi, med njimi devetnajst otrok. Waco in Oklahoma, podobi skrajnega ameriškega sovražstva na eni strani in nenehnega dvoma o obnašanje zveznih oblasti na drugi, sta zdaj na ogled Washingtonu. Minili so trije dnevi od osmih, kolikor jih je zaslisanju o upravičenosti tako nepopustljivega obračuna z versko sekto »davidancev« namenil predstavniki dom, in podobe so presunljive.

Republikanci se vedno upajo, da bodo padale demokratske glave. Toda zaslisanja so pokazala tudi temno stran sekte. Stirinajstletna deklica je namreč pričala o spolnem izzivljanju voditelja sekte Davida Koresha.

Kiri Jewell je Koresh prvic povabil v svojo posteljo, ko je imela deset let. Voditelj verske sekte je spal tudi z večino drugih žensk in deklic v skupnosti, med njimi tudi s Kirijino mamo, ki je skupaj z osemdesetimi ljudmi umrla med napadom. Po prvem spolnem aktu je Koresh Kiri bral iz svetega pisma. Kadar se ni »ukvarjal« s svojimi »ženami«, je pridigal o koncu sveta. Koresh je bil prepričan, da bodo vsi pokončani v spopadu z zveznimi oblastmi, zato je vse svoje sile posvetil oboroževanju. Clane sekte je učil, naj v spopadu izvršijo samomor. Pokazal jim je, kako naj puško potisnejo v usta, da se bodo uspešno pokončili.

Verska sekta, kakršno je naslikala Kiri Jewell, med Američani ne bo sprožila vala obžalovanja. Poleg tega je v preiskavi o Wacu očitno sodelovala tudi vplivna Streška zveza (NRA), zakleta sovražnica Urada za tobak, alkohol in strelno orožje, kar bo se bolj pokvarilo zazeneli nestranskarški videz preiskave.

Verske sekte in druge skrajne organizacije niso samo nedolzne žrtve oblasti, kot skušajo dokazati republikanci. Toda zaslisanja razkrivajo tudi globino dileme ameriške družbe ob delovanju represivnih organov. Se najbolj mirni so ob vsem tem videti tisti člani Koresheve sekte, ki so preziveli Waco. Mnogi med njimi že dve leti potrpežljivo čakajo na vstajenje svojega učitelja.

ČEŠKO - POLJSKI ODNOSI (2)

Pločevinke češkega piva so hitro prazne

Vsak dan se povečuje število trgovin, delavnic in trgovcev ob mostu, ki povezuje Tesin in Cieszyn. Ko se Čehi sprehajajo ob meji, so obkroženi s poljskimi mladenci, ki žele prek meje preiti hotapiti češko pivo, in tako zaslužiti na račun visokih carin. Trenutno stanje je torej pisano na kožo prekupcevalcem, kajti pločevinke češkega piva se na poljski strani hitro praznijo.

Vendar nekatere oblike medsebojnega trgovanja med državama dobivajo pravo podobo. Primer česko-poljskega sodelovanja je obnavljanje letališča v Ostravi, ki so ga iz letališča, nekdanj namenjenega vojaškemu potrebam, preuredili v regionalno.

»Čehi in Poljaki začnejo sodelovati in to je odlična priložnost za medsebojno sodelovanje v prihodnosti,« pravi Jan Hoser, ki predava sociologijo na varšavski tehniški univerzi.

Neznosna teža zgodovine

Vendar je med obema narodoma se vedno prisotna zgodovina, ki je v nekaterih segmentih sporna. Ti sporni dogodki se nanasajo na leto 965, ko se je poljski princ Mieszko I. poročil s češko princeso. Njun sin Boleslav Hrabri je postal prvi kronani poljski kralj, njegov brat Boleslav III. pa je opravljal funkcijo češkega kralja.

Kasneje se je osramotil, ker je na pojedini umoril nekaj gostov. Čehi so ta izruba pripisali njegovi vročerkvni poljski nara-

vi. Odnos med narodoma se je poslabšal tudi v srednjem veku. Do posameznih lokalnih konfliktov je prihajalo predvsem na mejah obeh držav. Verska razlike pa so te spore zgolj stopnjevale. Prevladujoči poljski katoliki so imeli Čeha za heretike zaradi različnih protestantskih reform, zlasti tistih Jana Husa.

Ko sta državi po tristo letih habsburške monarhije in prvi svetovni vojni postali samostojni, je bila Češka ena od najbolj cvetočih evropskih držav, Poljska pa pretežno zaostala agrarna država. Po sklenitvi premirja sta se Praga in Varšava sprli zaradi delitve spornega območja Slezije. Spor so razrešili na pariški mirovni konferenci leta 1919 - meja med Poljsko in Česko je potekala skozi mesto Tesin.

Med drugo svetovno vojno sta bili Češka in poljska vlada na strani antante. Med njima so potekali celo pogovori o oblikovanju koalicije, ki pa se nikdar ni oblikovala. Večina današnjih česko-poljskih polemik se suče okoli obdobja nacizma in komunizma. Kar ena stran vidi kot uspeh, druga oceni kot neuspeh. Poljakom se zdi nenačrtno, da se Čehi med drugo svetovno vojno nikoli niso uprli. S posmehom radi dodajajo, da se je praska vstaja začela sele teden dni po Hitlerjevi smrti.

Čehi pa menijo, da je bilo poljsko vojskovanje proti tako močni vojski, kot je bila nemška, pogubno. »V drugi svetovni vojni

je padlo približno 360 tisoč Čehov, Poljakov pa šest milijonov,« pravi Bohumil Muron, župan mesta Tesin. »Čehi smo razumeli, da bojevanje z nemško vojsko ni smiselno. Včas pač ne moreš z glavo skozi zid!«

Čehi se niso uprli, ko je leta 1948 na oblast prišel komunizem, kar je tudi eden od očitkov s strani Poljske. Razen reformističnega gibanja pranske pomladi v šestdesetih letih je bila Čehoslovaška lojalni sovjetski satelit, medtem ko je Poljska izrazila svoje nestrinjanje tudi v najtemnejših dneh stalinizma.

Državi druga drugi očitata nezaveznost in izdajalstvo v obdobju komunizma. Čehi zamerijo Poljakom udeležbo v Varšavskem paktu, ki je leta 1968 posredoval v Pragi in zatrl gibanje českih reformističnih usmerjenih socialistov ter tako pahnil Čehoslovaško v dvajset let trajajočo represijo. Poljaki pa očitajo Čehom, da je njihov režim glasno obsodil sindikat Solidarnost in bil naklonjen sprejetju vojaškega zakona v letu 1981. Glede na zgoraj opisane zgodovinske dogodke ni čudno, da meja, ki si jo delita Češka in Poljska, ne izžareva pretiranega gostoljubja in občutka naklonjenosti.

Nadaljevanje jutri

KOLESARSTVO / 17. ETAPA TOURA SE JE KONČALA Z MNOŽIČNIM ŠPRINTOM

Že druga zmaga Nemca Zabela

Premagal Uzbeka Abdudžaparova in Italijana Colageja - Vročina izdala Francoza Marieja

Veliko ljudi na pogrebu Fabia Casartellija

Vec kot tisoč ljudi se je včeraj v Albeseju udeležilo pogreba nesrečnega kolesarja Fabia Casartellija, dobirnika zlate kolajne na olimpijskih igrah v Barceloni, ki je izgubil življenje na francoskem Touru. Med njimi je bilo mnogo znanih, se več pa neznanih obrazov.

V prepolni vaski cerkvi, ki je mogla sprejeti le del množice, je bilo med drugimi nekaj živih legend svetovnega kolesarstva, kot so Fiorenzo Magni, Felice Gimondi, Eddy Merckx (njegov sin Alex je bil Casartellijev tovariš v mostvu Motorola), organizacijo Toura pa sta predstavljala Bernard Hinalut in nekdanji smučarski as Jean Calude Killy.

Pogrebne svečanosti so se udeležili tudi predsednik Conija Mario Pescante in najvišji predstavniki italijanske kolesarske zveze, poleg teh pa tudi zastopstvo Casartellijevega mostva.

Fabio Casartelli zapusca zeno in dva meseca starega otroka, ki bi ga bili v isti cerkvi krstili po kolesarjevem povratku s Toura.

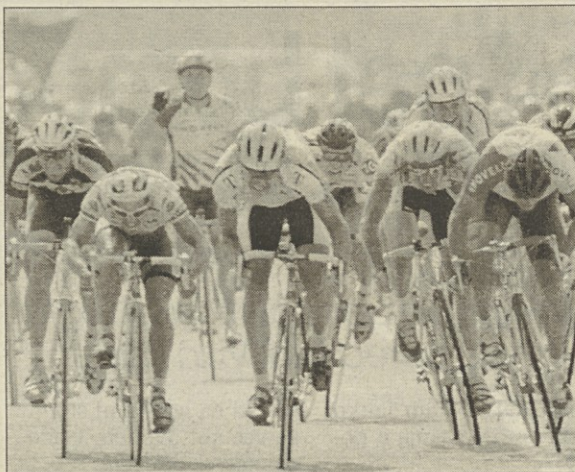
BORDEAUX - Zmagovalec 17. etape od Paua do Bordeauxa, dolge 246 kilometrov, je Nemec Erik Zabel, ki je bil v sprintu glavnine hitrejši od Uzbeka Džamolidina Abdudžaparova in Italijana Stefana Colageja. Zabel si je tako privozil drugo letošnjo zmago na Touru, prvo je dobil na sesti etapi v belgijskem Charleroiju.

Tudi včerajšnja etapa je kolesarje vodila po vročih celinskih cestah, temu primerna pa je bila tudi taktika tekmovalcev, ki so večino poti do cilja v Bordeauxu, ki ze sedemindesetih gosti etapni cilj, prevozili v skupini. Poraba vode za pitje in hlajenje v takšni etapi lahko znaša tudi do 25 litrov na tekmovalca, tako da so morali tudi avtomobili posameznih ekip na poti obnoviti zalogo plastičnih bidonov. Edini pobeg v etapi si je privoščil Francoz Thierry Marie in si po pol ure bega privozil prednost dveh minut in 46 sekund. Vendar pa je vročina 32-letnega Francoza, ki letos na Touru nastopa že enajstič, neusmiljeno zdelovala, tako da se je prednost pred zasledovalci vztrajno zmanjševala. Pomaglo mu ni niti »tusiiranje« z vodo iz klubskega avtomobila, tako da je kakih 25 kilometrov pred ciljem prednost znašala le se dobre pol minute. Trenutek rešnice je prišel 12 kilometrov pred ciljem, ko so Francoza dokončno ujeli, s krajšim pobegom pa je neuspešno poskušal tudi Italijan Marco Serpellini.

Tri kilometre pred ciljem sta iz glavnine usla kolesarja MG Technogyma Italijan Vanzella in Švcar Jaermann, vendar so ju po dobrem kilometru ujeli. Enako sta nato poskušala Danec Skibby in Italijan Poli, ki se jima je nato pridružil se Rus Jekimov, vendar jih je reka sprinterjev dvesto metrov pred ciljem preplavila, v sprintu pa je bil najhitrejši Nemec Zabel.

Danes je na sporedu 18. etapa od Montpon Ménéstérona do Limogesa, dolga 166,5 kilometra.

Rezultati: 1. Zabel (Nem - Telekom-ZG) 6:29.49, 2. Abdudžaparov (Uzb - Novell), 3. Colage (Ita - Telekom-ZG), 4. Lombardi (Ita - Polti), 5. Museeuw (Bel - Mapei

Množični šprint dobil Nemec Zabel (na sredini)

GB), 6. Sciandri (VB - MG Technogym), 7. Jalabert (Fra - ONCE), 8. Simon (Fra - Castorama), 9. Ferrigato (Ita - Telekom-ZG), 10. Cmil (Ukr - Lotto), 11. Andreu (ZDA - Motorola), 12. Serpellini (Ita - Lampre), 13. Aldag (Nem - Telekom-ZG), 14. Siboni (Ita - Carrera), 15. Riis (Denmark) Gewiss Ballan), 16. Ledanois (Fra - GAN), 17. Brochard (Fra - Festina), 18. Skibby (Dan - TVM), 19. Goncenkov (Ukr - Lampre), 20. Cenghialta (Ita - Gewiss Ballan) vsi v času zmagovalca.

Skupni vrstni red: 1.

Indurain (Spa - Banesto) 84:11.52, 2. Zülle (Svi - ONCE) +2.46, 3. Riis + 5.59, 4. Jalabert +6.26, 5. Gotti (Ita - Gewiss Ballan) +9.52, 6. Mauri (Spa - ONCE) +13.02, 7. Escartin (Spa - Mapei GB) +14.03, 8. Buenahora (Col - Kelme) +14.07, 9. Chiappucci (Ita - Carrera) +14.35, 10. Virenque (Fra - Festina) +14.54, 11. Rominger (Svi - Mapei GB) +15.41, 12. Madouas (Fra - Castorama) +17.22, 13. Pantani (Ita - Carrera) +20.54, 14. Lanfranchi (Ita - Brescialat) +23.01, 15. Mejia (Col - Motorola) +30.33. (JuM)

ATLETIKA / DREVI MITING V OSLO

Bo spet padel kakšen rekord?

Tekmovanje spada v okviru ciklusa »Golden Four«

OSLO - Danes so v Oslu na sporedu »Bislett Games«, prvi miting ciklusa »Golden Four«, v katerem so se Zürich, Bruselj in Berlin. Za tistega, ki bo v isti panogi zmagal na vseh starih mitingih, je pripravljenih 20 kilogramov zlata, zato ni čudno, da bo udeležba zelo kakovostna. Treba je omeniti, da sta si lani zlato nagrado razdelila Mike Powell in Colin Jackson.

Oba bosta tekmovala tudi danes, vendar pa v letošnji sezoni se zdalec nista upravičila svojega slovesa, zato je ponovitev uspeha milo rečeno dvomljiva. Kot vedno bo zelo zanimiva tekma na sto metrov, kjer bo skušal svoje letošnje presenetljive (9.91) izide potrditi Donovan Bailey. Mladi Kanadčan bo vsekakor moral upoštevati konkurenco Linforda Christieja in

Dennisa Mitchlla.

Michael Johnson se bo tokrat odpovedal poskusu rekorda na dvesto metrov in bo raje teklen na dvojni razdalji. Glede na zadnje rezultate bo pozornost gledalcev nedvomno pritegnilo tekmovalje v skoku v višino, kjer je prestol poškodovanega Javierja Sotomayorja (običajne težave z gležnjem) zamajal Bahamec Troy Kemp, ki je (edini) Kubanca letos že premagal. Truma Kenijcev se bo predstavila v dolgih tekih: najboljši pričakovan je nastop mladince Daniela Komena na pet tisoč metrov. Komen je letos že teklen 12:56.15!

Precej skromnejši bo na tem mitingu zenski delež. Dejstvo je, da je trenutno zelo malo zvezdnic, pa se tu si tak naziv marsikatera zasluži bolj zaradi telesnih kot atletskih carov.

NOGOMET / URUGVAJ.PRVI FINALIST COPE AMERICA

Brez gledalcev in igre

Polfinale domačih proti Kolumbiji si je ogledalo borih 28 tisoč gledalcev

Kolumbijec Rincon in Urugvajec Dorta v boju za žogo (AP)

MONTEVIDEO - Prvi finalist (drugi pa je ponočnjakom prav tako znan) Pokala Amerike je Urugvaj, ki je pred skoraj praznimi tribunami stadiona Centenario z 2:0 premagal Kolumbijo. 28 tisoč gledalcev za polfinalno tekmo je očitno premalo, temu primerno pa so tudi domači ljubljenci zaigrali precej medlo. V opravilo velja povedati, da je bil zaradi (resnejše?) poškodbe odsoten najboljši urugvajski igralec Daniel Fonseca, ki je došel z goli, se bolj pa z domiselnimi potezami, skoraj sam držal na površju urugvajsko vrsto.

Namesto Fonsece je zaigral Adinolfi, ki je nalogo odlično opravil, saj je dosegel prvi gol, vendar pa je večina drugih igralcev povsem odpovedala. Francescoli je pokazal vseh svojih 34 let in ni veliko teklen, obramba se je, kot veleva urugvajski tradicija, izkazala za počasno in neverjetno grobo (zrtev nestetih neznosti je bil predvsem Asprilla), tako da izgledi za finalno tekmo niso rožnati.

Prvi polčas je bil sila dolgocasen. Kolumbija je igrala svojo običajno igro z nestetimi podajami in vsakic, ko je zogo dobil Asprilla, edini nevarni igralec rumenih, je takoj nastopil ta ali oni urugvajski »mesar« s prekrskom. Urugvaju se je poznalo, da si ne sme privoščiti poraza. Treme so se znebili sele po голу Adinolfija, ki je Higuito prema-

gal po šestih minutah drugega dela: v gneči pred vrati je bil mladi napadalec najpriselnejši. Takoj za tem je imel lepo priložnost prav Faustino Asprilla, ki pa jo je zapravil. Kazen Urugvaja je bila bliskovita: Poyet je podal z desnega krila v sredino, kjer je bil Otero, ki je z lepim strelom dosegel svoj tretji zadetek za Pokal Amerike.

URUGVAJ: Alvez, Mendez, Herrera, Moas, Silva, Gutierrez, Dorta, Francescoli (Martinez), Poyet (Saralegui), Adinolfi (Abeijon), Otero.

KOLUMBIJA: Higuita, Cabrera, Bermudez, Mendoza, Santa (Cardona), Alvarez, Lozano, Valderrama, Rincon, Arboleda (Leon), Asprilla.

Medtem je svojo krivdo priznal perujski sodnik Alberto Tejeda, ki je na četrtfinalni tekmi med Argentino in Brazilijo priznal odločilni izenacujoci gol Brazilca Tulia, ki si je zogo pred tem očitno popravil z roko. »Se zdaj se pocutim slabo. V hotelu sem gledal počasni posnetek akcije in se zavedel, kako veliko napako sem storil. Oproščam se vsem.« Argentinci od tega ne bodo imeli nicesar, Brazilci pa mu bodo rade volje oprostil, vseeno pa je Tejeda po svoje junak: v Italiji so sodniki znani po tem, da svojih se tako dokazanih napak nikakor nočejo priznati. (D. K.)

NOVICE

Favoriti v četrtfinalu

STUTTGART - Po uspešnem nastopu v osmini finala teniskega turnirja v Stuttgartu z nagradnim skladom milijon dolarjev se je v četrtfinale uvrstil tudi prvi nosilec Avstrijec Thomas Muster. S 6:4 in 6:2 je premagal Nemca Bernd Karbacherja. Prva pa sta si vstop v četrtfinale zagotovila Sved Magnus Gustafsson in Spanec Tomas Carbonell. Gustafsson je v treh nizih premagal Urugvajca Marcela Filipinija, Carbonell pa rojaka Carlosa Costo.

Izidi osmine finala: Magnus Gustafsson (Sve) - Marcelo Filipini (Uru) 6:4, 1:6, 6:1; Tomas Carbonell (Spa) - Carlos Costa (Spa) 6:3, 6:2; Thomas Muster (Avt) - Bernd Karbacher (Nem) 6:4, 6:2; Alberto Costa (Spa) - Oscar Martinez (Spa) 6:2, 6:4; Carl-Uwe Steeb (Nem) - Marc-Kevin Gollner (Nem) 7:5, 6:2; Jan Apell (Sve) - Slava Dosedel (Ces) 6:3, 2:6, 6:3; Arnaud Boetsch (Fra) - Karel Novacek (Ces) 6:4, 5:7, 7:5; Sergi Bruguera (Spa) - Gilbert Schaller (Avt) 6:1, 6:1; pari četrtfinala: Muster - Carbonell, Bruguera - Steeb, Boetsch - Costa, Apell - Gustafsson.

Majica prodana za 4.650 dolarjev

ATLANTA - Majica z napisom »366« je bila v ponedeljek v Atlanti na dražbi prodana za 4.650 ameriških dolarjev. Mesto, ki organizira poletne olimpijske igre prihodnje leto, vsak dan na dražbi proda majico, na kateri je napis, koliko dni je se do začetka iger.

Doslej je akcija organizacijskemu komiteju iger že prinesla 223.000 dolarjev, najvišjo ceno pa je dosegla majica z napisom »500« - 26.000 dolarjev. Dražbo so tokrat spremljali tudi protesti. Približno 20 ljudi, nasprotnikov iger, je zahtevalo, da se denar namesto za igre porabi za reveže.

Afer v angleškem nogometu še ni konec

LONDON - Se sest angleskih nogometnih trenerjev, od tega kar četverica iz t. i. Premier League, je osumljenih, da so nelegalno služili pri prehodnih nogometsev iz kluba v klub. Podrobnosti bo pokazala preiskava, vse pa kaže, da gre za nadaljevanje afere »Graham«. Ta je bil obtožen, da je v času, ko je bil zaposlen pri londonskem Arsenalu, s prestopom dveh skandinavskih igralcev zaslužil več kot milijon mark. Čeprav je znesek vrnil klubu, ga je angleska nogometna zveza pred nekaj tedni kaznovala s prepovedjo dela v nogometu za dobo enega leta, Svetovna nogometna zveza (FIFA) pa je kazen potrdila.

Angleska nogometna zveza je že potrdila, da bo v vseh šestih novih primerih sprožena preiskava. »Pričakujemo poročila preiskovalne komisije. Te bomo najverjetneje dobili se pred startom novega prvenstva. Vse kršitve bodo strogo kaznovane,« je dejal predstavnik zveze David Davies.

Tudi v novih primerih gre v glavnem za prestop skandinavskih nogometsev v angleško ligo.

Grafova odpovedala Carlsbad in San Diego

HAMBURG - Prva dama svetovnega ženskega tenisa Nemka Steffi Graf je zaradi poškodbe hrbta odpovedala nastop na teniskih turnirjih v Carlsbadu in San Diegu.

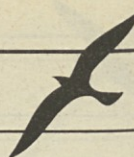
Ze pred tem je Grafova odpovedala sodelovanje nemski reprezentanci za polfinalno tekmo pokala Federation proti Španiji.

Pokop nosilcev v Washingtonu

WASHINGTON - Andre Agassi, prvi nosilec ATP teniskega turnirja Legg Mason Classic z nagradnim skladom 675.000 ameriških dolarjev v Washingtonu, je v drugem krogu izločil Francoza Rodolpha Gilberta 6:2, 6:2. Agassi, ki je ta turnir osvojil ze leta 1990 in 1991, ni pustil 140. igralcu na svetu Gilbertu nobene možnosti za prese-

nečenje. Francozu je stirikrat odvzel servis, osvojil 19 od 20 točk s prvim servisom in zmagal z 86-odstotnim izkupičkom točk. Agassi zadnje case ni v prevec dobri formi, saj od takrat, ko se je uvrstil na prvo mesto teniske računalniške lestvice pred tremi meseci in pol, ni osvojil nobenega turnirja. Znacilnost drugega kroga je bil velik izpad nosilcev, saj jih je izpadlo kar pet (Delaitre/7, Reneberg/8, Krickstein/9, Damm/12, Voinea/16).

Izidi 2. kroga: Andre Agassi (ZDA, 1) - Rodolphe Gilbert (Fra) 6:2, 6:2; Todd Martin (ZDA, 4) - Jordi Burillo (Spa) 6:3, 6:4; Jason Stoltenberg (Avs/5) - Derrick Rostagno (ZDA) 6:2, 6:4; Gianluca Pozzi (Ita) - Martin Damm (Ces, 12) 7:6 (7:4), 6:2; Michael Joyce (ZDA) - Jamie Morgan (Avs) 6:4, 7:6 (7:5); Byron Black (Zim, 14) - Nicolas Pereira (Ven) 6:2, 3:6, 6:3; Patrick Rafter (Avs) - Jonathan Stark (ZDA) 6:1, 6:4; Grant Stafford (Jar) - Richey Reneberg (ZDA, 8) 3:6, 6:4, 6:2; Mark Philippoussis (Avs) - Olivier Delaitre (Fra, 7) 6:3, 6:2; Mauricio Hadad (Kol) - Aaron Krickstein (ZDA, 9) 3:6, 6:1, 6:4; Paul Wekesa (Ken) - Adrian Voinea (Rom, 16) 6:4, 3:6, 7:6 (7:4); Cristiano Caratti (Ita) - Nuno Marques (Por) 6:2, 6:2; Pat Rafter (Avs) - Jonathan Stark (ZDA) 6:1, 6:4.

NOVICE

Trieste - Generali v vodstvu

CATANIA - Tretja etapa jadranskega Gira d'Italia je kar precej spremenila vrstni red skupne lestvice. Trieste - Generali, Bologna in Catania so kot prve tri prejadrale ciljno črto in tudi zasedle prva tri mesta na skupni lestvici.

Ugledna družba na Sestrieru

TURIN - Na atletskem mitingu na Sestrieru bo kot vsako leto nastopila vrsta odličnih atletov, predvsem sprinterjev in skakalcev, katerim nadmorska višina ustreza za doseganje dobrih rezultatov. Svojo udeležbo so za 29. julij i potrdili Christie, Regis in Jackson ter Powell, med ženskami pa Drechsler in Torrence.

Plačal bo Nardiello

LONDON - »Italijani so mi pokvarili najlepši dan moje kariere, ko so me v Rimu po osvojenem naslovu z zmago nad Galvanom zasuli z rasističnimi vzkliki, gnili sadjem in kovanci. Zdaj bo zato plačal Nardiello. Pravi, da je gladiator? Potemtakem bo to brutalen boj, kot da bi se v Koloseju borili pravi gladiatorji.« Te, za Nardiello nič kaj spodbudne besede je izustil angleški boksar Nigel Benn, ki se bo z italijanskim bokсарjem spoprijel za svetovni naslov supersrednje kategorije verzije WBC.

Gascoigne spet »single«?

LONDON - Spet preobrat v dokaj nemirnem ljubezenskem razmerju med Paulom Gascoigneom in Sheryl Kyle. Sheryl naj bi »Gazzo« pustila na cedi, ker se nogometaš ni stopil od sreče, ko je slisal, da je zarocenka noseča. Sicer pa sta se »zares« in po pisanju angleških tabloidov Gascoigne in Sheryl Kyle skregala že najmanj desetkrat, zato tudi novo premirje ni izključeno.

Dekani iz prve v peto ligo

LJUBLJANA - Dva nekdanja prvoligaša v prihodnji sezoni ne bosta igrala v 2. slovenski nogometni ligi, temveč sta padla kar v četrto oziroma peto ligo. To sta Jadran Dekani in Gaj Kočevje, ki nista izpolnjevala pogojev Nogometne Zveze Slovenije.

Cerisola srebn

BOLOGNA - Na DP v umetnostnem kotalkanju v Rastignanu (Bologna) so podelili prva dva naslova. V obveznih likih je med ženskami slavila Letizia Tinghi, med moškimi pa Daniele Tofani. Drugi je bil Tržacan Jollyja Francesco Cerisola.

NOGOMET / VELIKA EVFORIJA NA PREDSTAVITVI MILANA

»Spet bomo najmočnejši«

Weah bo ponoči strašil Baggia
Kmalu nared tudi Van Basten?

MILAN - »Vam lahko postavim vprašanje o politiki?«

»Prosim, to je tempelj, določene stvari sem ne spadajo.«

»Bo lažje zmagati prvenstvo ali dobiti skupno besedo z Oljko?«

»Govorimo o resnih stvareh, o Milanu. Da bi videli, v kakšnih rokah smo. Koliko komičnih prikazni.«

To je bil dialektični »dvo boj« med nekim novinarjem in Silviom Berlusconiem na včerajšnji predstavitvi Milana. Bivši premier je tako se enkrat dal vedeti, da je politika res njegov (trenutni?) konjček, Milan pa največja ali celo edina ljubezen. Berlusconi je v tempelji (Milanello, seveda) prišel skozi trume navijačev, ki so generalni stab Milana oblegali kot že dolgo ne. Znak, da vlada za letošnji Milan veliko navdušenja. In kako tudi ne: Savicevič, Roberto Baggio, Weah in, zakaj pa ne, se Van Basten. O okrevanju nizozemskega

asa, ki na igrišče ni stopil že več kot dve leti, vlada zmeren optimizem.

Berlusconi je predstavil vsakega igralca posebej in marsikdo je bil deležen nedolžne zbudljivke, ena pa se je »črnemu vitezu« tudi ponesrecila. Obrnil se je namreč k Baggiju, ki je sedel blizu Weaha in mu dejal: »Dali te bomo v sobo skupaj z njim, tako se boš ponoči ustrašil.«

Tako kot Vialli pri Juventusu je Berlusconi imel glavno besedo pri Milanu. Brzkone tudi zato, ker je za Milan v zadnjem letu imel vse manj casa. Tako je o Futreju dejal, da je zelo dober igralec, ki je po poškodbi spet nared, o Baggiju se to, da mu je Milan že dvoril, ko je bil pri Fiorentini, a da je tedaj posegel Agnelli, ki si je tedaj »Codina« izbral za svojega ljubljence, o Weahu, da je Milan z njim spet dobil orjaškega golgeterja, ki ga ni bilo več od časov Gullita in Van Bastna, pozabil pa ni

»Srečni« Berlusconi s svojima novima draguljema Baggijem in Weahjem (AP)

niti na Interjevega predsednika Morattija, katere mu je zazele vso srečo, ker mesto Milan pač potrebuje dve veliki ekipi. »To je Milan, ki hoče spet postati najmočnejša ekipa na svetu.« je pribil. Zato je tudi bilo malo odhodov, dosti nakupov in v blagajniškem obračunu 36 milijard izgube na kupo (prodajni) borzi. Cappello pa se je spomnil na svoje poreklo iz vinorodne okraja: »Vsak dela vino iz grozdja, ki ga pac ima: mi imamo sampanjca.« Na temo Savicevič-Baggio se trener iz Pierisa ni prenaljil.

Milanovi »evropski« zaslužki

Milan je kljub porazu v finalu najbogatejši klub Champions League, tekmovanja, ki je nastalo predvsem zato, da bi bogati bili se bolj bogati, revni pa ostali revni. Tudi brez zaslužkov prodaje vstopnic, ki so važna postavka v Milanovem proračunu, je društvo iz ulice Turati iztržilo nekaj več kot 23 milijard lir, od katerih obilne tri milijarde za sam nastop, pet za osvojene točke, sedem za vstop v četrtfinale in polfinale, pet za nastop v finalu, in tri za pravice televizijskih prenosov.

Na drugem mestu te lestvice je Ajax (22 milijard), precej blizu so se Paris-Saint Germain, Bayern (torej polfinalisti), medtem ko so ostale ekipe bolj oddaljene. Toda na to lestvico se lahko gleda iz različnih zornih kotov: za Barcelono je 12 milijard malo ali nič, za Hajduk pa neizmerno bogastvo. Se najrevnejši Dinamo Kiev je nad svojimi petimi milijardami verjetno več kot zadovoljen.

Obvestila

SD KONTOVEL

Odbojarski odsek

organizira tečaj odbojke za deklice letnika 1983 in mlajše. Tečaj bo od 3. do 11. avgusta na igrišču na Kontovelu. Od ponedeljka do petka bo vadba od 9. ure do 16.30, v soboto od 9. do 13. ure, nedelja je prosta. Za kosilo bo poskrbljeno. Prijave pri prof. Dragici Hrovatin, tel. 213783 ali pri odbornicah društva.

SD KONTOVEL

priredi v soboto, 22. t.m., kosarkarski turnir 3 : 3 s pricetkom ob 17. uri. Vpisovanje jutri 21. t.m. in v soboto, 22. t.m., pri blagajni športnega praznika na Proseku.

SK BRDINA

sporoča, da suhi treningi se nadaljejo vsak torek in četrtek s pricetkom ob 18. uri. Zbirališče na Brdini.

ZSSDI

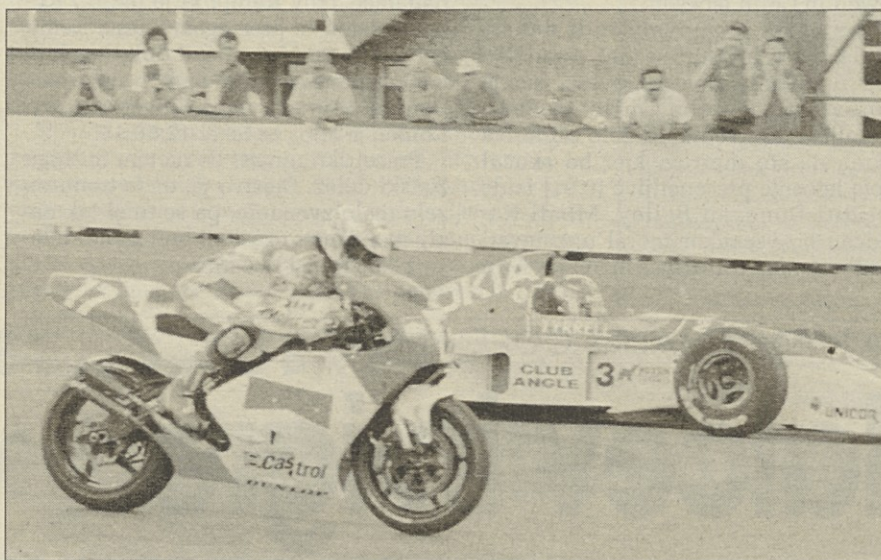
obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici v juliju in avgustu odprta od 8. do 14. ure.

SK KRAS - odsek za rekreacijo

organizira tečaj tenis za osnovnosolske in srednjesolske otroke. Za vpisovanje in informacije poklicite v tajništvo društva, tel. št. 229477 v dneh: ponedeljek, sredo in četrtek od 17. do 19. ure ter v petek od 9. do 12. ure.

MOTOCIKLIZEM / PRED VELIKO NAGRADO VELIKE BRITANIJE V DONINGTONU

Vse je odvisno od zaviranja

Ukyo Katayama je s svojim tyrellom v šprintu na 300 m s štartom z mesta v Doningtonu trikrat premagal rojaka Norifumija Abeja na yamahi 500 ccm

DONINGTON - Donington Park je dirkališče, na katerem v vožnji uživa le malo motociklistov. Vse prej kot hitro dirkališče je zavito in zaviranje je tu pomembnejše od najvišje hitrosti. Motociklistična karavana se je preselila na Otok, oba svetovna prvaka (v 250 in 500 ccm) pa vodi ta v svojih razredih. Toda zastavlja se vprašanje, ali lahko prednost ohranita?

Mick Doohan (honda) nadaljuje svojo pot tam, kjer jo je lani koncal. Na vseh dirkališčih je po tolkel svoje tekmece, kloniti je moral le tam, kjer je sam napravil napako. V Le Mansu sta z Alexom Crivillom dokazala premoč njunih hond, saj sta tekmece pustila daleč za seboj. Največje presenečenje v Franciji je bila vrnitev

forme Luce Cadalore (yamaha). Mali Italijan se je ze v Assnu bojeval z nastavitvijo motocikla, na domači dirki v Mugellu pa je psihično povsem klonil in pristal na 12. mestu. »Imamo velike težave s prenosom teže. V Assnu smo imeli težave s prenosom na prednje kolo med zaviranjem. To smo nekako popravili, toda potem se teza ni prenasala tako hitro nazaj na zadnje kolo, kot sem želel,« je o teza vah spregovoril Luca, ki nedvomno potrebuje dobre izide. Po »paddocku« so se namreč ze razširile govorice, da odnosi med njim in moštvom Roberts niso najboljši ter da si Luca ze išče novo mostvo. Največkrat so ga omenjali v kombinaciji z Lucky Strike Suzuki, ceprav se Scott Russel (za-

menjava za Kevina Schwantza) ne zeli vrniti med »superbikerje«, ampak zeli ostati med motocikli. Za Cadaloro naj bi se zanimalo tudi mostvo Pirelli Honda, kjer trenutno kraljuje Loris Capriossi. Toda slednji ni navdušen nad morebitno okrepitvijo mostva.

V dosedanem prvenstvu je bil največji tekmelec Doohanu v lovu za naslov Daryl Beattie, ki bo po padcu v Assnu, kjer si je zlomil ključnico, za VN Anglije povsem nared. Kljub vsem nevsečnostim je v Le Mansu osvojil tretje mesto in bo v Doningtonu Doohana se bolj napadal.

250 ccm: Bo Biaggiju uspelo prekiniti ukleti niz Doningtona?

VN Anglije je bila do zdaj najmanj uspešna prav za branilca naslova prvaka v razredu do 250 ccm Maxa Biaggija (aprilja). Največ, kar je tu dosegel, je 6. mesto. Toda letos je Biaggi ze zmagal na dirkališčih, kjer doslej ni imel sreče. »V Doningtonu mi nikoli ni slo dobro, ceprav mi je dirkališče vsec. Motocikel in jaz sva skupaj odlični tandem, zelo močna sva. Haradova yamaha je močnejša lažje vodljiva skozi zavoje, toda tudi mi nismo daleč zadaj in smo hitrejši na ravninah,« pravi Biaggi.

V prvenstvu mu je tik za petami Tetsuya Harada, toda Japonec se je poškodoval, tako da na Nizozemskem ni mogel tekmovati, v Franciji pa

ni bil popolnoma pripravljen. Ralf Waldmann je v Franciji pokazal, da ga nikakor ne smemo prezreti, saj je enkratno ugnal Biaggija. Dirkališče v Le Mansu je se enkrat pokazalo, da ne ustreza aprilu. Tu so v prednosti motocikli, ki lahko nežno pospešujejo iz počasnih zavojev. Ze nedeljska dirka pa bo pokazala, ce je bila Waldmannova honda hitrejša predvsem na kratkih ravninah in dolgih zavojih Le Mansa, ali pa bo dovolj hitra in bo premagala Biaggijevo aprilu tudi v zaviranju na Doningtonu Parku.

Doslej je potekala sezona bolj ali manj po nacrtech, toda prav Donington je dirkališče, ki loči dirkece od velikih moštrov. Tako bo se enkrat potrdil, da je dirkanje na njem izredno zanimivo, dirka pa bo prav gotovo polna presenečenj. (MAN)

Sprememba datuma dirke za VN Avstralije

Motociklistična dirka za veliko nagrado Avstralije leta 1996 ne bo več meseca marca, kot je bilo do zdaj v navadi, ampak 13. oktobra. Minister za sport Novega Južnega Walesa Gabrielle Harrison je povedal, da je do spremembe prislo zato, da se motociklistična dirka za VN Avstralije ne bi datumsko pokrivala z dirko formule 1 v Melbourneu in dirko serije indy v Surfers Paradisu, ki sta napovedani za marec 1996. Motoristi bodo tako za veliko nagrado vozili 13. oktobra 1996 v Sydneyu.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Ittogami ima v Rimu (1. dirka) vse možnosti, da se uveljavi

1. dirka (Rim): Ittogami (1) ima vse možnosti, da se uveljavi, prav gotovo pa to velja tudi za konja Inviar (X). Momento-in (2) je ta čas v dobri formi.

2. dirka (Rim): Noisette Effe (2) ustreza dolžina te dirke. Ircos (X) je baje v izredni formi. Od skupine 1 naj omenimo regularnega Insterja.

3. dirka (Taranto): Resno je treba upoštevati Lobo Feroza (1), ki bo startal z najboljšo številko. Posmut (X) je vaju podobnih dirk. Olmes (2) bi lahko presenetil.

4. dirka (Montegiorgio): Odlično razpoloženi Orma (X) se bo zagotovo potegoval za zmago. Pozor na hitrega in izkušenega Laribora (2). Pausania (1) je zelo nevarna.

5. dirka (Follopica): Ossilo LB (X) z odličnim vozačem računa na zmago. Od skupine 1 naj omenimo regularnega Nina Fa (1). Scudettu (2) se forma vidno vzpenja in za njegov nastop vlada veliko pričakovanje.

6. dirka (Neapelj, galop): Wiffwalk (X) se bo skušal odločiti za zadnji nesrečni nastop. Glede na konkurenco ne gre podcenjevati Coppota Tel (1). Cold Breeze (2) bi na zanj ugodnem terenu lahko presenetil.

Dirka tris

V Ceseni bo nastopilo 20 konj. Nasi favoriti: st. 16 se bo zagotovo potegoval za zmago. Pozor na hitrega in izkušenega Laribora (2). Pausania (1) je zelo nevarna.

Totip

1. — prvi	1
drugi	X2
2. — prvi	2
drugi	X1
3. — prvi	1
drugi	X2
4. — prvi	X
drugi	12
5. — prvi	X
drugi	12
6. — prvi	X
drugi	12

ROLKANJE / DP V REBER

Mateja Paulina (Mladina) še drugič prvakinja

Njen brat Aljoša pa je med naraščajniki zasedel 15. mesto

Zmagi na državnem prvenstvu v Montebelluni je Mladina rolkarica Mateja Paulina (na sliki) dodala še en državni naslov. Postajale namreč državna prvakinja v reber.

Naslov najboljša v Italiji med najmlajšimi si je prislužila na italijanskem prvenstvu v Verrayesu pri Aosti. Proga (dolžina 1,5 km) je bila zelo naporna in selektivna. Predstavnica Mladine pa je bila zanesljivo najboljša s časom 7 minut in 32 sekund, saj je drugouvrščena Federica Buenza (Sporting Club Angrogna) prirolkala na cilj z več kot minuto zamude (8:55,0), tretja pa je bila Evelin Bondon (Comunità Cervino) s koncnim ca-

som 9:26,0.

Kriska Mladina je na tej tekmi, zaradi velike razdalje in s tem v zvezi, zaradi velikih stroškov, nastopila le z dvema predstavnikoma, z Matejo in z njenim bratom Aljošo, ki je v kategoriji naraščajnikov osvojil 15. mesto. V tej kategoriji pa je zmagala Dennis Brunod (Comunità Cervino).

Tekmovanja v Verrayesu se je udeležilo 23 društev in glede na to, da je Mladina nastopila le z dvema zastopnikoma, lahko recemo, da je 14. mesto na ekipni lestvici lep rezultat. Ekipna lestvica je bila namreč naslednja: 1. Comunità Cervino 962; 2. Bassano 681; 3. Barzio Valsassina 558; 14. Mladina 67.

FABIO RUZZIER

Namesto nastopa na SP v Buffalu najboljši čas na svetu v Bergamu

Naš hitrohodec v odlični formi

Ameriški Buffalo je v teh dneh prizorišče svetovnega prvenstva v atletiki za veterane, na njem pa žal ne sodeluje aktualni svetovni prvak v hitri hoji v kategoriji od 40. do 44. leta Fabio Ruzzier, ki se zaradi pomanjkanja ustreznih sponzorizacij ni mogel udeležiti oddaljenega gostovanja v Združene države Amerike. Potrkal je na marsikatera vrata, a zaman. Za nastop veterana, pa ceprav svetovnega prvaka, očitno ni zadostnega zanimanja.

Da bi bil Ruzzier tudi v Buffalu kos svoji nalogi in imidzu, ki si ga je pridobil na zadnjem SP na Japonskem, je naš hitrohodec dokazal tudi na svojem zadnjem nastopu v kraju Bolgare blizu Bergama, kjer je bilo v okviru tamkajšnjega sportnega praznika mednarodno tekmovanje v hitri hoji na razdalji 10 km. Tekmovanja na krožni progi v središču mesta se je udeležilo mnogo tekmovalcev iz Italije in Svice, med njimi več članov vojske državne reprezentance. Ruzzier je v ostri konkurenci mladih tekmovalcev zasedel več kot castno 9. mesto (ni treba niti izpostaviti dejstva, da je bil daleč najboljši med over 40), kar pa je najpomembnejše - s časom 41 minut 38 sekund 7 desetink je za sedem sekund izboljšal dosednji najboljši rezultat na svetu med veterani, ki je pripadal Rusu Semjonovu.

Ruzzier je torej v tem času res izredno dobro pripravljen in skoraj nobe-

nega dvoma ne more biti, da bi bil na svetovnem prvenstvu tudi letos pometel z vsemi svojimi nasprotniki. Kdo ve, ali bo tudi ta rezultat pomagal Ruzzierju, da pride do pokrovitelja, ki bi mu vsaj delno pomagal pri njegovih prizadevanjih, da sodeluje na evropskih in svetovnih prvenstvih za veterane.

»Za nastop v Buffalu bi mi zadostoval poldrug milijon lir pomoči. Nisem prosil za večjo vsoto. Saj bi dal tudi iz svojega žepa, a raje varčujem za nastop na prihodnjem SP, ki bo januarja leta 1997 v Južni Afriki,« pravi Ruzzier, ki po osmih letih zapusca rimski klub Marcia club Lazio centro, od katerega že od maja meseca ne prejema več niti lire za kritje stroškov za svoje nastope, potem ko mu je klub lani v bistvu omogočil nastop na Japonskem. Toda predsednik Lazio centro je nič manj kot Giulio Andreotti in odkar Andreotti ni več to, kar je včasih bil, so se sponzorji rimskega kluba drug za drugim stopili kot sneg na soncu...

Ruzzier, ki je pred tremi leti na državnem prvenstvu z uvrstitvijo na 6. mestu na razdalji 50 km, dokazal, da je tudi med člani vse prej kot za staro šaro, bo prihodnjic nastopil 19. avgusta v švicarskem Yverdonu, kjer bo mednarodni Grand prix. Tedaj se bo predvidoma srečal tudi z udeleženci SP v Buffalu. Koliko jih bo pustil za sabo? (ak)

KOŠARKA / PO KONCU PRESTOPNEGA ROKA B LIGE

Jadran zaenkrat OK, ni pa še dovolj...

Calavita velika okrepitev, žal pa ni Budina Oberdan edini play - Novosti novembra?

Z »boom« vestjo o prihodu Joeja Calavite se je tudi za Jadran Tkb končal prestopni rok pred pricetkom prvenstva B lige. Moštvo se je, vsaj na papirju, nedvomno okrepilo, ostaja pa odprto vprašanje drugega playmakerja, ki bi vsaj občasno priskočil na pomoč Deanu Oberdanu. Žal vsi napori, da bi se v slovensko košarkarsko okolje vrnil tudi Jan Budin niso obrodili uspešnega rezultata, saj Jan ni sprejel vseh pogojev, ki jih je postavljalo milansko društvo in sicer, da bi se v naslednji sezoni ponovno vrnil na profesionalno pot in sprejel najboljšo ponudbo, ki bi se predstavila klubu. Vodstvo Jadrana kljub temu se ni obupalo in si prizadeva, da bi si zagotovilo Jana v no-

vemberskem prestopnem roku. V obratnem primeru bi morali nujno potrkati na druga vrata, saj v tako zahtevnem prvenstvu ni mogoče igrati le z enim samim organizatorjem igre. Kaj pa če zbolijo ali se poškodujejo?

Pod Jadranovo streho se je, po nesrečni enoletni izkušnji v B ligi z Italmonfalconejem (ni igral zaradi hude poškodbe kolena), vrnil tudi Kristjan Rebula, ki pa bo sposoben za igro sele čez nekaj mesecev.

V okviru sodelovanja med našimi večjimi društvi, bodo tudi letos branili Jadranovo zastavo Borovi igralci David Pregarc, Stefan Samec in Dean Oberdan (pol njegove registracije je se v Borovih rokah). Jadran se je v zameno obvezal, da bo, ko bo to mo-

goče, finančno podprl delovanje svetoivanskega kluba na mladinskem področju, saj se število Borovih minikosarkarjev veča iz sezone v sezono.

Brez zapletov se je iztekel tudi pogovor med Jadranom in beneskim klubom Reyer o novem posojilu Borisa Viteza, Sandi Rauber, Christian Arena in Marko Hmeljak pa so že itak last naše združene ekipe.

Trener Andrej Vremec ima torej na voljo točno deset igralcev, vključno z mladincem Borutom Klabjanom (v postavi mora biti tudi en igralec letnika 1976), do zadnjega pa so Jadranovi odborniki skušali prepričati Stefana Persija, da bi se vrnil v B ligo, a zaman. Pred njim se je vabilu odrekel tudi Ivo Emili.

Ce pomislimo, da se je Michel Grbec vrnil k Boru, kjer bo gotovo imel več možnosti, da igra, da se bo Kristjan Rebula sele čez nekaj mesecev lahko lotil aktivnosti in da je Marko Hmeljak na novembersem seznamu za služenje vojskega roka, je jasno, da trener, predsednik in odborniki Jadrana Tkb se ne morejo povsem mirno spati in da bo v dodatnem prestopnem roku moralo priti se do nekaterih novosti.

JADRAN 95/96

Playmaker - Dean Oberdan.

Brnilci - David Pregarc, Boris Vitez, Marko Hmeljak.

Krila - Christian Arena, Kristjan Rebula, Stefan Samec.

Centri - Sandi Rauber, Joe Calavita, Borut Klabjan.

Trener - Andrej Vremec.

HOKEJ NA KOTALKAH

Tumir Alpe Adria jutri in v nedeljo na Opčinah

Società hockey Trieste in SD Polet sta skupna organizatorja dvodnevnega turnirja Alpe Adria v hokeju na kotalkah, ki bo jutri in v nedeljo na Poletovm kotalkališču na Opčinah v Repentabrski ulici.

Na turnirju bodo sodelovala mladinska in članska moštva iz dežel Alpe Adria. V članski konkurenci bodo nastopila moštva Bavarske, Koroske, Slovenije in FJK, v mladinski pa Hrvaske, Koroske, Veneta in FJK.

V jutrišnji uvodni tekmi med člani ob 10. uri se bosta spoprijeli moštvi FJK in Slovenije. Jutri bo na sporedu sedem tekem, v nedeljo pa jih bo še pet. Nagrajevanje bo predvidoma okrog 18. ure.

Spored, jutri: 10.00 FJK - Slovenija (Senior); 11.00 FJK - Veneto (Junior); 12.00 Hrvaska - Koroska (J); 14.00 FJK - Koroska (S); 15.00 Slovenija - Bavarska (S); 16.00 FJK - Hrvaska (J); 17.00 Veneto - Hrvaska (J). Nedelja: 10.00 Slovenija - Hrvaska (S); 12.00 Hrvaska - Veneto (J); 14.00 Bavarska - Koroska (S); 15.00 FJK - Koroska (J); 17.00 FJK - Bavarska (S).

TENIS / GAJINI TENISAČI NA VEČ FRONTAH

Aleš Plesničar se v Ortiseiu ni prebil v 3. kolo Borut Plesničar v polfinalu trofeje »Godina«

Igor Štoka med neklasificiranimi igralci žanje lepe uspehe - V San Vitu izgubil le v finalu

Gajini tenisači so v teh dneh zaposleni na več frontah. Aleš Plesničar je na turnirju v Ortiseiu po zmagi v uvodnem kolu proti B-kategorijniku Galliju moral v drugem kolu priznati premoc Tržacana Ruzzierja (C1), ki je zmagal s 6:2, 6:3. Plesničarju ostaja zadosčenje, da je na tem turnirju prvič v svoji karieri premagal drugoligaša.

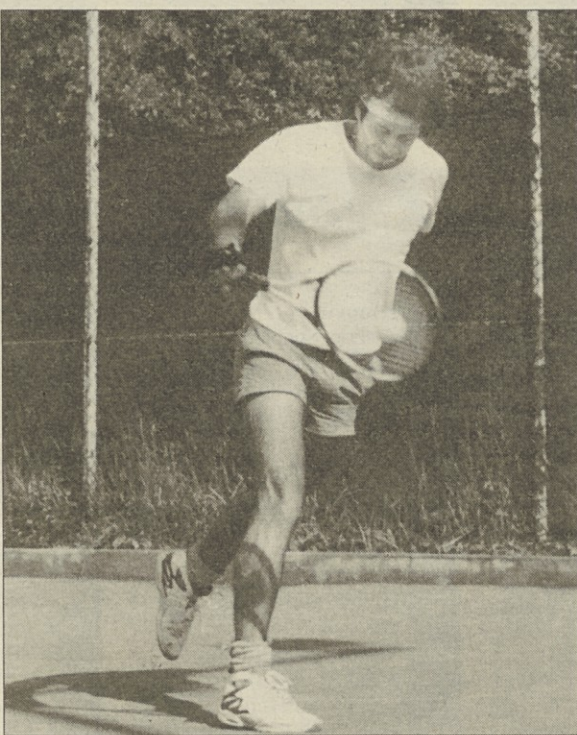
Na turnirju za C-kategorije za trofejo »Godina«, ki se odvija na teniskih igriščih TC triestino na Padricah, pa se je Borut Plesničar že uvrstil v polfinale, ceprav je doslej odigral le en dvboj. Borut, ki je na tem turnirju tretji nosilec, je bil v uvodnem kolu prost, v osmini finala je s 6:4, 7:5 premagal Schweigera (C3), cetrifinalni dvboj pa je njegov nasprotnik in klubski tovaris Montesano predal brez boja. Danes se bo Plesničar pomeril s prvim nosilcem Levo, proti kateremu je na Gajinem turnirju »Start sport« izgubil v cetrifinalu. Tokrat upa, da ga bo premagal.

Triindvajsetletni Igor Štoka si je v letosnji sezoni za cilj zadal, da se iz množice neklasificiranih igralcev pre-

bije v C- kategorijo. Vse kaže, da se mu bo zela tudi izpolnila, saj se je na nedavnem turnirju v Brugneri prebil vse do polfinala, kjer ga je izločil prvi nosilec Iseppi, na svoji poti pa je premagal kar tri C-kategorijnike.

Zelo dobro se je Štoka odrezal tudi na turnirju za neklasificirane igralce v San Vitu al Tagliamento. Ze v osmini finala je s 7:5, 6:2 premagal 6. nosilca Tesolina, za največje presenečenje pa je poskrbel v cetrtni finalu, ko je s 6:0, 6:2 premagal glavnega favorita, prvega nosilca Pila. V polfinalu je po hudem boju in skoraj treh urah z 2:6, 6:2, 7:5 odpravil se Santarosso. Finalni dvboj proti drugemu nosilcu Pietrantoni je bil na sporedu se istega dne. Preutrujeni Štoka ni mogel parirati udarcem svojega nasprotnika, ki je svoj polfinalni dvboj osvojil takorekoč z levo roko in je bil torej še povsem svež.

»Prepričan sem, da bi osvojil tudi ta dvboj, a sem bil preutrujen in sem se moral praktično že vnaprej predati,« je dejal Štoka, ki pa je bil lahko z razpletom turnirja vsekakor zadovoljen.

Igor Štoka se letos poteguje za prestop v C kategorijo

NABREŽINA / REKORD ALI NE?

Jutri... in v nedeljo 24 ur odbojke na Sokolovem igrišču

Pred več leti so se v Gorici vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov s 24 urami dolgo košarkarsko tekmo, v soboto ob 20. uri bodo tak maraton, tokrat odbojarski, začeli na odprtem igrišču Sokola v Nabrežini.

»Res se nismo pozanimali, če so kje že opravili tak podvig, tudi ker je do pobude prislo takorekoč naključno. In če bi igrali 24 ur? Tako smo začeli o tem resneje razmišljati,« nam je dejala ena izmed pobudnic Tanja Masten. Kako pa se bo nenavadna tekma odvijala? Vpisanih ekip je dvanaest, razdeljene pa bodo v dve skupini, rdečo in modro. Vsaka ekipa bo igrala trikrat po eno uro: na koncu bodo proglasili zmagovalno skupino ter tudi ekipi, ki sta dosegli največ in najmanj

tock. Vsaka ekipa lahko ima največ deset igralcev, menjave pa so proste.

Na katere težave se nateči pri organizaciji take tekme?

»Velik napor moramo opraviti iz čisto praktičnega vidika, saj so v vpisnici vključeni večerja, zajtrk in kosilo, ob tem pa še majčka. Za prenočevanje nismo poskrbeli, vsekakor imajo tekmovalci možnost, da si okoli igrišča postavijo sotre. Upajmo v lepo vreme, sicer se bomo morali preseliti v telovadnico.

Dodatna težava je v tem, da so nekatere ekipe sestavljene iz aktivnih igralcev, nekatere pa so čisto rekreativnega značaja. Zato bomo spored uredili tako, da bodo močnejši igrali med sabo in da bosta skupini kolikor toliko izenačeni.«

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomatina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Očetov pes
9.55	Film: Indomabile (pust., ZDA '88, i. T. Burlinson), vmes (11.00) dnevnik
11.35	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Quella strada chiamata Paradiso (biog., Fr. '92, i. O. Sharif, C. Cardinale, 2. del)
16.05	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Dinozavri
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Zulu (vojni, VB '64, i. S. Baker, M. Caine), nato videoigra Generale per una sera
24.00	Dnevnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok. Videosapere: Umetnost sodi zgodovini
1.10	Aktualno: Sottovoce
1.25	Variete: Canzonissima

RAI 2

6.35	V kraljestvu narave
7.00	Dok.: Tisoč umetnin
7.15	Nad.: Atto d'amore
8.00	Variete za najmlajše Quante storie!, risanke
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 Faber l'investigatore
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Nad.: Quando si ama
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: La grande vallata
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Sport: boks, Perna-Piccirillo (IP v superlahki kat.), 1.05 jadranje, 1.30 SPS v sabljanju
2.30	Proza: Baci perduti ('58)

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije
8.30	Videosapere: Turcija, 9.00 BIS, 11.00 Potovanje po Italiji
11.20	Dok.: Divja narava
12.00	Dnevnik
12.05	Film: Il dito più veloce del West (western, ZDA '68, i. J. Garner)
13.35	Discesa nelle tenebre
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.30	Sport: mali nogomet, 15.00 Tour de France
17.15	Film: La figlia di Nettuno (kom., ZDA '49)
18.50	Vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	Tour de France
20.30	Film: Sotto la cenere (krim., ZDA '90, i. M. Paré, M. Mara, B. Starr)
22.00	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Film: In compagnia dei lupi (pust., VB '84)
0.30	Dnevnik, pregled tiska, kultura in vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.50	Film: Il cardinale Lambertini (zgod., It. '34)
17.00	Nan.: Donne pericolose
18.00	Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Film: Totò contro i quattro (kom., It. '63, i. Totò, A. Fabrizi, Macario)
22.45	Film: Sette note in nero (dram., It. '77, i. J. O'Neil, M. Porel), vmes (23.30) dnevnik
0.35	Pregled tiska
0.45	Nan.: Hitchcock, 1.45 L'uomo da sei milioni...

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, 8.45 Votie Parlamenta
9.00	Film: Il segreto della piramide d'oro (pust., '88)
11.10	Una bionda per papà
11.40	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ... ciccio, 15.30 La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Nad.: Beautiful
22.45	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.30	Odprti studio
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: Yesterday 2 - Vacanze al mare (kom., It. '85, i. J. Calà, E. Giorgi)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Miami Beach
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Robocop (fant., ZDA '87, i. P. Weller, Nancy Allen)
22.40	Variete: Fanzine
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
23.45	Nan.: Monty Python the Flyin Circus
0.25	Italia 1 sport
1.20	Variete: Bravissima

TELE 4

13.30	17.45 19.30, 22.25, 0.25
20.30	Dogodki in odmevi
22.45	Film: Le voci bianche
	Nad.: Carolina

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00
	Dnevnik, 13.30 Sport
15.00	Tour de France
19.45	Variete: T.R.I.B.U.
20.35	Nogomet: Pokal Amerike
23.00	Festival it. rocka: Speciale Arezzo Wave

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

11.15	Pet otrok in skrat, zadnji del angleske nanizanke
11.40	Moja enciklopedija zivali
11.45	MTV Unplugged: Midnight Oil
12.35	Ze veste, ponovitev
13.00	Poročila, VS
16.10	Film tedna, ponovitev Tema v Talinu
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 29. oddaja
18.20	Pasje mesto, 25/31 del kanadske risane nanizanke
18.40	Fallerjevi, 23. del nemske serije
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Stiri oci, ameriski film
21.35	Turistična oddaja
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.15	Sport
22.20	Šova
22.20	Brooklynski most, 16/22 del ameriske nanizanke
23.50	Najboljsa je prihodnost Gangster, 17/22 del ameriske nanizanke
23.40	Brane Roncel izza odra, ponovitev

SLOVENIJA 2

12.30	Forum
12.45	Strta srca II, ponovitev, 6. dela nanizanke
13.40	Omizje, ponovitev
15.40	Osmi dan, ponovitev
16.35	Sova, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Koper
18.45	Znanje za znanje, Ucite se z nami
19.15	Govorica zivali, angleska dokum. oddaja
20.05	Malibujska cesta 2000, zadnji del nanizanke
20.50	Podmornice: Jekleni morski psi, 2/4 dokumentarne avstralske nadaljevanke
21.40	Slovenski glasbeni dnevi Cappella Istropolitana Bratislava, 1. oddaja
22.25	Soba v mestu, francoski film

KANAL A

10.15	Ponovitve
11.35	A-shop, Spot tedna, CMT
11.45	Spot tedna, A-shop
17.05	November man, ponovitev filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 473. del
20.00	Pozitiv +
20.30	Obalna straza, 16. del
21.20	Vreme
21.25	Teden na borzi
21.35	Highlander II, ameriski film
23.05	Vodnik za zaljubljene, 8. del ameriske nanizanke
23.30	Ucna leta, 21. del
00.00	Pred poroto, ponovitev
00.25	Ziveti danes, ponovitev

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program:
18.45	Poletni studio 2
19.00	Primorska kronika
19.25	Robert Frank, dokumentarna oddaja
20.30	Srečanje z zgodovino, avtor Ezio Guiricin
21.30	Capodistria jazz, 1. del
22.15	TV dnevnik
22.30	Ameriski avtorji, Jack London
22.55	pesnik in pravi American Leteci zdravniki, nanizanka

ORF Avstrija 1

11.25	Neptunova odiseja, kanadski film
13.00	Fracji dom
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Sanjski kamen
14.35	Ko so zivali zapustile gozd
15.00	Kremenckovi
15.25	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
16.20	Zenska njegovih sanj
16.20	Macgyver
16.20	Madona
17.10	Strasno prijazna družina
17.35	Zlata palaca
18.05	Prijetna trojica
18.05	Dedek je najboljši
19.00	Pri Huxtablovih, ameriska serija
20.00	Pogledi od strani
20.15	Nebeski ljubimec, ameriska komedija, 1988
22.00	Igrajo: Mary Stuart, Christopher McDonald
22.00	Rezija: Emile Ardolin
22.00	Umor na gimnaziji, ameriska kriminalna komedija, 1987
23.30	Igrajo: Loren Dean, Arliss Howard, Seymour Cassel in drugi
23.30	Rezija: Martha Coolidge
23.30	Cas v sliki
23.35	Nacelo uzitka, britanska erotična komedija, 1991
01.10	Strasno prijazna družina, ponovitev
02.35	Dobrodošli v Avstiji, ponovitev
04.30	Londonski poletni festival: 23.05 Igra; 23.55 Lirični utrinek

ORF Avstrija 2

13.00	Cas v sliki
13.10	Tekmeča, Zajfsta princeza
14.00	Pravica do ljubezni
14.25	Dr. Trapper John Vzpon
15.10	Umor, je napisala Smrt legende
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Stari Zrtvi
21.15	Dr. Stefan Frank
22.00	Dr. Frank in samomorilec
22.30	Cas v sliki
22.30	Modern times, oddaja o znanosti
23.00	Lahka atletika
03.30	Schubert na popotovanjih
05.45	glasba Franza Schuberta
	Slike iz Avstrije

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobttinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.50 šport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in poemo; 13.05 Ital. komorne kantate; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gimnazijum; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Odlomki iz Prodane neveste; 19.30 Kje poleti ustvarjajo; 21.00 Londonski poletni festival; 23.05 Igra; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,96,4,100,3,100,6,104,3,107,6)8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasba; 21.00 Glasbeni izbor; 24.00 Nočni.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30, 23.00 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy;

11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL žur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 17.00 Enciklopedija; 19.00 Tolpa bumov; 20.00 Digitalni odtisi; 22.00 Idealna godba Ičota Vidmarja.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravilnični kotiček; 10.10 Trieste Prima 1994; 11.30 Odprta knjiga: Moja Kitajska (K. Kjuder, 11.); 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 KZ Slov. madrigalisti; 13.45 Števerjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Deželna kronika; 17.10 Klasični album: L. van Beethoven; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CAFE TEATER

21. julija ob 21. uri: Marta Zore, Damjana Golavsek in Alenka Godec s triom: Joze Hauko-bas, Miso Gregorin-bobni in Milan Juvan-klavir.

KRIZANKE

21., 24., in 26. julija ob 21. uri: G. Verdi: opera TRUBADUR. Koprodukcija: Festival Ljubljana, Landes Theater Salzburg, Arena di Verona in Hrvasko narodno gledališče Ivana pl. Zajca, Reka.

Kakor je vsa španska dramatičnost v svojem bistvu dramatika usode, se temu ni mogel upreti tudi G. Verdi v svojem Trubadurju. S primesjo ciganske krvi v zgodbi Trubadurja placuje davek trdoživemu ljudskemu verovanju, »da se pot prelite krvi mora prehoditi do konca«. Ljudska, ciganska vera pa je ti-ranska že v primeri s čudežno predestinacijo vsa zemeljska, konkretna, oprta na mit krvi, ki se ni zamrl. V Trubadurju predstavljata taisti življenjski nagon, ki kolje v človeku in Zemlji, Grof Luna in Azucena.

CANKARJEV DOM

21. julija ob 20. uri: OB LEITU OSOREJ: Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrin in Ivo Ban.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

V času od 21. do 30. 7. se bomo udeležili osmega mednarodnega lutkovnega festivala FESTIVAL INTERNACIONAL DE TEATRO, MEXICO 95' v Mehiki.

CELJE

PROGRAM ABONMAJSKIH PREDSTAV V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jancar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL

IZOLA

Dvorisče OS Danteja Aligherija v Izoli vas vabi 23., 24. in 26. 7. 1995. ob 21.30 na črno komedijo Dušan Mlakarja SE-LITEV.

Na sliki : KLOVNI

KLOVNI

Sobota 22.7.1995. v Izoli ob 21.30, Friderich Karl Waechter/Milan Dekleva. Slovensko mladinsko gledališče, 1995, komedija Klovni, režija: Eduard Miler, igrajo: Janez Skof, Olga Kacijan idr. Milerjevi klovni so ustvarjalni dialog s klasičnimi klovnskimi točkami Tristana Remyja, s Solo za klovne Friedricha Waechterja in s Klovni Milana Dekleve.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich Mednarodni festival operete 1995 Jutri, 22. t. m., ob 20.30 bo na sporedu premiera operete »Sissi« Fritza Kreislerja. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi. Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.

Grad sv. Justa V torek, 25. t. m., ob 21.30 nastop rock skupine Mau Mau. Prodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti. V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču Miela.

BENEČIJA

Postaja Topolove Jutri, 22. in v nedeljo, 23. t. m. Praznik sv. Jakoba; v Liesi »Senjam beneske pesmi«; v Klodiču razstava »Benecija v miru in vojni«.

KOROŠKA

HODIŠE: v Gradu jutri, 22. t. m., ob 18.00 - Ziv zav za otroke s skakanjem, jahanjem na ponijih; ob 20.00 - Glasba s plesom.

VOGRČE: pri Florjanu bo jutri, 22. t. m., ob 20.00 - Predstavitve monografije »Osem stoletij Vogrč«.

TUCE: pri Radisah bo v nedeljo, 23. t. m., ob 14. uri tekma koscev.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO - BELI STRIP

Zazelena oz. prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti do »drugacnih« in podobno. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti 100 DEM, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtujejo pa tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, da pošljejo originale, ki jih bodo po razstavi vrnil. Rok za oddajo je 1. oktober. Stripe pošljite na naslov Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom »ZA ANTI NAZI NATECAJ«, vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure, dobite vse ostale informacije na telefon 061 / 319 662.

PLESNA KOLONIJA PIRAN

Plesna kolonija je namenjena vsem plesalcem, pedagogom in ljubiteljem plesne umetnosti, ki so starejši od 10 let. Program vsebuje: balet, sodobno plesno tehniko in jazz. Vodil jo bo gospod Igor Jelen. Kolonija se začne v ponedeljek, 21. avgusta in se konča 29. avgusta.

Informacije in prijave:

Studio za ples Celje,
tel. 063 / 453 440

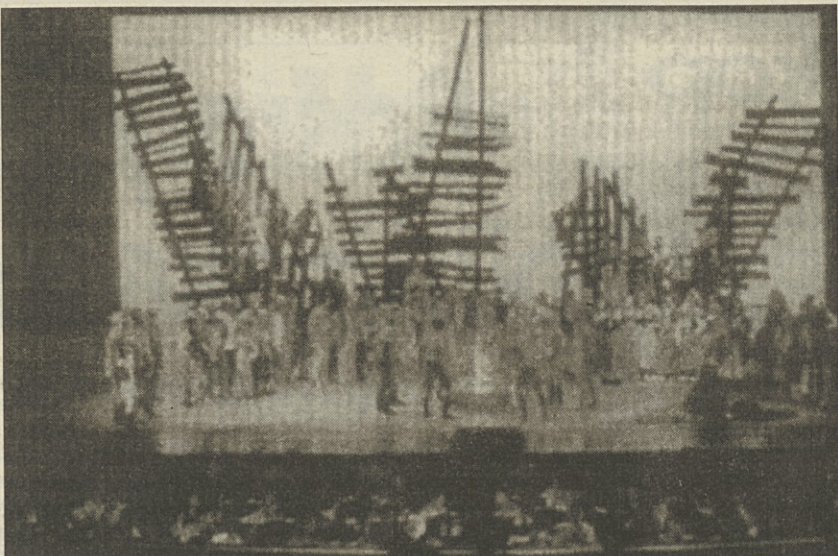
FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih) V torek, 25. t. m., ob 20. uri bo v Mestnem muzeju italijanskega risorgimenta (Ul. VVIXV Maggio 4) predavanje dr. Tullie Catalan. Sledilo bo predvajanje filmov »I Mille di

Garibaldi« in »Il soldatino di piombo«.

V torek, 1.8., ob 20. uri bosta v Rizarni predavala dr. Tullia Catalan in dr. Stefano Fattorini. Sledila bosta filma »L'uomo del banco dei pegni« in »Il Grande Dittatore«.

Danes, 21. julija,

bo ob 20.30

v Križankah

Verdijeva opera

TRUBADUR

GLASBA SLOVENIJA

XXV. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL KOMORNE GLASBE

V torek, 25. julija 1995, ob 20. uri bodo nastopili skupina KVARTA.

25. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL KONCERTI GROBLJE

V NEDELJO, 30. JULIJA 1995. OB 20. uri v baročni cerkvi sv. Mohorja in sv. Fortunata.

AVDITORIJ PORTOROŽ

Sobota, 22. julija 95, ob 21.00 AVDITORIJ Portorož- letno prizorišče, KONCERT ZABAVNE GLASBE: CRVENA JABUKA, SE-

VERINA, MAJA BLAGDAN, MASSIMO SAVIC, MATEO CETINSKI.

PIRANSKI GLASBENI VEČERI

Danes, 21. julija 95 ob 21.00 v Križnem hodniku v Piranu PIRANSKI GLASBENI VEČERI, CAMERATA SLOVENICA, Primož Novsak- violina, Mile Kosi- viola, Ciril Skerjanec- violoncelo, Ivan Markovič- kontrabas. Program: Schubert, Dvorzak, Beethoven.

PETKOVI VEČERI KOMORNE GLASBE NA BLEDU

Danes, 21. julija ob 21.30: cerkev sv. Martina: Krunoslav Cigoj, tenor in Darijana Blace, klavir.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME.

MEDNARODNI GRAFICNI LIKOVNI CENTER bo v nedeljo, 23. julija 1995. (ob 11. uri), organiziral javni vodstvi po 21. mednarodnem grafičnem bienalu v ljubljanski MODERNI GALERIJ.

Na sliki: Hisao Demise: (Japonska). Osebni pogled '94, POLDAN, 1994, barvni kseroks.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČIČA je na ogled do 14. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOGELNIK je na ogled do 14. avgusta

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno - informacijskem centru Križanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava slik JOZETA HORVATA - JAKIJA in GORANA HORVATA, na ogled do 5. avgusta.

GALERIJA EQRUNA, Gregorčičeva 3

Razstava slik SILVESTRA PLOTAJSA - SICOEJA je na ogled do 29. julija.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi arhitektura in nasta-

nek, ogrožanje, reševanje likovne dediščine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Gotika v Sloveniji; svet predmetov

NOVO MESTO

MALA DVORANA DOMA KULTURE

Na ogled je razstava grafik dijakov Mestne sole za slikarstvo.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2 PIRAN

Razstava akademskega slikarja GALEBA BAIEEA na ogled do 4. avgusta.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava del avtorja CHRISTA je na ogled do 31. avgusta.

SEŽANA

KULTURNI DOM SREČKA KOSOVELA

Razstava slik KLAVDIJA PALČICA je na ogled do 31. julija.

NOVA GORICA

Mali muzej I svetovne vojne Banjsice vsak dan od 16.00 do 21.00 ure, sobota, nedelja od 12.00 do 21.00, v sredo zaprto.

SNEŽNIK

Danes, 21. julija ob 19. uri v Grad bo otvoritev razstave idrijskih slikarjev.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist.

Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in Vera Wagner« (Ul. del Monte 5)

Do 31. t. m., je na ogled razstava ob 50. obletnici smrti Ane Frank.

Miramarski park-Konjusnica: do 23.7. je na ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: do 13.8. je na ogled razstava »Vu x 6: Sechs Künstlerliche Positionen aus Wien«.

Urniki: od torke do sobote 10.30-12.30, 16-19.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

REPEN

V Kraski hisi je na ogled razstava lesnih izdelkov Mirka Gustina. Urniki: ob delavnikih 18-22, ob nedeljah in praznikih 11-12.30, 15-18.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12 odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Dezelnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soce in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika. Urniki: od delavnikih od 14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Holzer: do konca meseca razstavlja Peter Weihs.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od začetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

GLASBA FJK

TRST

Trg Unità Koncerti na trgu: V ponedeljek, 24. t. m., ob 20.30 koncert mestne godbe G. Verdi, ki jih organizira gledališče Verdi v sklopu mednarodnega festivala operete.

Miramarski park

Luci in zvoki Danes, 21. t. m., ob 20. uri koncert dua Baldini. Na programu Paganini in Kreisler.

Danes, 21. t. m., ob 21.30 in ob 22.45 »Buonasera signor Lehar e bentornato a Miramare« v italijanski.

»On Air« (ex Princeps) Danes, 21. t. m., ob 22.30 bo v lokalni On Air na obalni cesti na Grljanom koncert skupine Roots, ki izvaja »Sound jazz« skladbe. Prireditelj je združenje Globogas. Za informacije pokličite na tel. št. 44955.

FOLKEST 95

Mednarodni festival folk in moderne glasbe se bo odvijal do 30. t. m. v deželi Furlaniji - Juljski krajini in tudi na Koprskem. Danes, 21. t. m.: Koper: La ciapa rusa (Piemont), Vizônto (Madžarska); Osoppo: La sedon salvadie (Furlanija), Zsaratnok (Madžarska). Jutri, 22. t. m.: Koper: Noa & Gil Dor (Izrael), Frisco: La sedon salvadie (Furlanija); Codroipo: Dordàn (Irska); Krmin: Heather & Stuart (Nova Zelandija).

MAJANO

V torek, 1.8., ob 21.30 bo na sportnem igrišču koncert kantavtorja Biagia Antonaccija. Vstopnice dobite pri UTAT v Pasazi Protti.

JESOLO

V petek, 4.8., ob 21.30 bo v Aqualandiji koncert rock skupine Litfiba.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vleklo vas bo v družbo starih, preverjenih znancev, ki imajo ravno dovolj modrosti, da ne drezajo v vaše občutljive točke in ravno premalo poguma, da ne upajo izraziti svojih.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zacele se bodo kazali znaki, po katerih boste lahko sklepali, da ste s svojim projektom zadeli v črno. Ne preusmerjajte se drugam, kajti brez vas bo zanesljivo splaval po vodi.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Bliznjega boste skušali prepričati o nečem, v kar se sami ne verjamete, samo da bi ga porazili. Ampak znaga, ki temelji na tujem porazu, je zgolj nov poraz.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Cutili boste, da vas obveznost pritisakajo k zidu. Nihče vas ni v nič silil, zato ne obtožujte niti drugih niti sebe, ko boste ugotovili, da ste suženi svojih lastnih prisil.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Znova boste lezemo odbili ponujeno delo. Saj res, kaj bi garali, ko pa sadeži rastejo na drevesih, denar pa v bankah. Ampak drevesa so ograjena, banke pa za druge stranke.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: S partnerjem si bosta zaradi neke malenkosti skocila v lase. In lasanje bo nadomestilo priznanje, da se za malenkostni skrivajo stare zamere, potrebne nove mere.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Trudili se boste, da bi na nadrejene naredili karseda dober vtis, vendar se vam bo pri tem simpatično zatikalo. Uspeli boste bolj, kot ce bi bili brezhibni.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nikomur ne boste omenjali vaše tezave, saj boste prepričani, da je nihče ne bi razumel. Saj ni nujno, da vam kdo pomaga; včasih zadostuje iskrena izpoved nememu.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Dogodki, ki se bodo zvrstili, vas bodo postavili pred izbiro, ki jo boste morali opraviti z bliskovito hitrostjo. Ne naprezajte se; prepustite se svoji nezgledni intuiciji, pa vam bo uspelo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Čeprav vam bo na trenutke škripalo kot stari lokomotivi, boste vendarle vseskozi ohranjali treznost. Zvečer boste opravili eno najbolj temeljitih revizij.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Brez posebnega razloga boste živčni, zato boste ves ljubi dan mrzlično brskali po vzrokih. Ne mučite se: vprašajte partnerja, ki vas pozna bolje kot svoj zep.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Stvari, ki so tako enostavne, da jih nekdo ne bi niti opazil, boste zapletli do skrajnosti. Ze res, da ne marate prelahkih nalog, res pa je tudi, da pretežke ne marajo vas.

Bosra je prava zakladnica rimske in arabske kulture

Tretja najstarejša mošeja na svetu - Veliko rimsko gledališče

Sirija v Evropi ne uživa ravno posebnega ugleda kot turistična država, čeprav je to dezela prijaznih domačinov in številnih krajev, kakršni bi bili denimo v Grčiji spremenjeni v veliko turistično atrakcijo. Eden takšnih krajev je tudi Bosra, nenavadno, čudno in hkrati čudovito mesto na jugu Sirije, nedaleč stran od meje z Jordanijo. Enolično pusta pokrajina je tod posejana z velikimi sivimi skalami, katerih barve se je navzelo tudi mesto, ki se ponasa kar s pestro zgodovino.

Velik del Bosre je dobesedno zrasel iz rusevin starorimskega naselja. Veliko his je namreč zgrajenih iz velikih sivih kamnitih blokov, ki so jih skrbno oblikovali pred davnimi stoletji. Od nekdanjih bleščečih zgradb se je v prvotni podobi ohranilo le eno najlepše ohranjenih rimskih gledališč.

Bosro omenjajo že stari Egipčani leta 1300 pr. n. št., v 1. stoletju našega stetja pa je postala severna prestolnica Nabatejcev, ki so imeli daleč na jugu Jordanije se eno, veliko bolj slovito prestolnico - v živo skalo izklesano Petro. Bosra je ohranila pomembno vlogo tudi pod Rimljani. Kot prestolnica Arabske province je doživljala razcvet predvsem na račun pomembne poti bogato obloženih trgovskih karavan, ki so potovale med vzhodom in zahodom.

Mesto je preživelo vladavini kristjanov in muslimanov. V času slednjih so okoli rimskega gledališča zgradili utrdbo s številnimi obrambnimi stolpi in vodnim jarkom. Mogočna utrdba je uspešno kljubovala tako križarjem kot Mongolom. Mesto je ohranilo svoj pomen še vse do konca 17. stoletja, ko je mimo

vodila romarska pot v Meko. S prestavitvijo te pomembne poti proti jugu pa je začela Bosra neza- držno toniti v pozabo.

Danes je mogoče v mestu vsepovsod naleteti na priče slavnije preteklosti. Tu so ostanki palače nabatejskega kralja, svetišče iz različnih obdobij, rimskega kopališča..., med novejšimi zgradbami pa vzbujajo največ občudovanja Omarjeva mošeja, ki velja za tretjo najstarejšo na svetu. Starejši od nje sta le še veliko bolj znani mošeji v Kairu in Medini. Bosro je mo-

goče obiskati v enem dnevu iz sirske prestolnice Damaska, toda veliko prijetneje je prebiti noč v enem najbolj slikovitih mladinskih domov (- youth hostelov), ki je nasedel svoje domovanje med zidovi mogočne utrdbe. Za redke obiskovalce muslimanske trdnjave je največje presenečenje rimsko gledališče, ki ima kar neverjetnih 15 tisoč sedežev. Gledališče, ki ga

pred zunanjim svetom varuje mogočno zidovje utrdbe, je eno najlepše ohranjenih in prava posebnost svojega časa, saj je zgrajeno samostojno in ne v hribu, kot je bilo takrat običajno. Oder obdaja vrsta korintskih stebrov, ki jih je nekoc pokrivala lesena streha, gledalce pa je pred slabim vremenom varovala velika svilenja ponjava.

Igor Fabjan

Rimsko gledališče obdajajo mogočni zidovi muslimanske utrdbe (Foto: Igor Fabjan)

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

322	SVIČARSKI PEDAGOG IN PSIHOLOG (JOHANN H.)	KATODI NASPROTNA ELEKTRODA	PRETIRANO VARNEN CLOVEK	GRSKI BOG SMRTI	ILOVICA	LOGARJEVA ZENA, LOGARICA	KRONIKA, LETOPIŠ	AVTOR: SIMON BIZJAK	NAVZOČNOST	VEČJI RIBISKI COLN NA JADRANU	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV	ASIRSKA PRESTOLNICA	SREDNJE-VESKI PAPEZ	VRSINA	VULKAN NA JAP. OTOKU KIUSU (IZ CRK OSA)	RICHARD CHAMBER-LAIN	NEM. FLAV-TIST (KARL BERNHARD)	KLADA ZA SEKANJE DRV	VCEPEK	ZELENICA V PUSCAVI
ZDRAVILO V OBLIKI PLOŠČICE								PLANINSTVO												
POLIAMIDNO VLAKNO NIZ PROIZVODNJE								NEJASEN, CUSTVENO OBARVAN SPOMIN												
ZIVALCA Z MNOGO NOGAMI								MESTO SV. OD MOSKVE SOL OKSALNE KISLINE								AM. PEVKA (JOAN) PREBIVALEC TIRANE				
ULITA TISKARSKA CRKA					MESTO V BELGIJI, AALST					KARIKATURIST VOLJEVICA KONCERTNA DVORANA					BANDA NEM. FILOZOF (IMMANUEL)					
NAGLASN O ZNAMENJE, OSTRIVEC					SL. GRAFIK DEBENJAK ZMES PRAHU V MESTIH				SKANDINAVSKO M. IME UDO JÜRGENS				KINEMATO- GRAF MOCVIRNI SVET (NAR.)					PRAVOS- LAVNA VERSKA PODOBA	LASTNIK ZAGE	
ITALIJAN (ZANICLJIVO)				SLAVKO KOTNIK SLONOVI CEKANI			KOPAC VOD- NJAKOV S TALNO VODO ZAPOR										DANSKI PESNIK (HELGE)	JADRANSKI OTOK GR. POKRAJ- NA, ELIDA		
OLIVER TWIST			POVZROČITEV NESTABILNOSTI TVORBA V GOB- CIH KITOV								DESNI PRITOK VARDARJA BOLECINA									
HRVASKI ROKOMETNI TRENER (ZDRAVKO)					SL. GRAFIK JUSTIN OTO PESTNER				SIBIRSKI VELETOK EUGENE IONESCO				NARODO- SLOVEC SELEN							
STANJE CLOVEKA, KI MU JE DOLGČAS															MUSLIMAN- SKO ZENSKO IME					
SREDISČJE MOLDAVIJE V ROMUNJI					IT. SOPRA- NISTKA (ADELINA)					IT. IGRALKA MASSARI					VLADARSKI NASLOV					

RESITEV:
Vodotrajno:
PASTILA,
PLINARNARSTVO,
ENKALON,
REKIMISCECA,
STONOGA,
IVANOVA,
BAEZ,
TIPA,
ALOST,
ICO,
TOLPA,
AKUT,
RIKO,
OVE,
KINO,
LAH,
SK,
STUDENCAR,
OT,
OMANJANE,
GRNA REKA,
ZOVKO,
ELO,
OB,
ETNOLOG,
ZDOLGOCASE,
NOST,
EDINA,
PASTI,
LEA,
CESAR.

BEG OD DOMA

Kadar postane otroku doma pretesno

V Ljubljani je zatočišče za mladostnike v Kriznem centru

V začetku letosnjega leta so na Ravbarjevi ulici 11 a za Bezigradom odprli Krizni center, kjer najdejo varno zatočišče tisti mladostniki, ki so iz takih ali drugačnih razlogov zbežali od doma.

Krizni center je bil ustanovljen z namenom, da bi strokovno usposobljeni svetovalci skupaj z mladimi ubežniki našli kar najbolj ustrezne načine premagovanja nakopičenih težav, ki jih poženejo od doma. Ze izraz beg od doma ima negativen predznak in povzroči represivno ukrepanje. Starši, ki ugotovijo, da otroka ni, največkrat pokličejo na pomoč policijo, ki sproži postopek iskanja. Mladostnikovo dejanje tako dobi prizvok kriminalnosti, čeprav seveda pobeg od doma ni kaznivo dejanje. Drugače pa je, če se mladostnik lahko zateče v Krizni center, kjer se z njim najprej pogovorijo in ga poskušajo prepričati o upravičenosti tega, da o begu obvestijo starše. Starši se po obvestilu, da se je njihov otrok zatekel v Krizni cen-

ter, zelo različno odzovejo. Največkrat pridejo zelo razburjeni, pogosto užaljeni, ker njihov otrok išče pomoč in oporo pri »tujih« ljudi. Počutijo se porazene in prav tako kot njihov otrok potrebujejo oporo, ki jo tudi dobijo. Nihče jim ne očita, da so slabi starši, nihče jih ne obsoja. V pogovoru pogosto sami odkrijejo, zakaj se je to zgodilo, kje je pravzaprav vzrok za nakopičene težave, ki so mladostnika pognale od doma. Mladostniki se največkrat pritožujejo, da so starši nerazumevajoči, da so nedojemljivi za njihove potrebe, da ne razumejo njihovih stisk. Velikokrat je vzrok za beg alkoholizem v družini, ki sproži vrsto nesoglasij in zalitev, ki mlade, bolj kot se zdi, bolijo in prizadenejo. Nemalokrat pa je vzrok za beg osa-

mljenost, občutek, da so prepuščeni sami sebi in da jim starši ne dajejo tistega, kar najbolj potrebujejo in si najbolj želijo. To pa je občutek varnosti, ljubezni, tudi spoštovanja, ki je na ne ravno lahki poti odrasčanja se kako pomemben.

Mladostniki ostanejo v centru največ tri tedne. To je dovolj dolgo obdobje, da se tudi sami skupaj s starši dejavno vključijo v premagovanje težav. Kadar pa se izkaže, da je v družini tako hudo, da je za mladostnika bolje, da se ne vrne domov, najdejo zanj drugo rešitev. V Kriznem centru izhajajo tudi iz pravic mladih, in ne zgolj iz pravic staršev in različnih ustanov. Pri tem gre v prvi vrsti za spoštovanje psiholoških pravic otroka, ki jih odrasli žal se vedno radi potiskamo nekam na rob. Krizni center je v javnosti naletel na različne odmeve. Veliko je pozitivnih, nekaj pa skoraj očitajocih. Po prispevku o Kriznem centru v TV tedniku

je nekaj anonimnežev ostro reagiralo, čes da s tem mladim, ki imajo vsega preveč, dajemo potuho, njihove starše pa spravljamo v slabo luč. Nekateri se žal ne bodo nikoli sprijaznili z ogledalom, ki ga mlad ubežnik podrži družini. Dokazovanje, da je družba kriva za pobege mladih, žal nikomur kaj dosti ne koristi. In nenazadnje, otroci so in bodo bežali od doma, ne glede na to, kaksna je družba oziroma sistem, za katerega se je odločila.

NASVET PSIHOLOGA

Motnje v prehrani mladostnikov

Hrana je prispodoba rasti in zorenja

Mati stirinajstletnega dekleta v svojem kratkem pismu sprašuje, če je možno, da »bi hci imela tisto hudo bolezen, ki se imenuje bulimija«. Znanka, ki je opazila, da hci večkrat bruha, jo je tako prestrasila, saj je med drugim omenila, da je to lahko tudi smrtno nevarno. Pismo zaključuje z besedami: »Hci res včasih bruha, to pa takrat, kadar pozno zvečer preveč poje. Jaz mislim, da nima nobene bolezni, pa vseeno prosim, če lahko napisete, kaksna bolezen je bulimija.«

Bulimija je motnja v hranjenju, ki se ponavadi začne v obdobju odrasčanja in se kaže s pretiranim hranjenjem, ki mu sledi zavestno izzvano bruhanje. V adolescentnem obdobju se lahko vprašanje hrane poveže s simboliko odrasčanja. Hrana je prispodoba rasti in zorenja, pojasnjuje dr. Martina Tomori, ki v svoji knjigi Psihologija telesa podrobneje spregovori tudi o motnjah hranjenja v razvojnem obdobju, kamor sodi tudi bulimija. Bulimijo bi lahko označili kot motnjo, ki izhaja iz globokega strahu pred možno nepopolnostjo lastnega telesa. Ta bojazen je

podzavestno povezana z občutjem lastne ničvrednosti. Bulimija je povezana z nesposobnostjo za izražanje jeze in s prikrito, navzven neizraženo agresivnostjo. Izmenično pretirano hranjenje in bruhanje nosita v sebi jasno simboliko naklonjenosti in istočasnega zavračanja sebe in drugih.

Stevilnim ljudem z bulimijo uspeva, da dolgo vzdržujejo domala normalno telesno tezo, tako da celo najbližjim v njihovem okolju ne pride na misel, koliko opravlja dela s hrano, tako v svojem vedenju kot v svojem razmišljanju in doživljanju. Ker preide ta motnja

postopoma v pravo obsedenost, zaposluje vedno več misli in vedno bolj izrazito usmerja skoraj vse vedenje prizadetega človeka, odriva vse njegove prejšnje interese na stranski tir in ga prisili, da opusti marsikatero dejavnost, ki je bila zanj prej prijetna in koristna.

Po mnenju strokovnjakov pomembne življenjske spremembe bulimijo včasih prekinejo, v drugih primerih postopoma preneha sama od sebe ali pa jo ustavi sele dolgotrajno in zapleteno zdravljenje.

Iz skopega opisa bralke bi težko rekli, da gre za bulimijo. Vsekakor pa lahko recem, da je znanka, ki jo je prestrasila s »smrtno nevarno boleznijo« najbrž mislila na anoreksijo. To pa je skrajna stopnja zavračanja hrane, ko nekatera dekleta shujšajo do take skrajnosti, da je brez zdravniške pomoči res lahko ogroženo njihovo življenje.

Pomoč po telefonu (2)

Prednosti pomoči po telefonu

Nekatere posebnosti, značilne za telefon kot sodoben medij pomoči, lahko imenujemo prednosti, druge pomanjkljivosti. Med prednosti telefonske zveze (za klicaleca) med dvema posameznikoma, od katerih eden zeli in drugi nudi pomoč, uvrstva Dr. Onja Tekavčič Grad naslednje:

- dostopnost
- hitrost vzpostavitve kontakta, ni administrativnih pregrad
- anonimnost
- socio-ekonomske in etnične zapreke so zmanjšane na minimum
- pogovor je povsem zaupen; ni administratorke, svojcev, drugih opazovalcev
- klicalec začne, vzdržuje in konča pogovor, ni prekinitev, ko kdo vstopa, ni telefonskih klicev med pogovorom, ni bistvene časovne omejitve
- dostopnejša pomoč za depresivne osebe, ki ostajajo v svojem okolju, kjer se počutijo varne
- dostopnejša pomoč za stare in bolne
- prednost za tiste, ki imajo sicer veliko težav v osebnem stiku
- možnost človeškega stika za osamljene
- dostopna pomoč za ljudi, ki živijo v oddaljenih krajih, če le imajo telefon
- klicalec se ne veže le na enega terapevta, pač pa na svojo iluzionarno podobo, ki jo potrebuje in mu jo telefon omogoča ohraniti

Pomoč po telefonu je namenjena različnim problemom in vsem posameznikom, ki ocenijo, da potrebujejo neko pomoč. Razpon sega od informacije preko podporne, razumevajočega in razbremenilnega pogovora do prave intervencije v krizi in do tako imenovane telefonske terapije, ki jo poznajo v ZDA, ko poteka psihoterapevtska obravnava zaradi specifičnih vzrokov na daljavo. V zadnjem času tudi pri nas razmišljajo o taki obliki pomoči.

Krizni center za mlade

(061) 323-897, Ravbarjeva 11 a - telefon in naslov centra za mlade v stiski. Pokličete jih lahko 24 ur na dan, ce imate težave doma, ce ste v hudi duševni stiski, ce vas preganja misel na samomor. Mladi lahko v tem centru ostanejo dva dni.

Rekli so o srcu...

Mogočnosti srca se nihče ni izmeril.

Koskenniemi

Ce hočete žeti srca, jih morate sejati.

Börne

Razum raste in se stara, srce pa ostane vedno deček.

Nievo

Razum nam lahko pokaže, čemu se je treba izogniti, toda edino srce nam govori, kaj je treba delati.

Joubert

Vse je mogoče oprostiti, samo ne pomanjkanja srca. Kdor ga nima, naj si ga izmisli.

Dossi

Priprava: Katarina Lavs

ODLOMEK IZ ROMANA, KI BO IZŠEL PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Kongo (1)

Več ko imam izkušenj, in bolj ko poznam človeško naravo, bolj postajam prepričan, da je večji del človeka povsem živalski.

Henry Morton Stanley, 1887

Mojo pozornost je pritegoval velik gorilji samec... S svojo mogočno pojavo je vzbujal vtis dostojanstva in zadržane moči, popolne gotovosti. Cutil sem željo, da bi občeval z njim... Se nikoli poprej me ni ob srečanju z živaljo obsel tak občutek. Ko sva se opazovala prek doline, sem se spraševal, ali prepozna sorodnost, ki naju povezuje.

George B. Schaller, 1964

Uvod

Samo predsodki in prevara Merikatorjeve projekcije nam preprečujejo, da bi se zavedali, kako velika je afriška celina. Z malo manj kot dvanajstimi milijoni kvadratnih milj je Afrika skoraj tako velika kot Severna Amerika in Evropa skupaj. Skoraj dvakrat večja je od Juzne Amerike. Tako kot se

motimo o velikosti Afrike, pa smo v zmoti tudi glede njene bistvene narave: večina ljudi je prepričanih, da Crno celino večinoma sestavlja vroča puščava in sirna travnata planjava.

Resnica pa je, da nosi ime Crna celina zaradi enega samega razloga: ogromnega ekvatorialnega deževnega pragozda v svojem osrednjem predelu. To je vodni vir reke Kongo, ki prekriva desetino celine - milijon in pol kvadratnih milj tihega, vlažnega, temnega pragozda. Pragozd predstavlja enovito geografsko obliko, ki je skoraj tako velika kot polovica Združenih Držav. Ta prvobitni gozd je ostal nespremenjen in nepremagani več kot šestdeset milijonov let.

Celo danes v porečju Konga prebiva komaj pol milijona ljudi, ki so večinoma nagnjeni po vaseh ob bregovih počasnih, blatnih rek, ki tečejo skozi džunglo. Velikanski predeli pragozda so ostali nedotaknjeni do današnjega dne, neraziskani so se celi tisoči kvadratnih ki-

lometrov. To velja se posebej za severovzhodni kot porečja reke Kongo na robu Great Rift Valleyja, kjer se deževni pragozd srečuje z vulkani Virunge. Po Virungu niso nikoli potekale trgovske poti in tudi sicer tam ni bilo ničesar posebej zanimivega. Zato je v ta predel Zahodnjakova noga zasla sele pred slabimi stotimi leti.

Tekma za "najpomembnejše odkritje osemdesetih let" v Kongu je potekala leta 1879 in je trajala šest tednov. Ta knjiga popisuje trinaest dni poslednje ameriške ekspedicije v Kongo, ki se je tja odpravila junija leta 1879, piclih sto let po tem, ko je Henry Morton Stanley v letih od 1874 do 1877 prvič raziskoval Kongo. Primerjava med obema odpravama razodene vse o spremenljivosti in nespremenljivosti naravi raziskovanja v Afriki v času stotih let.

Stanley je najbolj znan kot novinar, ki je leta 1871 našel Livingstona, v resnici pa so bolj pomembna njegova poznejša raziskovanja.

Moorehead ga opisuje: "Nove vrste človek v Afriki ... raziskovalec-poslovnež ... Stanley ni sel v Afriko, da bi spreminjal ljudi, niti zato, da bi zgradil imperij, ni ga gnalo nobeno zanimanje s področja antropologije, botanike ali geologije. Povedano preprosto: tja je hodil zato, da bi si napravil ime."

Ko se je Stanley leta 1874 ponovno odpravil v Zanzibar, so ga finančno zopet izdatno podprli časopisi. In ko se je 999 dni kasneje po neznanskih naporih, v katerih je izgubil več kot dve tretjini članov odprave, pojavil na atlantski obali, so časopisi in on imeli zgodbo o eni največjih dogodivscin stoletja: Stanley je prehodil vso pokrajino vzdolž reke Kongo.

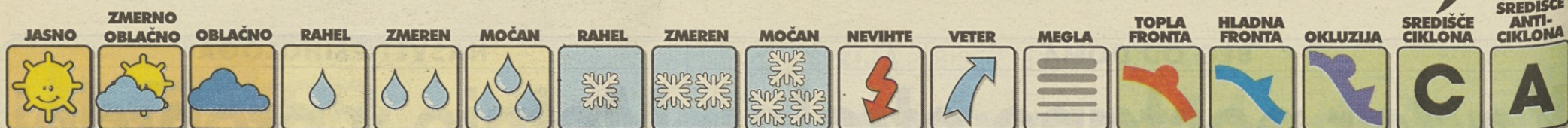
Toda dve leti pozneje je bil Stanley ze ponovno v Afriki, tokrat v bistveno drugačnih okoliščinah. Potoval je pod izmislenim imenom in je najprej opravil nekaj potovanj, s katerimi naj bi zabrisal sledove vohunom, ki so sledili njegovim stopinjam; tisti redki posamezniki, ki so vedeli, da je v Afriki, so lahko samo ugibali o tem, da gre za "nekašen velikiški poslovni načrt".

Dejstvo je, da je Stanleyja financiral Leopold II., kralj Belgije, ki si je osebno želel zagotoviti velik kos Afrike. "Ne gre za belgijske kolonije," je pisal Stanleyju. "Gre za to, da bi napravili novo državo, veliko,

kot le mogoče... Kralj kot zasebnik zeli imeti posest v Afriki. Belgija ne zeli niti kolonij niti novih ozemelj. Torej naj gospod Stanley ozemlja kupuje ali jih drugače pridobi..."

Ta neverjetni nacrt je bil uresničen. Pred letom 1885 je neki American rekel, da Leopold "poseduje Kongo, tako kot Rockefeller poseduje Standard Oil". Primerjava je bila na mestu v več pomenih, kajti raziskovanje Afrike je vse bolj prihajalo pod vpliv poslovnosti.

Tako je ostalo do današnjih dni. Stanley bi skrivno ameriško odpravo v letu 1879, pri kateri je bil podarek na hitrosti, odobral. Toda nad spremembami bi zagotovo osupnil. Stanley je leta 1875 sicer sel skozi Virungo, toda za pot je potreboval skoraj leto dni; Američani pa so svojo odpravo spravili tja v dobrem tednu. Stanley je potoval v spremstvu majhne vojske, ki je stela stiri sto ljudi; zagotovo bi se cudil ekspediciji, ki steje komaj dvanajst članov, od katerih je eden opica. Območja, po katerih so stoletje pozneje potovali Američani, pripadajo zdaj samostojnim političnim državam: Kongo je zdaj Zaire in reka Kongo je reka Zaire. Pravzaprav zdaj beseda "Kongo" pomeni samo porečje reke Zaire, četudi se se vedno uporablja v geoloških krogih, to pa zaradi domačnosti in romantičnega pridiha.

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo, Balkanom in Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. V visinah se nad našimi kraji zadržuje tople in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.31 in zšlo ob 20.45. Dan bo dol 15 ur in 14 minut. Luna bo vzšla ob 00.54 in zšla ob 15.36.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Prst	25	Mura	17,8
Portorož	25	Sava (Radovljica)	13,6
Porec	25	Sora	15,8
Malinska	25	Ljubljana	18,4
M. Losinj	26	Soca	16,8
Split	26	Vipava	12,0
Dubrovnik	27	Bohinjsko jezero	21,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
SE 3 do 6 vozlov
popoldne:
NW 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.06 najnižje -22 cm, ob 8.36 najvišje -1 cm, ob 10.04 najnižje -2 cm, ob 17.57 najvišje 27 cm.
Jutri: ob 1.59 najnižje -32 cm, ob 9.08 najvišje 8 cm, ob 12.49 najnižje 1 cm, ob 19.00 najvišje 30 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	29
1000 m	25
1500 m	20
2000 m	17
2500 m	14
2864 m	11

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena bo ugoden, le sredi dneva bo počutje poslabšala velika toplotna obremenitev.

VOX POPULI

Kdor ima ječmenovo njivo, je zanj julij ječmenov mesec.
Prazen mošnjicek sreča le malo prijateljev.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Marihuana kot zdravilo in mamilo

SÃO PAULO, WASHINGTON - Brazilija bi lahko v kratkem uradno pridelovala marihuano. To je napovedal predstavnik za tisk ministrstva za zdravstvo Elisaldo Carlini na simpoziju, kjer odločajo o liberalizaciji tetrahidrokarabinola (THC), v indijski konoplji prisotnega narkotika. THC je v rabi kot preparat, ki omili stranske učinke kemioterapevskega zdravljenja rakastih obolenj. Svetovna zdravstvena ustanova je leta 1991 predlagala, naj bi THC umaknili s seznama prepovedanih mamil in ga uvrstili med narkotična zdravila. Sugestijo je leta 1992 sprejel OZN, sedaj pa se Brazilija pripravlja, da bo začela z uradnim pridelovanjem indijske konoplje. Navsezadnje imajo nekatere države uradne nasade opijevnega maka, iz katerega pridobivajo najprej opij in nato morfi.

Medtem ko bo Brazilija v zdravstvene namene začela vzgajati na plantazah indijsko konopljo, pa so v ZDA začeli pravo kampanjo proti marihuani. Ministrica za zdravstvo Donna Shalala je napovedala, da se bodo z vsemi sredstvi borili proti zmožnemu prepričanju, da je marihuana nedolžno mamilo. V zadnjih letih se je kajenje marihuane ponovno povečalo, tako da je po mnenju izvedencev 70 milijonov Američanov vsaj enkrat kadilo marihuano, redno pa jo kadi 5 milijonov ljudi.

Kakšni so Francozi

PARIZ - Impotenca jih plasi bolj kot plesa, za žensko bi žrtvovali vse, a ne prijateljev in telefonskih pogovorov z materjo, na samotnem otoku bi raje imeli ženo kot televizor, če pa bi lahko izbirali, bi raje bili visoke postave z malim penisom, kot male postave z velikim penisom. To je slika povprečnega Francoza, kot izhaja iz ankete tednika Marie Claire. Vsekakor pa niso bili vsi odgovori pošteni. Tako je seksolog tednika kot grobo laž ocenil odgovor 78 odstotkov intervjuvancev, ki so trdili, da si niso nikoli merili penisa.

Cornwallska pošast je mačka?

LONDON - Cornwallska pošast, ki že poldrugo leto mori drobnico in plasi kmete pri Bodmin Mooru, je le navadna mačka. Britansko ministrstvo za kmetijstvo je s poglobljeno preiskavo in studijo ugotovilo, da drobnice ne mori kak leopard ali puma, temveč le nekoliko večja mačka, ki je na las podobna navadnim domačim mačkam. Kmetje ostajajo prepričani, da take skode ne bi uspela napraviti podivjana mačka.

Nihče noče trupla Nemca

KØBENHAVN - V mrtvašnici danske bolnišnice v Sønderborgu ze 21 dni leži truplo nekega 55-letnega Nemca, ki je napravil samomor, potem ko je ubil svojo dansko prijateljico. Trupla noče ne družina in ne nemške oblasti, tako da je danska policija že zahtevala od pravosodnega ministrstva, naj Nemčiji ukaže prevzem trupla.

»Prerok« David Koresh jo je posilil, ko je imela komaj 10 let

Predsednik WWF, princ Philip, na 5-dnevnem obisku v Rusiji

MOSKVA - Soprog britanske kraljice Elizabete, princ Philip, je kot predsednik WWF na petdnevnem obisku v Ruski federaciji. Med tiskovno konferenco (na sliki AP) je obljubil vsestransko pomoč WWF pri zaščiti ruskega živalskega in naravnega bogastva. Med svojim obiskom bo Edimburski vojvoda obiskal razne kraje v arktični Rusiji, predvsem pa novonastali rezervat v delti reke Lene v Jakutski avtonomni republiki, seveda če mu bodo dovoljevale vremenske razmere. WWF je lani odprl v Moskvi svojo prvo rusko podružnico.

Največje prsi na svetu pri 12-letih

PEKING - V vsakem kraju sveta bi bile rekordne, toliko bolj na Kitajskem, kjer niso ženske obline tako izrazite. Nic čudnega torej, da je celo uradna kitajska tiskovna agencija Xinhua včeraj poročala o 12-letni deklici, ki ima orjaski dojki, saj vsaka tehta 10 kilogramov. Kot je povedala mati 12-letne Ting Jafen, deklica sploh se ni imela prve menstruacije, tako da take prsi niso rezultat prekomernega hormonalnega delovanja. Vse se je začelo letošnjega februarja, ko sta ji nenadoma začeli rasti dojki, maja sta bili veliki kot pest, sedaj pa tehtata že 10 kilogramov. Mati je povedala, da je deklica pred dvema letoma zbolela in je le s težavo hodila, tako da so ji zdravniki pripisali tablete kalcija. Kot je zapisala Xinhua, je življenje male Tin Jafen postalo nezno, tako da so jo morali sprejeti v bolnišnico, kjer pa zdravniki niso ugotovili nobene anomalije (rakaste novotvorbe). Dojki sta namreč strukturalno povsem normalni.

WASHINGTON - David Koresh, vodja sekte iz tekskega Waca, jo je s privoljenjem njene matere posilil, ko je imela komaj 10 let. To je včeraj predstavnikom obeh vej ameriškega parlamenta povedala sedaj 14-letna Kiri Jewell (na sliki AP z očetom).

Parlament je namreč začel s pripovedjo pric, tako da bi si ustvaril pravo podobo o tragičnem epilogu napada zvezne policije na Koreshevo utrjeno farmo leta 1993, ko je v plamenih umrlo 80 privržencev sekte.

»To se je zgodilo vsem deklicam,« je povedala Kiri Jewell. »Mene je to doletelo, ko sem komaj dopolnila 10. leto starosti.« V joku je povedala, kako sta jo mati in starejša sestra pustili samo s Koreshem v neki motelski sobi. Vedela je, kaj jo caka. Koresh je namreč vse ženske v sekti imel za svoje in je od vseh zahteval spolne usluge. Če je katera temu nasprotovala, je bila javno kaznovana. »Prerok je stalno govoril o seksu in nas je silil h gledanju erotičnih filmov. Vse deklice smo vedele, da bomo prej ali slej morale z njim v posteljo,« je se povedala Kiri Jewell. Dekle pa je parlamentarcem tudi povedala, da so vsi otroci vedeli, da bodo prej ali slej umrli v spopadu s policijo. Koresh jih je celo učil, pod kakim kotom je treba pistolino cev dati v usta in pritisniti na petelina.